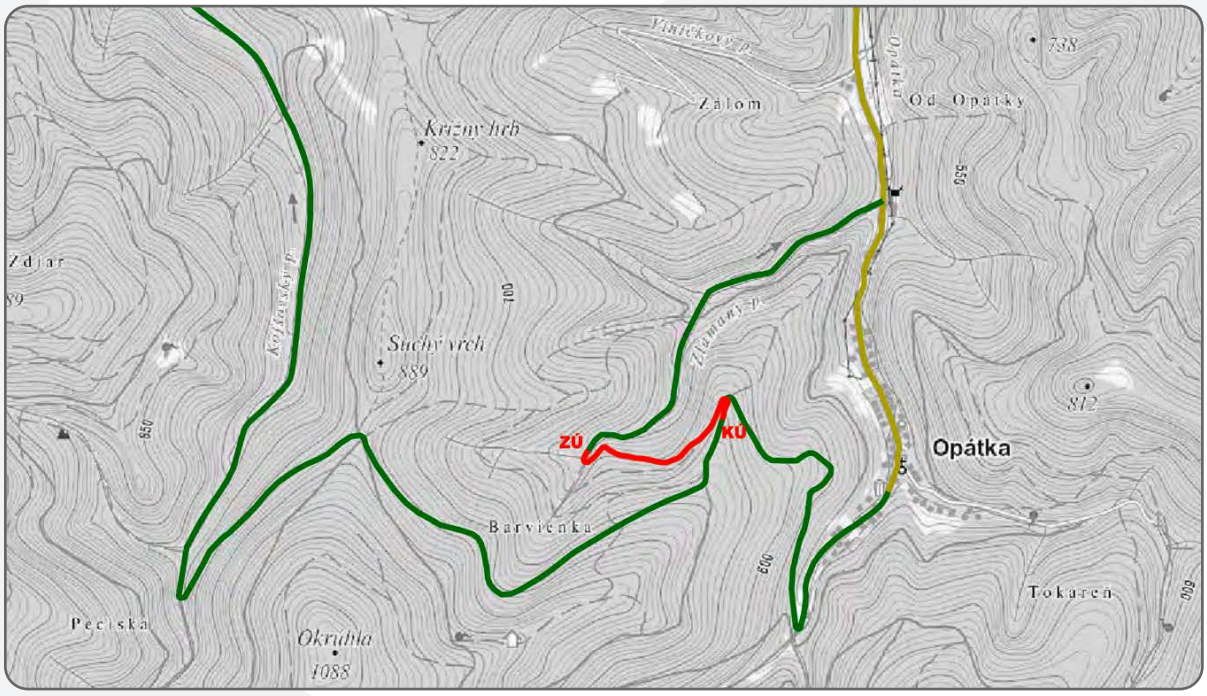
Navrhovateľ: Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Lesná cesta Zlámaný potok

Správa o hodnotení podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

OBSAH

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE 5

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI ... 5
1. Názov ... 5
2. Identifikačné číslo ... 5
3. Sídlo ... 5
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa ... 5
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie ... 5

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI ... 6
1. Názov ... 6
2. Účel ... 6
3. Užívateľ ... 6
4. Charakter navrhovanej činnosti ... 6
5. Umiestnenie ... 6
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti ... 8
7. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite ... 9
8. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti ... 9
9. Popis technického a technologického riešenia ... 9
9.1 Technologický popis navrhovanej činnosti ... 11
9.2 Technický požiadavky prevádzky zariadenia ... 12
10. Varianty navrhovanej činnosti ... 15
11. Celkové náklady ... 15
12. Dotknutá obec ... 15
13. Dotknutý samosprávny kraj ... 16
14. Dotknuté orgány ... 16
15. Povoľujúci orgán ... 16
16. Rezortný orgán ... 16
17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov ... 16
18. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice ... 17

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 18

I. POŽIADAVKY NA VSTUPY ... 18
1. Pôda ... 18
2. Voda ... 18
3. Elektrická energia ... 18
4. Zemný plyn ... 18
5. Doprava ... 18
6. Suroviny a materiál ... 19
7. Nároky na pracovné sily ... 19
8. Iné nároky ... 19

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH 19
1. Pôda 19
2. Ovzdušie 20
3. Odpadové vody 20
4. Odpady 20
5. Hluk a vibrácie 21
6. Žiarenie, teplo, zápach a iné vplyvy 21
7. Vyvolané investície 21

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA 22
II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA 25
1. Geomorfologické pomery 25
2. Geologické pomery 25
3. Pôdne pomery 26
4. Klimatické pomery 26
5. Hydrologické pomery 26
6. Fauna a flóra 27
7. Chránené, vzácne a ohrozené biotopy 29
8. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria 30
9. Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma 30
10. Územný systém ekologickej stability 39
11. Obyvateľstvo – demografické údaje 41
12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti 45
13. Archeologické náleziská 45
14. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality 45
15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie. 45
16. Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia človeka 48
17. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov 48
18. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov 52
19. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala 53
20. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou 53
III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI 54
1. Vplyvy na obyvateľstvo 54
2. Hodnotenie zdravotných rizík 54
3. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery 55
4. Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy 55
5. Vplyvy na ovzdušie 55

6. Vplyvy na vodné pomery ... 55
7. Vplyvy na pôdu ... 56
8. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy ... 56
9. Vplyvy na krajinu ... 57
10. Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma ... 57
11. Vplyvy na územný systém ekologickej stability ... 58
12. Vplyv na dopravu ... 58
13. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky ... 59
14. Vplyvy na archeologické náleziská ... 59
15. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality ... 59
16. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy ... 59
17. Vplyv na služby a cestovný ruch ... 59
18. Iné vplyvy ... 59
19. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi ... 60
20. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie ... 63
IV. OPATRENIA NAVRHNUTÉ NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE ... 64
1. Opatrenia počas plánovania a výstavby ... 64
2. Opatrenia uvedené v stanovisku správcu vodného toku (SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod Košice) ... 65
3. Zmierňujúce opatrenia vyplývajúce z primeraného hodnotenia ... 66
4. Iné opatrenia ... 66
5. Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení ... 66
V. POROVNANIE VHODNÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ... 67
1. Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu ... 67
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty ... 69
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu ... 70
VI. NÁVRH MONITORINGU A POPROJEKTOVEJ ANALÝZY ... 70
1. Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti ... 70
2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok ... 71
VII. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V ÚZEMÍ, KDE SA MÁ NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ REALIZOVAŤ ... 72
VIII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ ... 72
IX. PRÍLOHY K SPRÁVE O HODNOTENÍ (GRAFICKÉ, MAPOVÉ, TABUĽKOVÉ A FOTODOKUMENTÁCIA) ... 73
1. Fotodokumentácia ... 73
2. Zoznam tabuliek ... 75
3. Zoznam obrázkov ... 75
X. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE ... 76
XI. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI 97

XII. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM PRE VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ 98
XIII. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI 99
XIV. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU SPRACOVATEĽA SPRÁVY O HODNOTENÍ A NAVRHOVATEĽA 100

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov

Mestské lesy Košice a.s.

2. Identifikačné číslo

IČO: 53255496

3. Sídlo

Južná trieda 11, 040 01 Košice

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Bc. Martin Matúš – člen predstavenstva, Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Tel.: +421 903 113 288, e-mail: mmatus@meleskosice.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Radoslav Opiňár, Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Tel.: +421 915 797 347, e-mail: ropinar@meleskosice.sk

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

Lesná cesta Zlámaný potok

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie lesnej cesty.

3. Užívateľ

Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je posudzovaná na základe odborného stanoviska Okresného úradu Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-KE-OSZP1 -2022/035414-004, zo dňa 14. 10. 2022, v zmysle ktorého predložený projekt „Lesná cesta Zlámaný potok" bude mať významný nepriaznivý vplyv na CHVÚ Volovské vrchy, a z tohto dôvodu **musí byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie** podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. g) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhovaná činnosť predstavuje v dotknutom území novú činnosť.

5. Umiestnenie

Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je situovaná v Košickom kraji, v okrese Košice-okolie, v katastrálnom území obce Opátka na parcelách C-KN č. 499/1 a 499/3 a v okrese Gelnica, v katastrálnom území obce Kojšov na parcele E-KN č. 1715.

Vlastnícke vzťahy

Vlastníkom parciel, na ktorých bude realizovaná navrhovaná činnosť, je mesto Košice.

Tabuľka 1: Vlastnícke vzťahy k pozemkom

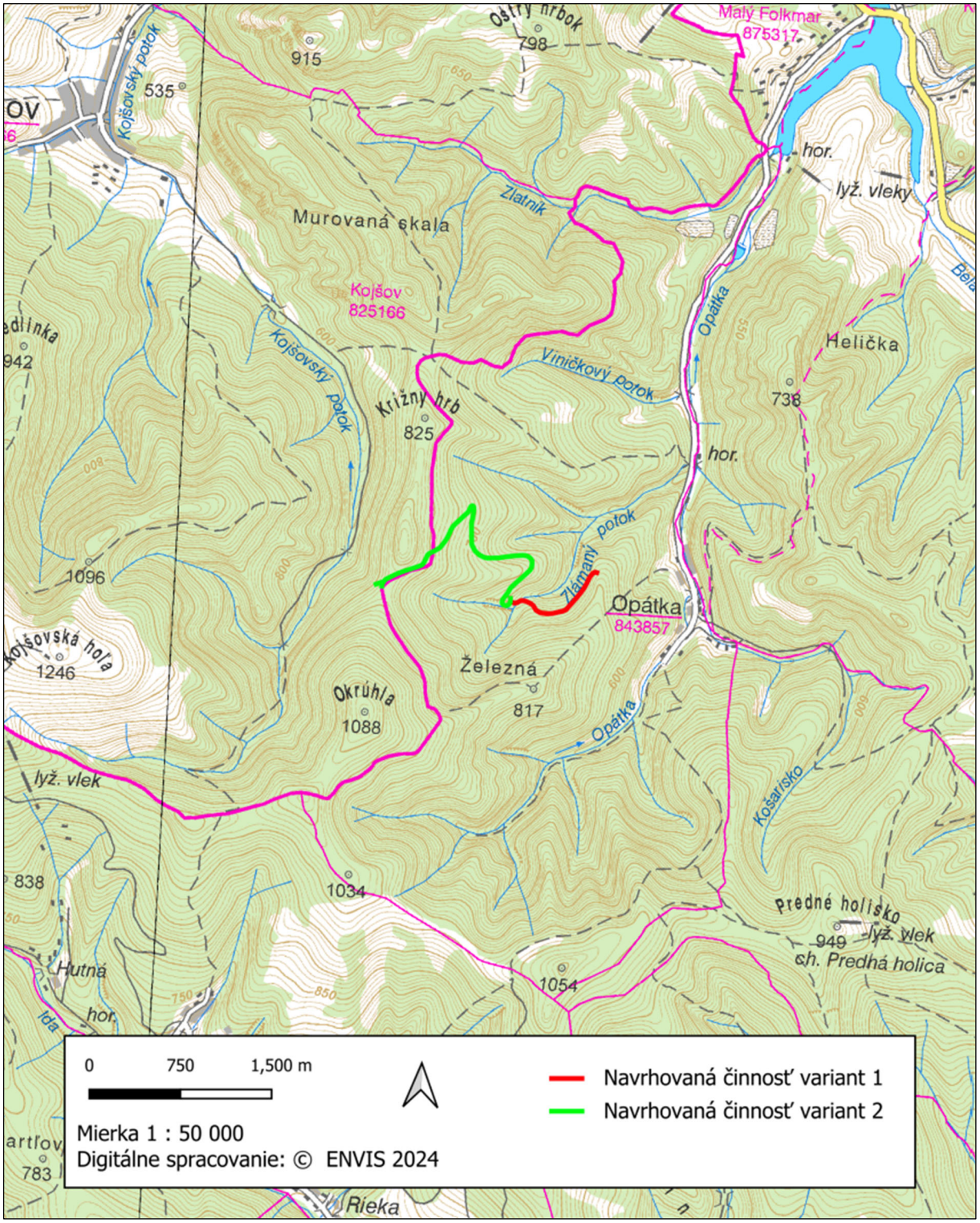
K. ú.	Parcela C-KN	Parcela E-KN	Vlastník
Opátka	499/1	-	Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice; Podiel: 1/1
Opátka	499/3	-	Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice; Podiel: 1/1
Kojšov	-	1715	Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice; Podiel: 1/1

Súčasné funkčné využívanie územia

Dotknuté územie je v súčasnosti využívané ako lesy osobitného určenia, subkategória e) – chránené lesy, jeden porast je zaradený do kategórie ochranné lesy, subkategórie d) – ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy. Dotknuté parcely sú vedené ako lesný pozemok.

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obrázok 1: Umiestnenie navrhovanej činnosti na mapovom podklade v mierke 1:50 000

7. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Dôvodom pre vybudovanie navrhovanej lesnej cesty, v lokalite s pomerne dostatočným sprístupnením, je okrem sprístupnenia lesných porastov aj zabezpečenie pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovskou hoľou medzi obcami Kojšov a Opátka na sieť verejných komunikácií, nakoľko samospráva v obci Kojšov zakázala ťažkú nákladnú dopravu po miestnej komunikácii a samospráva obce Opátka zavedie rovnaké opatrenia v dohľadnej dobe. Navrhovaná lesná cesta sa tak spolu s jestvujúcou cestou triedy 2L v doline Zlámaného potoka stanú kľúčovými pre odvoz drevnej hmoty z uvedených lokalít s celkovou výmerou 4 500 – 4 700 ha a priemerným ročným etátom 15 000 – 17 000 m^3.

8. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby:	3Q 2025
Ukončenie výstavby:	4Q 2025
Začatie prevádzky:	4Q 2025
Ukončenie prevádzky:	neobmedzené

9. Popis technického a technologického riešenia

Predmetom navrhovanej činnosti je výstavba lesnej cesty triedy 2L 4,5/30. Navrhovaná činnosť je predkladaná v dvoch variantoch, Variant 1 (V1) s celkovou dĺžkou 1 038 m a Variant 2 (V2) s celkovou dĺžkou 2 550 m. Povrch cesty bude v obidvoch variantoch (V1 a V2) tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty:

- vo Variante 1
    - rúrové priepusty – 6 ks,
    - lesný sklad – 1 ks,
    - výhybne – 2 ks,
    - výjazdy – 1 ks,
- vo Variante 2
    - rúrové priepusty – 9 ks,
    - lesný sklad – 5 ks,
    - výhybne – 7 ks.

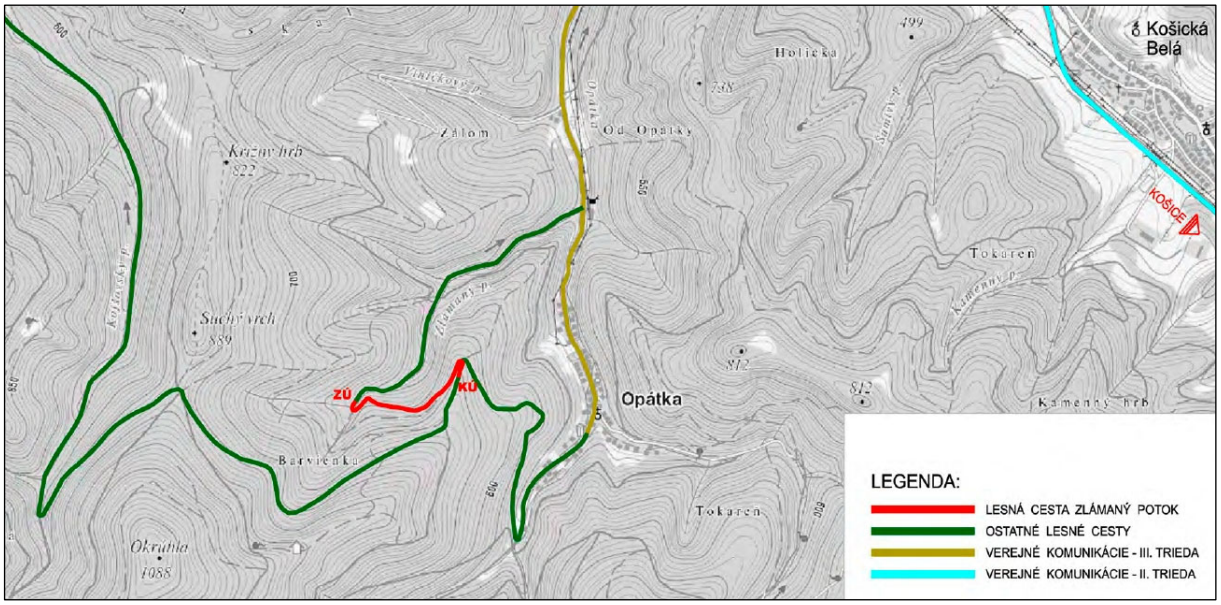
Trasovanie lesnej cesty (variantne)

Variant 1 – trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej

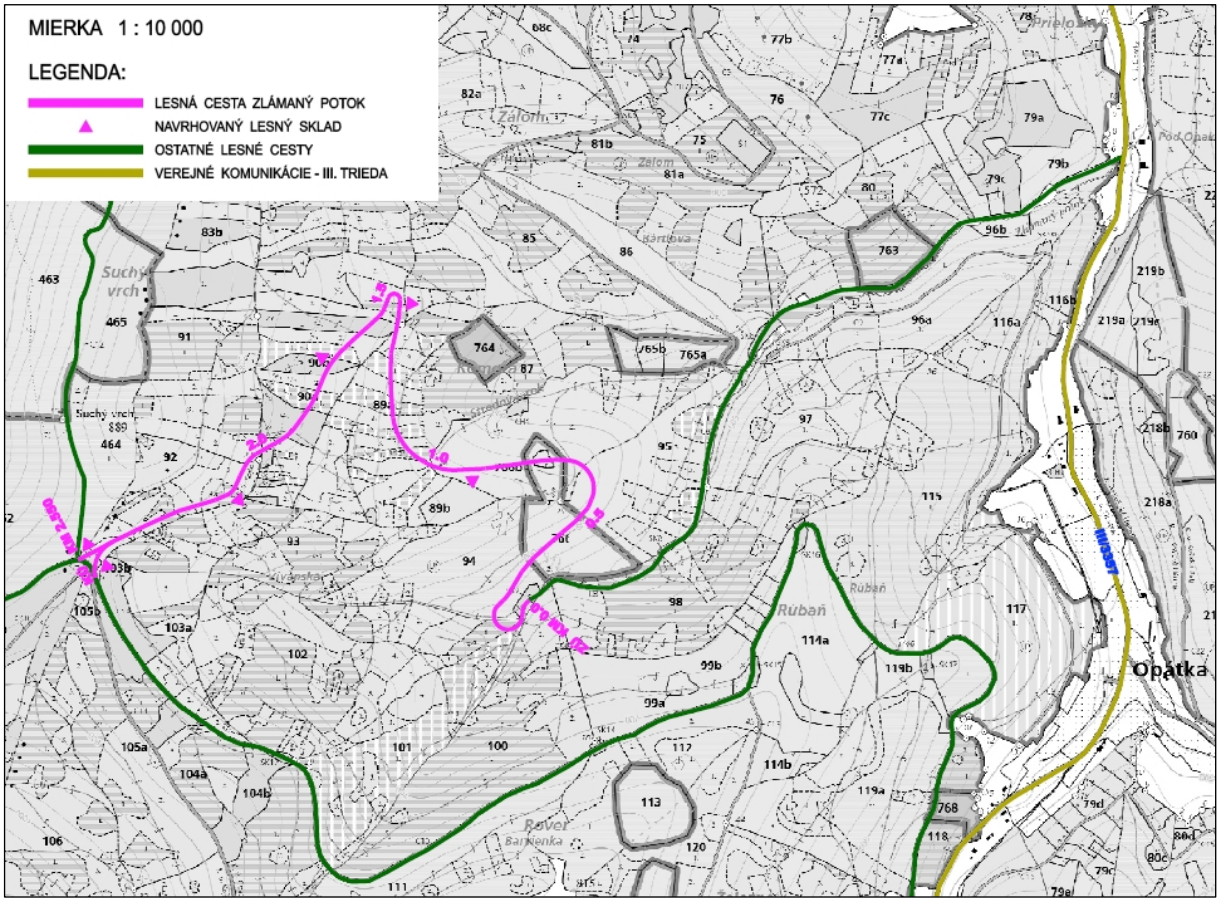
cesty vedie lesnými porastmi vo svahu smerom na východ a na hrebeni v lokalite Rúbaň končí napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške 648,26 m n. m.

Variant 2 – trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej cesty vedie lesnými porastmi vo svahoch severozápadným až západným smerom a končí v sedle medzi Suchým vrchom a Okrúhlou, napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške cca 830,00 m n. m.

Obrázok 2: Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 1 – prehľadná situácia

Obrázok 3: Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 2 – prehľadná situácia

9.1 Technologický popis navrhovanej činnosti

Práce na stavbe z hľadiska použitia jednotlivých technológií nebudú náročné a pôjde o tieto hlavné práce:

- zemné práce pre vybudovanie telesa cesty v priemernom rozsahu 15,82 m^3 na 1 bežný meter,
- cesty a výkop rýh pre osadenie rúrových priepustov,
- osadenie rúrových priepustov,
- vybudovanie vrstiev vozovky z kameniva,
- zriadenie krajníc,
- osadenie drevených smerových kolov a odrážok.

Zemné práce

Na trase cesty sa vo výkope predpokladá zemina triedy 4 v rozsahu 70 % a triedy 5 v rozsahu 30 %. Nakoľko inžinierskogeologický prieskum zadávateľ projektovej dokumentácie neposkytol a ani ho nepožadoval spracovať, bolo toto zatriedenie odhadnuté v teréne vizuálne na základe odkrytých výkopov priľahlých trvalých približovacích lesných ciest.

V úsekoch trasy so strmým sklonom terénu je nevyhnutné vybudovať zemné teleso bagrovou technológiou, pri ktorej sa preloží zemina a hlavne kamene z výkopu do násypu. V päte násypu je potrebné najprv odkopať zazubenie (lavičku) šírky 1,5 – 2,5 m a do spodnej časti násypu následne preložiť kameň najväčších rozmerov. Postupne sa na tento položia menšie frakcie kameňa a nakoniec rozpojená zemina. Uvedenou technológiou sa zabezpečí stabilita násypovej časti telesa cesty, zamedzí sa pohybu rozpojeného materiálu dolu svahom a eliminuje sa poškodenie okolitého lesného prostredia.

Počas budovania cestného telesa je nevyhnutné zemnú pláň dôsledne udržiavať odvodnenú úpravou priečneho sklonu a zriaďovaním zemných odrážok. Prebytočná zemina z výkopu sa priebežne rozprestrie na násypový svah cesty a v priľahlých lesných porastoch v šírke 20 – 30 m a v priemernej hrúbke 50 cm.

9.2 Technický požiadavky prevádzky zariadenia

Popis smerového vedenia cesty

Variant 1 – na trase navrhovanej lesnej cesty sa striedajú ľavostranné a pravostranné smerové oblúky v počte 17 ks s polomermi od 15 m do 250 m. Celková dĺžka trasy je 1 038 m.

Variant 2 – na trase navrhovanej cesty sa striedajú ľavostranné a pravostranné smerové oblúky s polomermi od 15 m do 300 m. Celková dĺžka trasy je 2 550 m.

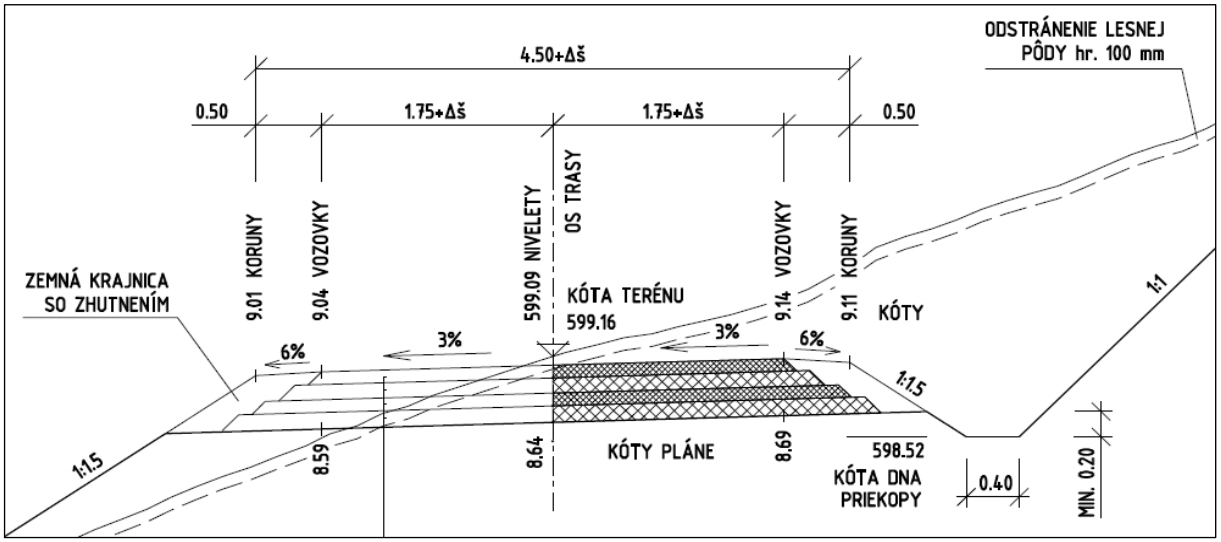
Popis pozdĺžneho sklonu cesty

Navrhovaný pozdĺžny sklon lesnej cesty zodpovedá požiadavkám na výškové vedenie trasy podľa STN 73 6108 – Lesná dopravná sieť a zohľadňuje požiadavku na minimálny rozsah zemných prác. Vo Variante 1 je maximálny sklon nivelety 11,78 % na dĺžke 19,54 m a minimálny sklon je 2,40 % na dĺžke 35,32 m. Výškové oblúky sú navrhnuté v rozmedzí od 450 m do 6 000 m. Vo Variante 2 je lesná cesta navrhnutá v stúpaní s pozdĺžnym sklonom 8,00 – 11,50 %.

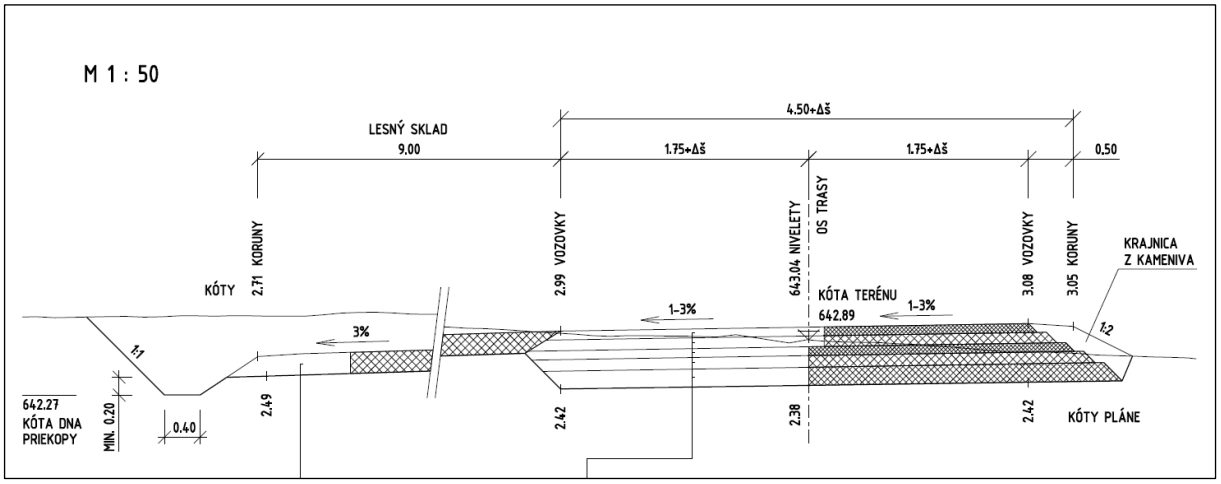
Návrh priečneho usporiadania a vozovky cesty

Voľná šírka cesty je 4,5 m, z toho je vozovka 3,5 m s rozšíreniami v smerových oblúkoch pre návrhový rázvor náprav 9,0 m a zemnými krajnicami šírky 0,5 m po obidvoch stranách. V úsekoch s návrhom osadenia smerových kolov budú krajnice rozšírené o 0,25 m (šírka = 0,75 m). Priečny sklon vozovky je 3,0 %. V smerových oblúkoch je navrhnutý dostredný sklon 3,0 až 3,75 %. Sklony svahov telesa cesty sú navrhnuté vo výkope 1:1 a v násype 1:1,5. Inžinierskogeologický prieskum zadávateľ projektovej dokumentácie neposkytol a ani nepožadoval spracovať ho. Sklony výkopových a násypových svahov boli preto navrhnuté podľa sklonu stabilných svahov na priľahlých trvalých približovacích lesných cestách. Uvedené platí pre obidva navrhované varianty (V1 a V2).

Obrázok 4: Návrh priečneho tvaru cesty – vzorový priečny rez č. 1

Obrázok 5: Návrh priečneho tvaru cesty a spevnenia lesného skladu – vzorový priečny rez č. 2

Vozovka cesty

Vozovka cesty je v obidvoch variantoch (V1 a V2) navrhnutá s krytom z kameniva.

Tabuľka 2: Návrh konštrukcie vozovky – úseky cesty vo vzorovom priečnom reze č. 1

Vrstva		Hrúbka (mm)
Kryt zo štrkodrviny	UM ŠD, 31,5 GP	100
Podklad z kameniva hrubého drveného	UM HDK 32-63	120
Podklad zo štrkodrviny	UM HDK 32-63	100
Podklad z kameniva hrubého drveného	UM ŠD, 63 GP	130
Celková hrúbka vozovky	-	450

Tabuľka 3: Návrh konštrukcie vozovky – úseky cesty vo vzorovom priečnom reze č. 2

Vrstva		Hrúbka (mm)
Kryt zo štrkodrviny	UM ŠD, 31,5 GP	100
Podklad z kameniva hrubého drveného	UM HDK 32-63	120
Podklad zo štrkodrviny	UM ŠD, 31,5 GP	100
Podklad z kameniva hrubého drveného	UM HDK 32-63	130
Ochranná vrstva zo štrkodrviny	UM ŠD, 63 GP	200
Celková hrúbka vozovky	-	650

Návrhový parameter zhutnenia zemnej pláne je EDef2 ≥ 45 MPa a pomer EDef2/EDef1 ≤ 2,5 (STN 73 6133).

Návrh odvodnenia cesty

Priečne odvodnenie zabezpečuje priečny sklon vozovky 3,0 % smerom na násypový svah a dostredný sklon 3,0 – 3,75 % v smerovom oblúku. V úsekoch trasy s pozdĺžnym sklonom nad 4 % sa navrhujú odrážky z odstrojených betónových železničných podvalov s rozostupom 30 – 50 m a vyústením na násypovú stranu telesa cesty.

Na zabezpečenie pozdĺžneho odvodnenia zemného telesa cesty sú vo výkope navrhnuté otvorené lichobežníkové priekopy so šírkou dna 40 cm a s umiestnením dna min. 20 cm pod úrovňou zemnej pláne. V úsekoch trasy sú navrhnuté krajnicové rigoly s trativodom, spevnené kamenivom v celkovej dĺžke.

Rúrové priepusty

Na trase cesty je vo Variante 1 navrhnutých 6 rúrových priepustov a vo Variante 2 je navrhnutých 9 rúrových priepustov. Konštrukčné riešenia rúrových priepustov je s priamym vtokom so stálym prietokom vody, s priamym vtokom z lichobežníkovej priekopy a s vtokom z lichobežníkovej priekopy s prechodom na rigol. Korytá výtokových úprav týchto priepustov sa navrhujú spojiť do jedného koryta vo vzdialenosti 4,5 m od výtoku.

Výjazd

Pre zabezpečenie prístupu do priľahlých lesných porastov je navrhnuté vybudovať pravostranný výjazd s dĺžkou L = 10,0 m, šírkou Š = 3,0 m a odrážkou z odstrojených betónových železničných podvalov dĺžky 5,0 m. Výjazd je navrhnuté spevniť štrkodrvinou hrúbky 250 mm po zhutnení a jeho výmera je 30,0 m^2.

Výhybne

Na zabezpečenie možností vyhýbania sa protiidúcich vozidiel sú na trase cesty vo Variante 1 navrhnuté 2 výhybne a vo Variante 2 je navrhnutých 7 výhybní. Šírka výhybní je 3,0 m a celková výmera výhybní je 180,0 m^2.

Lesný sklad

Pre prevádzkové potreby sústreďovania, manipulácie a odvozu dreva je vo Variante1 na trase cesty navrhnuté vybudovať 1 lesný sklad a vo Variante 2 je navrhnuté vybudovať 5 lesných skladov. Lesný sklad dĺžky 40,0 m, so šírkou 9,0 m a s nábehmi rozšírenia 2 x 10,0 m. Výmera lesného skladu je 450,0 m^2. Lesný sklad je navrhnuté spevniť štrkodrvinou v hrúbke 250 mm po zhutnení.

10. Varianty navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je predkladaná v dvoch variantoch.

Variant 1 (V1) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 1 038 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 6 ks, lesný sklad – 1 ks, výhybne – 2 ks, výjazdy – 1 ks.

Variant 2 (V2) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 2 550 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 9 ks, lesný sklad – 5 ks, výhybne – 7 ks.

Variant 0 (V0) je stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť v území nerealizovala.

11. Celkové náklady

Odhadované investičné náklady vo Variante 1 sú 412 198 EUR.

Odhadované investičné náklady vo Variante 2 sú 1 012 625 EUR.

12. Dotknutá obec

- Opátka
- Kojšov

13. Dotknutý samosprávny kraj

- Košický samosprávny kraj

14. Dotknuté orgány

- Okresný úrad Košice-okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Košice-okolie, pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Gelnica, pozemkový a lesný odbor
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Košiciach
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi

15. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom podľa zákona č. 103/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je **Spoločný obecný úrad Beniakovce so sídlom v Košiciach, Kmeťova 20, Košice.**

16. Rezortný orgán

Navrhovaná činnosť je posudzovaná na základe odborného stanoviska Okresného úradu Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-KE-OSZP1 -2022/035414-004, zo dňa 14. 10. 2022, v zmysle ktorého predložený projekt „Lesná cesta Zlámyný potok" bude mať významný nepriaznivý vplyv na CHVÚ Volovské vrchy, a z tohto dôvodu musí byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. g) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- Územné rozhodnutie o umiestnení stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
- Stavebné povolenie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedeného zákona sa stavebné práce môžu realizovať iba podľa stavebného povolenia vydaného príslušným stavebným úradom.

18. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Pri navrhovanej činnosti sa nepredpokladá vplyv presahujúci štátne hranice z zmysle § 40 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Požiadavky na vstupy

1. Pôda

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si vyžiada trvalý záber pôdy s celkovou rozlohou:

- vo Variante 1 – 15 360 m^2,
- vo Variante 2 – 37 730 m^2.

2. Voda

Počas výstavby

Trasa navrhovanej lesnej cesty križuje vo Variante 1 v staničeniach km 0,055 a km 0,067 drobný vodný tok Zlámaný potok a jeden z jeho bezmenných prítokov a vo Variante 2 križuje v staničeniach km 0,052 a km 0,140 bezmenný prítok drobného vodného toku Zlámaný potok. Zdroje úžitkovej vody počas výstavby budú čerpané z vodného toku, ktorý navrhovaná lesná cesta križuje.

Počas prevádzky

Prevádzka navrhovanej činnosti nemá nároky na vodu.

3. Elektrická energia

Realizácia navrhovanej činnosti si nevyžaduje dodávku elektrickej energie.

4. Zemný plyn

Realizácia navrhovanej činnosti nemá nároky na zásobovanie zemným plynom.

5. Doprava

Dotknuté územie je dopravne prístupné vo Variante 1 z verejnej komunikácie III. triedy č. III/3357 severne od obce Opátka, vpravo po jestvujúcej lesnej odvoznej ceste triedy 2L v doline Zlá-

maného potoka, na ktorú sa navrhovaná lesná cesta napája. Vo Variante 2 je dotknuté územie prístupné z verejnej komunikácie III. triedy č. III/3357 prechádzajúcej obcou Kojšov a po odvoznej lesnej ceste v doline Kojšovského potoka.

Doprava pre výstavbu navrhovanej činnosti bude riešená automobilovou dopravou. Práce na stavbe nebudú z hľadiska jednotlivých technológií náročné na dopravu. Najvyššie nároky na dopravu bude znamenať preprava – prísun stavebného materiálu na stavenisko, kde najväčší objem predstavuje štrkodrvina a kamenivo, potrebné na vybudovanie jednotlivých vrstiev vozovky a krajníc vrátane materiálu na obsyp a uloženie priepustov. Menší podiel na intenzite dopravy počas výstavby bude mať preprava ostatného materiálu (rúry, prefabrikáty, stavebné železo, betón, drevené koly) a presuny techniky (bagre, valce a iné).

Prebytočná zemina z výkopov nebude zo staveniska odvážaná, ale bude využitá ako stavebný materiál na mieste výstavby na zhotovenie cestného násypu a prípadný zvyšok sa rozprestrie v priľahlých lesných porastoch. Obyvatelia priľahlých obcí nebudú prepravou materiálu obmedzovaní.

Realizácia navrhovanej činnosti nespôsobí nárast intenzity dopravy.

6. Suroviny a materiál

Nároky na suroviny a materiál počas výstavby budú spresnené v stavebno-technickej dokumentácii vyššieho stupňa. V zásade možno predpokladať, že pri realizácii stavby budú použité suroviny a materiál, aké predpisujú príslušné právne a technické normy v oblasti zakladania a realizácie stavieb v SR. Množstvá nie sú doposiaľ špecifikované. Zdrojmi týchto materiálov budú štandardné dodávateľské organizácie, resp. pôjde o obchodné výrobky zo zdrojov mimo dotknutého územia, ktorých prísun si zabezpečí samotná realizačná organizácia. Prevádzka navrhovanej činnosti si nevyžiada prísun špecifických surovín a materiálu.

7. Nároky na pracovné sily

Potrebné pracovné sily počas výstavby budú zabezpečené kvalifikovanými zamestnancami dodávateľských stavebných organizácií.

8. Iné nároky

Počas výstavby nevznikajú nároky na inú technickú infraštruktúru.

II. Údaje o výstupoch

1. Pôda

Realizácia navrhovanej činnosti bude zdrojom výkopovej zeminy. Prebytočná zemina z výkopu sa v obidvoch variantoch (V1 a V2) priebežne rozprestrie na násypový svah navrhovanej lesnej

cesty a v priľahlých lesných porastoch v šírke 20 – 30 m s v priemernou hrúbkou 50 cm.

2. Ovzdušie

Počas výstavby

Počas výstavby a likvidácie predstavujú zdroje znečistenia ovzdušia mobilné zdroje – dopravné a stavebné mechanizmy. Primárnymi znečisťujúcimi látkami sú výfukové plyny (obsahujú zlúčeniny CO_2, NO_x, NO_3, CO, CH_x, SO_2, O_3, NH_3). Koncentrácie týchto látok sa vo zvýšenej miere prejavujú pri zdroji.

Pri výkopových a ostatných zemných prácach bude vznikať prašnosť. Vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania týchto stavebných prác je možné predpokladať, že úroveň znečistenia ovzdušia nepresiahne zákonom stanovené limitné hodnoty.

Počas prevádzky

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nedochádza k znečisťovaniu ovzdušia. Prevádzka a údržba navrhovanej činnosti vyžaduje intenzitu dopravy, ktorej vplyv na znečistenie ovzdušia je zanedbateľný oproti súčasnému stavu.

3. Odpadové vody

Navrhovaná činnosť nie je zdrojom odpadových vôd.

4. Odpady

Pri výstavbe navrhovanej činnosti bude vznikať materiál z výrubu stromov, najmä pne a korene a neznečistená výkopová zemina, ktoré nie sú považované za odpad v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 1, ods. 2, písm. a) a h) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa tento zákon nevzťahuje na:

- lesnícky materiál, ktorý nevykazuje nebezpečné vlastnosti a používa sa v lesníctve v súlade s osobitným predpisom,
- nekontaminovanú zeminu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác, ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom bol vykopaný.

Materiál z výrubu stromov bude spracovaný ako vyťažené drevo v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a odvezený. Vykopané korene a pne, vrátane haluziny budú bezpečne uložené v okolitom poraste tak, aby netvorili prekážku. Neznečistená výkopová zemina bude použitá v prirodzenom stave počas výstavby na mieste, na ktorom bola vykopaná a zvyšná bude rozprestretá po násypovom svahu cesty a v priľahlých lesných porastoch v šírke 20 – 30 m a v priemernej hrúbke 50 cm.

Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti nebudú vznikať odpady, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Hluk a vibrácie

Počas výstavby

Očakávať možno zvýšenie hluku, prašnosti a znečistenie ovzdušia spôsobené pohybom stavebných mechanizmov v priestore staveniska. Tento vplyv však bude obmedzený na priestor stavby a časovo obmedzený na dobu výstavby, predovšetkým v čase terénnych úprav a zemných prác.

Počas prevádzky

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde vo Variante 1 k zníženiu hluku a vibrácií v obci Opátka odklonením nákladnej automobilovej dopravy mimo intravilánu obce. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obce vďaka realizácii navrhovanej činnosti, je pri priemernom ročnom etáte 15 000 – 17 000 m^3 odhadovaný na 750 – 850 nákladných vozidiel ročne.

6. Žiarenie, teplo, zápach a iné vplyvy

Navrhovaná činnosť nie je zdrojom tepla, zápachu ani iných vplyvov.

7. Vyvolané investície

Realizácia navrhovanej činnosti nevyvolá ďalšie investície.

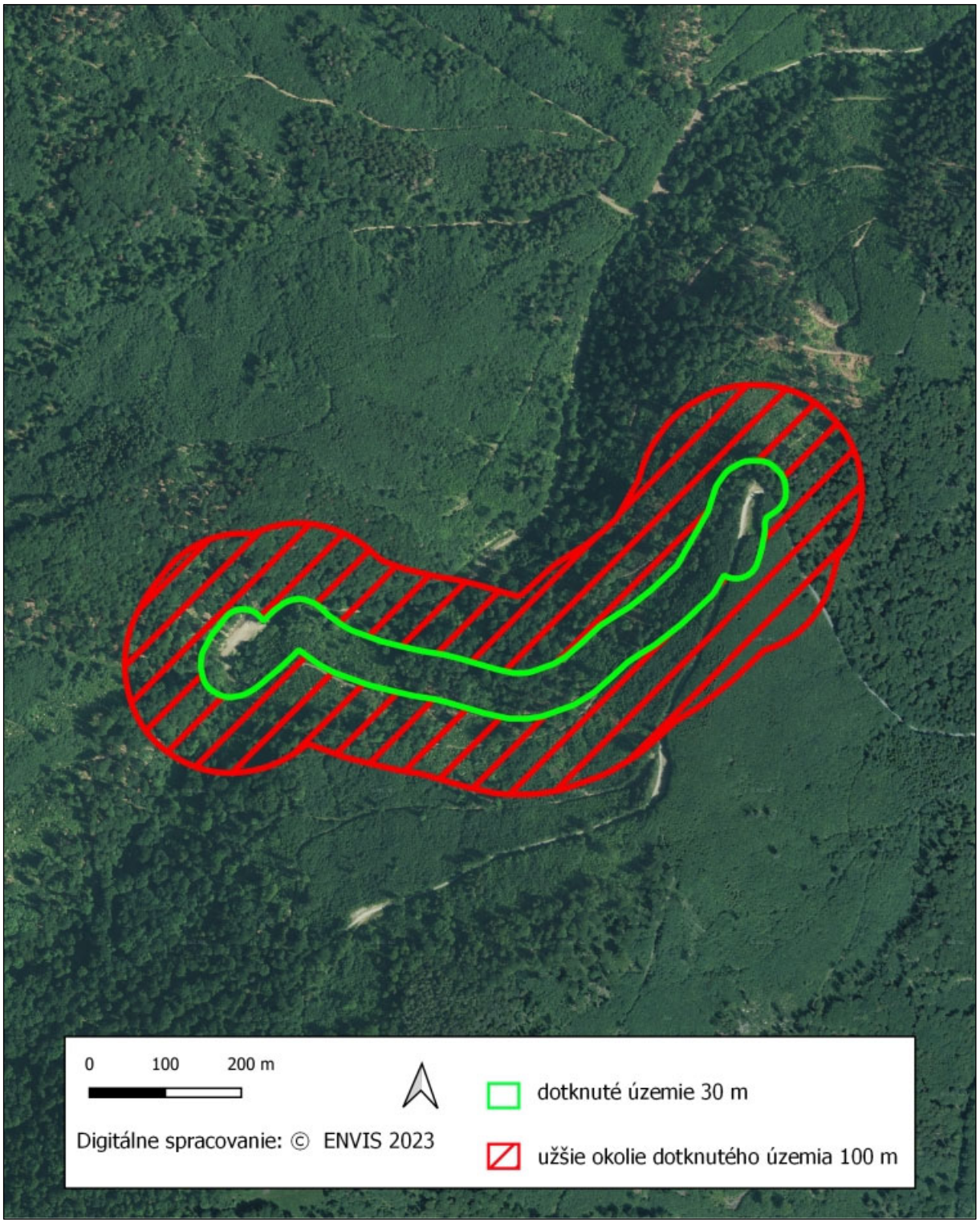
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

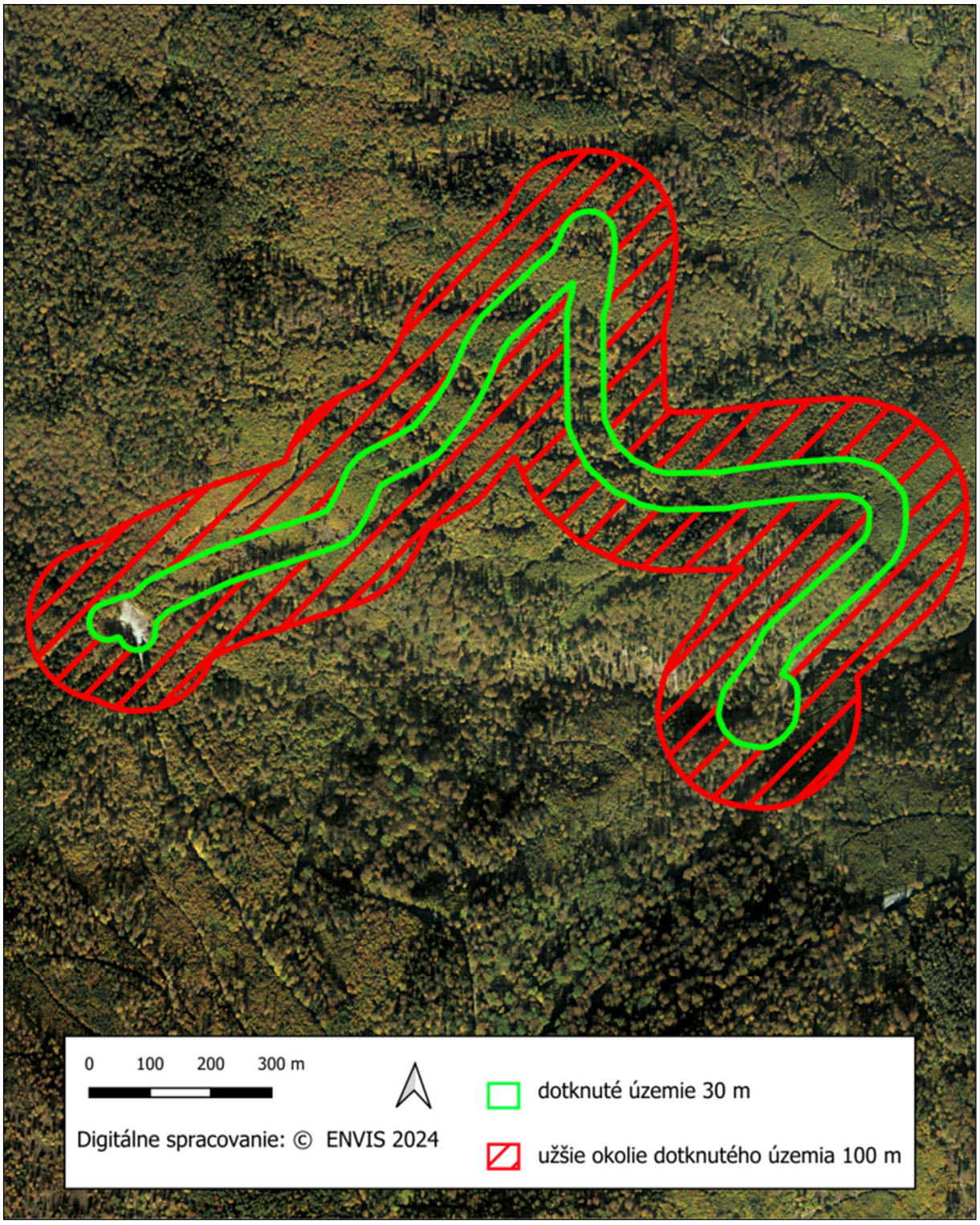
Dotknuté územie – je vymedzené navrhovaným trasovaním lesnej cesty Zlámaný potok nachádzajúcim sa vo Variante 1 na parcelách C-KN č. 499/1 a 499/3 v k. ú. Opátka a územím vo vzdialenosti do 30 metrov na obidve strany od tejto línie a vo Variante 2 na parcelách C-KN č. 499/1 v k. ú. Opátka a E-KN č. 1715 v k. ú. Kojšov a územím vo vzdialenosti do 30 metrov na obidve strany od tejto línie.

Užšie okolie dotknutého územia – predstavuje územie do vzdialenosti 100 metrov od dotknutého územia.

Obrázok 6: Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 1

Obrázok 7: Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 2

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

1. Geomorfologické pomery

Dotknuté územie a jeho okolie patrí do podsústavy Karpaty, oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy, podcelku Kojšová hoľa (Atlas krajiny SR, 2002).

Volovské vrchy tvoria rozľahlé pohorie v Slovenskom rudohorí. Základom jeho geologickej stavby sú štruktúry gemerika, silicika a lokálne aj meliatika. Sú tu zastúpené rozličné prvohorné, slabo až úplne metamorfované sedimenty a paleovulkanity, miestami s výskytom železných a polymetalických rúd, sadrovca, magnezitu, na severnom okraji sú väčšie komplexy druhohorných vápencov a dolomitov (Galmus) s krasovými planinkami a kaňonovitými dolinami. Pohorie má ráz vyzdvihnutej klenby s hercýnskou vrásovo-zlomovou štruktúrou. Os pohoria tvorí pás masívnych vysokých chrbtov, rozčlenených rebrovito až radiálne odbočujúcimi rázsochami, zväčša s hornatinovým, hladko modelovaným reliéfom. V menej odolných horninách boli vymodelované širšie doliny až brázdy (Hámorská brázda, Hnilecké podolie a iné) s vrchovinovým až podvrchovinovým reliéfom. Široké chrbty až plošinky nesú zvyšky starého zarovnaného povrchu. Najvyšším bodom je Zlatý vrch (1 322 m n. m.).

2. Geologické pomery

Geologická stavba

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú sedimenty kvartéru a neogénu. Geologické podložie tvorí staršie paleozoikum gemerika, metamorfované spilitovo-keratofýrové vulkanity, fylity, zriedkavo karbonáty (sykavské súvrstvie), metapieskovce.

Kvartér reprezentujú ostatné bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Inžiniersko-geologické pomery

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie územia Slovenska patrí dotknuté územie do rajónu predkvartérnych sedimentov (kód Mn).

Seizmicita územia a seizmické ohrozenie

Pre účely stavebnej praxe a projektovania platí v podmienkach Slovenska systém Eurokódu EC-8 (STN EN 1998-1) Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť (slovenská verzia Európskej normy EN 1998-1 : 2004), ktorou bola nahradená predchádzajúca technická norma STN 73 0036. Predmet Eurokódu EC-8 stanovuje jeho použitie pri navrhovaní a výstavbe pozemných a inžinierskych stavieb (s výnimkou niektorých špecifických typov konštrukcií). Postupy podľa Eurokódu EC-8 budú použité pri projektovaní trvalých objektov.

Hodnota referenčného špičkového seizmického zrýchlenia podľa Národnej prílohy Eurokódu EC-8 v dotknutom území a jeho užšom okolí dosahuje hodnotu agR = 0.40 $m.s^{-2}$. Hodnota referenčného špičkového seizmického zrýchlenia môže byť s pravdepodobnosťou 10 % prekročená počas 50 rokov (t. j. hodnota agR pre návratovú periódu 475 rokov).

3. Pôdne pomery

Pôdy dotknutého územia a jeho okolia tvoria kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín.

4. Klimatické pomery

Hlavný vplyv na klímu dotknutého územia a jeho užšieho okolia má jeho poloha. Dotknuté územie a jeho okolie patrí do chladnej klimatickej oblasti, do klimatického okrsku mierne chladného, veľmi vlhkého. Najchladnejším mesiacom v dotknutom území je január s priemernou mesačnou teplotou -5 až -6 °C a najteplejšími mesiacmi sú júl a august s priemernou teplotou 12 až 14 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu je 2 až 4 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje medzi 800 – 900 mm.

5. Hydrologické pomery

Povrchové vody

Povrchové vody sú odvodňované tokom Opátka, ktorý je pravostranným prítokom rieky Hornád v oblasti vodnej nádrže Ružín. Územie patrí do povodia Bodrogu a hlavného povodia Dunaja. Dotknuté územie a jeho okolie patrí do oblasti vrchovinovo-nížinnej s typom režimu odtoku dažďovo-snehovým. Základná hydrologická charakteristika: akumulácia v mesiacoch XII – II, vysoká vodnosť III – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Dotknutým územím a jeho užším okolím preteká drobný vodný tok Zlámaný potok 1D 4-32-03-1926, ktorý je neupraveným vodným tokom s bezmennými ľavostrannými prítokmi. Trasa navrhovanej lesnej cesty križuje vo Variante 1 v staničeniach km 0,055 a km 0,067 tento drobný vodný tok a jeden z jeho bezmenných prítokov a vo Variante 2 križuje v staničeniach km 0,052 a km 0,140 bezmenný prítok drobného vodného toku Zlámaný potok. Križovanie vodných tokov je v návrhu riešené rúrovými priepustami. Konštrukčné riešenie rúrových priepustov je s priamym vtokom so stálym prietokom vody.

Vodné plochy

Vodné plochy sa v dotknutom území a jeho okolí nenachádzajú.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody dotknutého územia a jeho okolia v regióne G 118 Paleozoikum Slovenského rudohoria v povodí Hornádu s určujúcim typom puklinovej priepustnosti. Komplex hornín podložia je minimálne zvodnený a má malú priepustnosť,

čo nevytvára podmienky pre sústredenie väčšieho množstva podzemných vôd. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Dotknuté územie a jeho okolie budujú vzájomne sa striedajúce horniny paleozoika – fylity, porfyroidy, diabázy a pieskovce. Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je prevažne nízka ($T < 1.10^{-4}$).

Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území sú využiteľné zásoby podzemnej vody 0,2 – 0,49 $l.s^{-1}.km^{-2}$. Podzemná voda pochádza len zo zrážok, ktoré z dlhodobého hľadiska dosahujú ročný priemer okolo 700 mm.

Pramene a pramenné oblasti

V dotknutom území sa nachádza bezmenná studnička, resp. prameň.

Termálne a minerálne pramene

Termálne a minerálne pramene sa v dotknutom území a jeho užšom okolí nenachádzajú.

Vodohospodársky chránené územia

V dotknutom území ani jeho užšom okolí sa nenachádzajú chránené vodohospodárske oblasti ani ochranné pásma vodných zdrojov.

6. Fauna a flóra

Fauna

Podľa zoogeografického členenia sa dotknuté územie nachádza v podkarpatskom úseku, provincii listnatých lesov (Jedlička *et* Kalivodová, 2002). Dotknuté územie a jeho užšie okolie je tvorené obhospodarovanými lesnými ekosystémami, preto aj výskyt druhov fauny je viazaný na tento typ ekosystému.

V dotknutom území a jeho užšom okolí, vrátane záveru doliny Zlámaného potoka, bol v období marec – jún 2024 vykonaný ornitologický prieskum (Správa z ornitologického prieskumu navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok, Jasík, 2024). Získané výsledky boli doplnené o výsledky akustického monitoringu a monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023, údaje z databázy Aves Symfonia a údaje z monitoringu bioty realizovaného ŠOP SR a z dostupnej literatúry.

Výsledky prieskumu

Celkovo bolo v skúmanom území v rokoch 2023 a 2024 zaznamenaných 74 druhov vtákov. Z druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy bolo zaznamenaných 7 druhov v koridoroch navrhovaných variantov a ďalších 9 druhov v širšom okolí alebo počas preletov. Z nich v koridore navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok hniezdil alebo pravdepodobne hniezdil muchárik bielokrký (Variant 1), resp. muchárik bielokrký a sova dlhochvostá (Variant 2).

Flóra

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia patrí dotknuté územie a jeho užšie okolie do bukovej zóny, oblasti kryštalicko-druhohornej, okresu Volovské vrchy (Plesník, 2002).

Potenciálna prirodzená vegetácia dotknutého územia

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal, alebo ak by toto miesto bolo bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v dotknutom území a jeho užšom okolí vyvinula bez antropogénneho vplyvu, tvorí základná jednotka potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- bukové lesy v horských polohách.

Reálna vegetácia

Reálnu vegetáciu dotknutého územia a jeho užšieho okolia tvoria lesné spoločenstvá zaradené do nasledujúcich typov biotopov (v zmysle Katalógu biotopov Slovenska, DAPHNE 2002):

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130,
- lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop,
- kyslomilné bukové lesy, kód 9110.

Dominantné zastúpenie má biotop Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130, ktorý pokrýva prevažnú väčšinu dotknutého územia a jeho užšieho okolia. V malej miere, najmä v poraste (JPRL) 100 a čiastočne aj v poraste 101, je zastúpený prioritný biotop Lipovo-javorové sutinové lesy, kód **9180***. Marginálne, v poraste 102, je zastúpený biotop Kyslomilné bukové lesy, 9110.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130

Mezotrofné a eutrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov, spravidla s bohatým, viacvrstvovým bylinným podrastom tvoreným typickými lesnými sciofytmi s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, miernejších svahoch s menším sklonom do 20°, na stredne hlbokých až hlbokých, štruktúrnych, trvalo vlhkých pôdach s dobrou humifikáciou (mulový moder), najmä typu kambizemí. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, pri podhorských bučinách s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinovým poschodím. Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy do 15 %.

Druhové zloženie: *Abies alba, Acer pseudoplatanus, Daphne mezereum, Fagus sylvatica, Lonicera xylosteum, Ribes uva-crispa, Aconitum moldavicum (endemit), Actaea spicata, Asarum europaeum, Athyrium filix-femina, Bromus benekenii, Carex pilosa, Cyclamen fatrense (endemit), Dentaria bulbifera, D. enneaphyllos, D. glandulosa (endemit), Dryopteris filix-mas, Festuca altissima, F. drymeja, Galeobdolon luteum agg., Galium odoratum, Geranium robertianum, Hordelymus europaeus, Isopyrum thalictroides, Lilium martagon, Melica nutans, M. uniflora, Mercurialis perennis, Myosotis sylvatica agg., Oxalis acetosella, Paris quadrifolia, Poa nemoralis, Polygonatum verticillatum, Prenanthes purpurea, Pulmonaria obscura, Rubus hirtus, Salvia glutinosa, Sanicula europaea, Senecio ovatus, Symphytum cordatum (endemit), S. tuberosum, Tithymalus amygdaloides, Veronica montana, Viola reichenbachiana*.

Lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop

Azonálne, edaficky podmienené spoločenstvá zmiešaných javorovo-jaseňovo-lipových lesov na svahových, úžľabinových a roklinových sutinách. Vyskytujú sa na vápencovom podloží

alebo na minerálne bohatších silikátových horninách. Veľkú diverzitu drevín zvyšuje prímes druhov z kontaktných zonálnych spoločenstiev. Krovinové poschodie je bohato vyvinuté. V synúzii bylín sa dominantne uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.

Druhové zloženie: *Abies alba, Acer platanoides, A. pseudoplatanus, Carpinus betulus, Fagus sylvatica, Fraxinus excelsior, Picea abies, Quercus petraea, Ribes alpinum, Taxus baccata, Tilia cordata, T. platyphyllos, Ulmus glabra, Aconitum moldavicum (endemit), A. variegatum, A. vulparia, Actaea spicata, Alliaria petiolata, Aruncus vulgaris, Campanula rapunculoides, Chelidonium majus, Clematis alpina, Cortusa matthioli, Cystopteris montana, C. sudetica, Geranium robertianum, Hesperis matronalis subsp. nivea (endemit), Lamium maculatum, Lunaria rediviva, Mercurialis perennis, Phyllitis scolopendrium, Polystichum aculeatum, Urtica dioica.*

Kyslomilné bukové lesy, kód 9110

Acidofilné bukové porasty sa nachádzajú v nižších polohách, na minerálne chudobných horninách (žuly, ruly, kremence, fylity, kryštalické bridlice, kyslé vulkanity, flyšové pieskovce a iné), sú floristicky chudobné, so stálou prímesou duba, miestami aj jedle. Pôdy sú väčšinou plytké, skeletnaté rankre. Vo vyšších polohách sú bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy na všetkých geologických podložiach, ale na pôdach minerálne nenasýtených, náchylných k podzolizácii. Krovinové poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho najmä zmladzujúce jedince hlavných drevín. V poschodí bylín prevažujú acidofilné a oligotrofné druhy, pokryvnosť typických bučinových druhov je nižšia.

Druhové zloženie: *Abies alba, Betula pendula, Fagus sylvatica, Picea abies, Pinus sylvestris, Quercus petraea agg., Avenella flexuosa, Calamagrostis arundinacea, C. villosa, Dryopteris carthusiana, D. dilatata, Hieracium murorum agg., Luzula luzuloides, L. pilosa, Maianthemum bifolium, Melampyrum pratense, Oxalis acetosella, Poa nemoralis, Polygonatum verticillatum, Vaccinium myrtillus.*

Súčasné drevinové zloženie

V súčasnom drevinovom zložení dominuje buk lesný (*Fagus sylvatica*), ktorý má najvýraznejšie zastúpenie (maximálne 75 %, minimálne 30 %), významné zastúpenie majú dreviny jedľa biela (*Abies alba*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Z ostatných drevín sú zastúpené breza previsnutá (*Betula pendula*), smrek obyčajný (*Picea abies*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor mliečny (*Acer platanoides*).

7. Chránené, vzácne a ohrozené biotopy

V dotknutom území a jeho užšom okolí sa nachádzajú lesné spoločenstvá zaradené do nasledujúcich typov biotopov (v zmysle Katalógu biotopov Slovenska, DAPHNE 2002):

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130,
- lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop,
- kyslomilné bukové lesy, kód 9110,

Uvedené typy biotopov sú podľa prílohy č. 1, časť A k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zaradené do zoznamu biotopov európskeho významu.

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje podľa PS o CHVÚ Volovské vrchy, do územia, na ktorom sú predmetom ochrany sovy – pôtik kapcavý, kuvíčok vrabčí, sova dlhochvostá a lesné druhy vtákov.

8. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Štruktúra krajiny a scenéria krajiny

Podľa mapy abiotických komplexov (Miklós, Kočická, Kočický, In: Miklós, Hrnčiarová *et al.*, 2002), ako priestorovej syntézy prvkov primárnej krajinnej štruktúry, je dotknuté územie a jeho užšie okolie typom krajiny s georeliéfom charakteru veľmi silne členitej vrchoviny, v chladnej klimatickej oblasti, okrsku mierne chladnom. Skupinu kvartérnych pokryvov tvoria tenké pokryvy polygénnych elúvií a delúvií, prípadne vystupujúce horniny zložené z metamorfovaných kryštalických hornín (bridlice, fylity, svory, ruly, migmatity, amfibolity). Pôdy sú zastúpené nenasýtenými kambizemami. Podľa stupňa urbanizácie ide o lesnú krajinu roztrúsenými vidieckymi sídlami. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu predstavujú bukové lesy v horských polohách.

Scenéria krajiny je odrazom druhotnej štruktúry krajiny. Kvalita scenérie krajiny územia je závislá od rozmiestnenia pozitívnych prvkov a kvality architektúry v zastavaných častiach sídla. Krajina je tvorená rozsiahlymi komplexami lesov Volovských vrchov, za najvýraznejšiu dominantu možno považovať Kojšovu hoľu, ktorá sa nachádza vo vzdialenosti približne 4 km juhozápadozápadne od dotknutého územia.

9. Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma

Dotknuté územie a jeho užšie okolie:

- sa nenachádza v chránenom území národnej siete v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- sa nenachádza v území európskeho významu (ÚEV),
- zasahuje do Chráneného vtáčieho územia SKCHVU036 Volovské vrchy,
- nie je zaradené v zozname mokradí majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarské lokality),
- nie je chránenou vodohospodárskou oblasťou.

Chránené vtáčie územie SKCHVU036 Volovské vrchy

Účelom vyhlásenia CHVÚ Volovské vrchy je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov 25 druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ Volovské vrchy je jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov: bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik malý (*Ficedula parva*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov: výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), prepelica poľná (*Coturnix*

coturnix), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), ďubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*). V čase vymedzovania sústavy CHVÚ na Slovensku bolo CHVÚ Volovské vrchy na Slovensku najvýznamnejším územím pre hniezdenie včelára lesného, ďatľa bielochrbtého, muchárika malého, muchárika bielokrkého aj muchára sivého. V CHVÚ Volovské vrchy bola v tom čase zistená v rámci sústavy CHVÚ druhá najvyššia početnosť bociana čierneho, žlny sivej a tesára čierneho v rámci území, kde bol druh predmetom ochrany, tretia najvyššia početnosť v rámci národnej sústavy CHVÚ bola zistená vo Volovských vrchoch u sovy dlhochvostej a strakoša obyčajného, a štvrtá najvyššia početnosť u orla krikľavého. Taktiež v čase vymedzovania sústavy CHVÚ bola v CHVÚ Volovské vrchy zistená piata najvyššia početnosť pre hniezdenie orla skalného, kuvička vrabčieho, ďubníka trojprstého a ďatľa prostredného.

V zmysle § 2 vyhlášky MŽP SR č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy, sa za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, považuje:

a) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda bociana čierneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného a výra skalného, ak tak určí okresný úrad životného prostredia,
b) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára.

V zmysle **Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 – 2052** (ďalej PS o CHVÚ Volovské vrchy) sa dotknuté územie a jeho užšie okolie nachádza v ekologicko-funkčnom priestore EFP 2 – hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov.

EFP2 – hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov je vyčlenený v lesných porastoch mimo hniezdisk hlucháňa hôrneho za účelom ochrany dutinových hniezdičov, hniezdisk dravcov a ostatných lesných druhov. Toto EFP zahŕňa všetky lesné biotopy vhodné pre hniezdenie jariabka hôrneho, bociana čierneho, dravcov a dutinových hniezdičov z radu sov, ďatľov a spevavcov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Volovské vrchy. EFP2 sa rozkladá v centrálnej, severnej, južnej, východnej a západnej časti CHVÚ Volovské vrchy s výnimkou oblastí s výskytom hlucháňa. Prioritou ochrany v EFP2 sú predovšetkým druhy orol krikľavý, bocian čierny, včelár lesný, tesár čierny, pôtik kapcavý, kuvičok vrabčí, sova dlhochvostá, ďubník trojprstý, žlna sivá, muchárik bielokrký a ďalej druhy jariabok hôrny, orol skalný, výr skalný, ďateľ prostredný. Pre zlepšenie podmienok pre tieto druhy je okrem opatrení uvedených v návrhoch zásad pre jednotlivé druhy potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- Na hniezdiskách zabezpečiť ochranu obmedzením alebo zákazom činnosti podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, kde je potrebné, ochranné zóny vyhlasovať v okruhu spravidla 300 m okolo hniezda po dobu najmenej 3 až 5 rokov (v závislosti od druhu) s prihliadaním na ekologické nároky druhu. V okolí hniezd uvedených druhov je potrebné vyhlasovať tzv. jadrovú zónu (minimálne 100 m okolo hniezda podľa ekologických nárokov druhu), v ktorej bude platiť celoročný zákaz úmyselných lesohospodárskych činností, opatrenia na ochranu lesa a zabezpečenie stability lesných porastov bude na základe posúdenia odbornej organizácie

ochrany prírody možné vykonať len v mimohniezdnom období a tzv. vonkajšiu ochrannú zónu (od 100 do 300 m od hniezdneho stromu s prihliadnutím na polohu hniezda, reliéf okolitého terénu a štruktúru lesného biotopu a predovšetkým na ekologické požiadavky druhu), v ktorej bude platiť zákaz lesohospodárskych činností v hniezdnom období podľa príslušného druhu: bocian čierny od 1. marca do 31. augusta, výr skalný (stromové hniezda) od 1. februára do 31. júla, orol skalný od 1. februára do 15. augusta, orol krikľavý od 15. marca do 31. augusta, včelár lesný od 15. apríla do 31. augusta, pôtik kapcavý od 1. marca do 31. júla, kuvičok vrabčí od 1. marca do 31. júla.

- Stromy s hniezdami alebo hniezdnymi dutinami identifikovanými na lesnom pozemku je možné označiť, aby sa predišlo ich odstráneniu alebo poškodeniu, spôsob a formu označenia si dohodne obhospodarovateľ lesa v súčinnosti s odbornou organizáciou ochrany prírody.
- Preferovať prírode blízke hospodárenie v lesoch (PBHL) v CHVÚ Volovské vrchy, v lesoch ochranných a v lesoch osobitného určenia. V lesoch hospodárskych preferovať maloplošné formy podrastového hospodárskeho spôsobu a PBHL.
- V kategórii ochranných lesov uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu.
- V hospodárskych lesoch zvyšovať podiel lesných porastov nad 80 rokov, v lesoch osobitného určenia zvyšovať rubnú a obnovnú dobu o 10 – 20 rokov, v lesných porastoch ponechávať po ukončení ťažby aspoň 5 stromov / ha z materského porastu na dožitie (okrem inváznych drevín).
- V nevyhnutnom rozsahu ponechávať stojace mŕtve stromy v lesných porastoch – najmä v lokalitách, kde druh hniezdi. V lesných porastoch, v lesoch osobitného určenia a v ochranných lesoch ponechať staré oslabené, odumierajúce a / alebo mŕtve stromy, pne, ležiacu hrubinu v štádiu rozkladu v objeme minimálne 5 m^3/ha mŕtveho dreva, ak sa mŕtve drevo v takom objeme v lesnom poraste nachádza.
- Podporovať vykonávanie výchovných ťažieb, ktoré smerujú k rozrôzneniu vekovej a priestorovej štruktúry porastov.
- V PSL presadiť čo najvyššie zastúpenie pionierskych drevín pre potreby ochrany jariabka hôrneho v biotopoch jariabka.
- Zapracovať uvedené relevantné opatrenia ako zásady hospodárenia v lesoch do novovypracúvaných PSL.
- Aplikácia chemických látok v lesných porastoch – používanie iba prostriedkov zo zoznamu autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín (označenie Vt5, http://www.uksup.sk/orppripravky-na-ochranu-rastlin-registre-a-zoznamy/) určených na ochranu prirodzeného zmladenia a lesných kultúr pred škodami spôsobenými raticovou zverou, na ochranu rôznych mechanických poškodení drevín (zatieranie rán) a na postrek stromov napadnutých podkôrnym a drevokazným hmyzom predpísaným spôsobom, výlučne na odvozných miestach (lesných skladoch). Súhlas orgánu ochrany prírody sa vyžaduje na aplikáciu chemických látok v územiach s 2. stupňom ochrany prírody na súvislej ploche väčšej ako 2 ha a v územiach s 3. stupňom ochrany prírody (celkovo) – podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- V lesných porastoch do 50 rokov, priľahlých k EFP1B, ktoré sú potravnými biotopmi hlucháňa hôrneho, je možné do vzdialenosti 1000 m pri manažmente lesa uplatňovať opatrenia priateľské voči hlucháňovi:
    - v štádiu rúbaň až mladina – podporovať prirodzené zmladenie, ponechávať jarabinu a iné pionierske dreviny (jarabinu ponechávať aj v starších porastoch), presvetlenie hlúčikov až vytváranie liniek,
    - porasty určené na prebierku – vykonávať s dostatočnou intenzitou, aby sa v nich dosiahlo zakmenenie max. 0,7 pre podporu čučoriedkových zárastov, vytvárať čistiny (porastové medzery), udržiavať jarabinu, prímesové dreviny.
- Zvýšiť podiel plodonosných drevín v obnovnom zastúpení, zachovať podiel plodonosných drevín v lesných porastoch.

Špecifiká pre jednotlivé predmety ochrany v EFP2:

- V biotopoch žlny sivej udržiavať, resp. zväčšovať podiel starých listnatých a zmiešaných lesov s dominanciou listnáčov, podiel starších jedincov listnáčov v nich, podiel členitých lesných okrajov a priľahlých tradične využívaných (najmä pastvou) nelesných plôch bohatých na mraveniská, a vhodné rozmiestnenie všetkých týchto biotopov v CHVÚ Volovské vrchy, najmä usmerňovaním opatrení v PSL.
- V biotopoch muchárika malého a muchárika bielokrkého zachovávať lužné lesy, malé bezlesné plochy v alúviách či v lesoch a členité okraje lesa (s ich tradičným využívaním) ako migračné koridory.
- V biotopoch jariabka hôrneho monitorovať dopad predácie (kuna, líška, pernaté dravce, sojka a diviak) a v prípade významne negatívneho dopadu predácie vykonať opatrenia na jej zníženie (napr. znížením populácie diviakov v jadrových oblastiach výskytu jariabka a iné).
- Monitorovať lov jariabka a prípadný dopad lovu na populáciu a v prípade negatívneho dopadu obmedziť alebo vylúčiť lov jariabka v CHVÚ Volovské vrchy, zvážiť možnosť celoročnej ochrany jariabka hôrneho.
- V biotopoch ďatľa prostredného zabrániť intenzívnemu spôsobu lesného obhospodarovania v dubových a dubovo–hrabových porastoch, na ktoré je druh viazaný a používať jemnejšie spôsoby ich obnovy, zamedziť fragmentácii starších dubových porastov a zachovávať brehové porasty, nelesnú drevinovú vegetáciu a štrukturálne diferencované okraje lesov.
- V biotopoch muchára sivého zachovať vysoký podiel starých listnatých a zmiešaných lesov, zachovať, dodržiavať pestré a prirodzené zastúpenie drevín.
- V biotopoch ďubníka trojprstého udržať podiel starých horských ihličnatých a zmiešaných porastov s prevahou ihličnanov.
- Zabezpečiť monitoring predmetov ochrany u vzácnejších druhov všetkých hniezdisk, u ostatných vo vybranej vzorke hniezdisk.
- Zabezpečiť monitoring všetkých hniezdnych okrskov orla skalného a včelára lesného a každoročne dohľadávať hniezda minimálne v porastoch ohrozených ťažbou a celkovo kontrolovať hniezdnu úspešnosť aspoň na 50 %.

- Prehodnotiť, či vyhláška MŽP SR č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy, zabezpečuje ochranu druhov v EFP2 v CHVÚ Volovské vrchy.
- Zabezpečiť monitoring a kontrolnú činnosť dodržiavania obmedzení z dôvodu ochrany prírody vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Zabezpečiť po vyhniezdení opravu všetkých známych nestabilných hniezd a v prípade pádu na vhodných stromoch vyložiť náhradné hniezdne podložky.
- Zabezpečiť výrobu a vyvesenie búdok pre pôtika a sovu dlhochvostú v porastoch nad 40 rokov tak, aby spolu na 1 km^2 porastoch vo veku 41 – 100 rokov boli umiestnené minimálne dve búdky pre pôtika a dve búdky pre sovu dlhochvostú.
- Podporiť ostatné dutinové hniezdiče (kuvičok vrabčí, muchárik bielokrký, muchár sivý) inštaláciou rozmerovo vhodných búdok v počte minimálne 2 búdky na 1 km^2 lesa.
- Zabezpečiť kontrolu predpisov obmedzujúcu zber lesných plodín v územiach s vyšším stupňom ochrany (3. – 5. stupeň).
- Regulovať úmyselnú ťažbu brehových porastov pozdĺž vodných tokov na lesných pozemkoch prostredníctvom požiadaviek ochrany prírody v rámci PSL.
- Vylúčiť zásahy do mokradí vrátane ich zalesňovania a zabezpečiť revitalizáciu poškodených mokradí, zamedziť odvodňovaniu mokradí, zamedziť sekundárnej sukcesii vlhkých lúk a mokradí, vytvárať malé vodné plochy slúžiace ako liahniská obojživelníkov.
- V prípade stavby nových elektrických vedení v EFP2 uprednostniť ich vedenie pod zemou. Ak to nie je možné, ošetriť ich prvkami zamedzujúcim kolíziám a úhynu vtáctva. Postupne takto zabezpečiť aj ochranu na všetkých existujúcich stĺpoch 22 kV vzdušného elektrického vedenia, pričom postupovať od stĺpov v otvorenej krajine k stĺpom na okraji lesov a intravilánov (čiže od najviac k najmenej nebezpečným).
- Realizovať informačné a praktické ekovýchovné aktivity pre lesníkov a miestnych obyvateľov o význame CHVÚ a správnom hospodárení v ňom.
- V prípade realizácie investícií do cestovného ruchu, resp. aj iných väčších investícií dôsledne posúdiť ich dopad na predmety ochrany a povoliť ich len v prípade, ak neexistuje riziko významného negatívneho dopadu na predmety ochrany.
- Zabrániť vyrušovaniu druhov bociana čierneho, orla skalného, orla krikľavého počas hniezdenia inými aktivitami (napr. turistický ruch, fotografovanie a iné) prostredníctvom vhodných opatrení (upozornením, strážením alebo utajením hniezdnych lokalít, náhodné kontroly a iné).

Primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000

Pre navrhovanú činnosť bolo vypracované primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000 – Hodnotenie významnosti vplyvov plánu a projektu na územia sústavy NATURA 2000 „Lesná cesta Zlámaný potok“ (Jasík, 2024).

Primerané hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 bolo vypracované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení a príručky „Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000

v Slovenskej republike“ vydanej Štátnou ochranou prírody SR, Banská Bystrica (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023).

Spracovateľ primeraného hodnotenia realizoval v období marec – júl 2024 ornitologický prieskum dotknutého územia a jeho užšieho okolia (Jasík, 2024), ktorého cieľom bolo:

- zaznamenať kvantitatívne a kvalitatívne údaje o výskyte druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy v hniezdnej sezóne 2024,
- posúdiť vhodnosť biotopov pre výskyt druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy,
- zosumarizovať dostupné informácie o druhoch vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy z územia dotknutého navrhovaným projektom.

Samotné kvantifikovanie vplyvu realizácie projektu na druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany územia Natura 2000, slúžilo ako podklad pre hodnotenie významnosti vplyvov. Popis vplyvu a určenie jeho významnosti bolo vykonané popisne, pričom sa vychádzalo z kritérií uvedených v príslušnej časti metodiky. Významnosť vplyvu bola ohodnotená číselnou hodnotou pre každý posudzovaný predmet ochrany podľa stupnice a popisu významnosti vplyvu odporúčaných metodikou.

Identifikácia dotknutých území sústavy NATURA 2000

V zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023) bolo ako územie súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 dotknuté realizáciou navrhovanej činnosti identifikované chránené vtáčie územie SKCHVU036 Volovské vrchy. Navrhovaná činnosť sa nachádza priamo v CHVÚ Volovské vrchy (Variant A aj Variant 2). Realizovaným ornitologickým prieskumom bolo zistené, že územie, v ktorom je variantne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok, využívajú na hniezdenie či získavanie potravy aj druhy, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy. Realizáciou navrhovanej činnosti v obidvoch navrhovaných variantoch (V1 a V2) by mohlo dôjsť pravdepodobne k vplyvu na predmet/predmety ochrany CHVÚ.

Hodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy

Účelom vyhlásenia CHVÚ Volovské vrchy je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov 25 druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov: bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik malý (*Ficedula parva*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov: výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), ďubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*). V čase vymedzovania sústavy CHVÚ na Slovensku bolo CHVÚ Volovské vrchy na Slovensku najvýznamnejším územím pre

hniezdenie včelára lesného, ďatľa bielochrbtého, muchárika malého, muchárika bielokrkého aj muchára sivého.

Tesár čierny (Dryocopus martius)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že tesár čierny využíva najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty, kde vyhľadával potravu (priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2). Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu, teritoriálne správanie a pozorovanie vyletených mláďat pri monitoringu koridoru navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2 naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tejto lokalite. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 1 využíval tento druhu veľmi sporadicky na zber potravy a pomerne často koridorom prelietal. Je to spôsobené charakterom porastov, kde dominujú porasty vo veku 20 až 35 rokov, t. č. už len menšími enklávami starších porastov.

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante 1 na druh tesár čierny (Dryocopus martius) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t. j. žiadny vplyv, vo Variante 2 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t. j. mierne negatívny vplyv.

Jariabok hôrny (Tetrastes bonasia)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že jariabok hôrny využíva tak staré porasty (120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty), ako aj rúbaniská a mladiny, kde vyhľadával potravu a úkryt. Preto bola ako strata biotopu vyhodnotená strata všetkých lesných porastov v dôsledku navrhovanej výstavby lesnej cesty. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu v širšej oblasti navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2 v hniezdnom období naznačuje predpokladané hniezdenie v tejto lokalite. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky (1 záznam pri doline v JPRL č. 101 a 102). Je to spôsobené charakterom porastov, nakoľko priestor trasy navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2 je tvorený mozaikou porastov rôzneho veku s množstvom okrajových línií a dobre vyvinutou a štruktúrovanou krovitou etážou. Lesné cesty v podobe úzkych odlesnených línií nepredstavujú pre jariabka hôrneho, podobne ako pre iné druhy kurovitých, negatívny prvok v rámci biotopu a miestami tieto priestory aj intenzívne využíva (zber potravy na okrajoch ciest, oddych, slnenie, „záhraby“ v čase intenzívneho sneženia).

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante A aj vo Variante 2 na druh jariabok hôrny (Tetrastes bonasia) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t. j. žiadny vplyv.

Pôtik kapcavý (Aegolius funereus)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že pôtik kapcavý využíval najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty (priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2). Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bol zistený akustickým prieskumom v oblasti Roveň – Barvienka – Živánska. To potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie“. V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Roveň – Barvienka – sedlo pod Suchým vrchom a v priestore Rúbaň – Železná. Priestor

navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky (koridorom prelietal). Je to spôsobené charakterom porastov, kde dominujú husté porasty vo veku 20 až 35 rokov, t. č. už len so zvyškami starších porastov, kde druh v súčasnosti nemá vhodné podmienky na lov potravy a aj podmienky na hniezdenie sú tu marginálne (nedostatok vhodných stromov / zlomov s dutinami).

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante 1 na druh pôtik kapcavý (Aegolius funereus) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t. j. žiadny vplyv, vo Variante 2 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t. j. mierne negatívny vplyv.

Kuvíčok vrabčí (Glaucidium passerinum)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že kuvičok vrabčí využíval najmä priestor 120 až 150 ročných jedľovo-bukových porastov, zaznamenaný však bol aj v rozsiahlejších mladinách s výstavkami starých drevín. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bol zistený akustickým prieskumom v oblasti Roveň – Barvienka – Živánska a vo zvyškoch starých porastov nad Zlámaným potokom. To potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie". V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Rumanová – Barvienka – sedlo pod Suchým vrchom a v priestore Rúbaň – Železná. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 1 využíval tento druhu na lov spevavcov (opakované pozorovanie s ulovenou korisťou).

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante 1 aj vo Variante 2 na druh kuvičok vrabčí (Glaucidium passerinum) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na – 1, t. j. mierne negatívny vplyv.

Sova dlhochvostá (Strix uralensis)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že sova dlhochvostá využívala najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty (priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2). Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bola zistená akustickým prieskumom v širšej oblasti sedla pod Suchým vrchom a v lokalite Barvienka. Na prvej menovanej lokalite opakovaný odstrašujúci útok naznačuje predpokladané hniezdenie. To potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie". V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Barvienka a sedlo pod Suchým vrchom. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo Variante 1 využíval tento druhu veľmi sporadicky (koridorom prelietal). Je to spôsobené charakterom porastov, kde dominujú husté porasty vo veku 20 až 35 rokov, t. č. už len so zvyškami starších porastov, kde druh v súčasnosti nemá vhodné podmienky na lov potravy a aj podmienky na hniezdenie sú tu marginálne (nedostatok vhodných stromov/zlomov s dutinami).

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante 1 na druh sova dlhochvostá (Strix uralensis) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t. j. žiadny vplyv, vo Variante 2 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t. j. mierne negatívny vplyv.

Muchárik bielokrký (Ficedula albicollis)

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že muchárik bielokrký využíva staré porasty (120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty) tak na hniezdenie, ako aj na vyhľadávanie potravy. Jeho prítomnosť bolo zistená tak v koridore navrhovanej lesnej cesty vo Variante 2 (4 teritóriá), ako aj vo Variante 1 (1 teritórium). V niektorých prípadoch bolo hniezdenie preukázané (pozorovanie vyletených mláďat, pozorovanie kŕmenia v hniezdnej dutine), v ďalších predpokladané, vzhľadom na to, že jedince sa tu zdržovali počas hniezdnej sezóny.

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo Variante 1 aj vo Variante 2 na druh muchárik bielokrký (Ficedula albicollis) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t. j. mierne negatívny vplyv.

Hodnotenie kumulatívnych vplyvov

V rámci primeraného hodnotenia boli ako plány s možným kumulatívnym vplyvom identifikované všetky Programy starostlivosti o lesy (PSoL) v CHVÚ, ktoré ako dokumentácia ochrany prírody a krajiny (§ 54 ods. 2 písm. f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny neboli predmetom primeraného hodnotenia podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. Vybrané parametre (hlavne plocha porastov nad 80 rokov), ako aj populačné trendy dotknutých druhov v CHVÚ Volovské vrchy poukazujú, že ich populácie sú stabilné a ciele ochrany stanovené programom starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy sú dosahované. Vzhľadom na uvedené považuje spracovateľ primeraného hodnotenia obhospodarovanie lesov za významný faktor ovplyvňujúci druhy, ktoré sú dotknuté výstavbou, avšak t. č. nemá významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy. Tento predpoklad však bude v platnosti len za predpokladu zachovania, či posilnenia súčasných trendov v parametroch zlepšujúcich stav biotopov dotknutých druhov.

Hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na integritu území sústavy NATURA 2000

V rámci primeraného hodnotenia bolo konštatované, že realizácia navrhovanej činnosti v obidvoch variantoch (V1 a V2) nebude mať významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy a zároveň nebude mať vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

Záver

Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, bol zistený pri nasledovných druhoch:

- Variant 1 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia,

- Variant 2 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Samostatne ani v kombinácií s inými známymi projektami, plánmi a činnosťami nebude mať navrhovaná činnosť vo Variante 1 ani vo Variante 2 významný vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

Chránené stromy

V dotknutom území, ani v jeho užšom okolí, sa nenachádza chránený strom (Katalóg chránených stromov, 2024 – internet).

10. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov taká štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

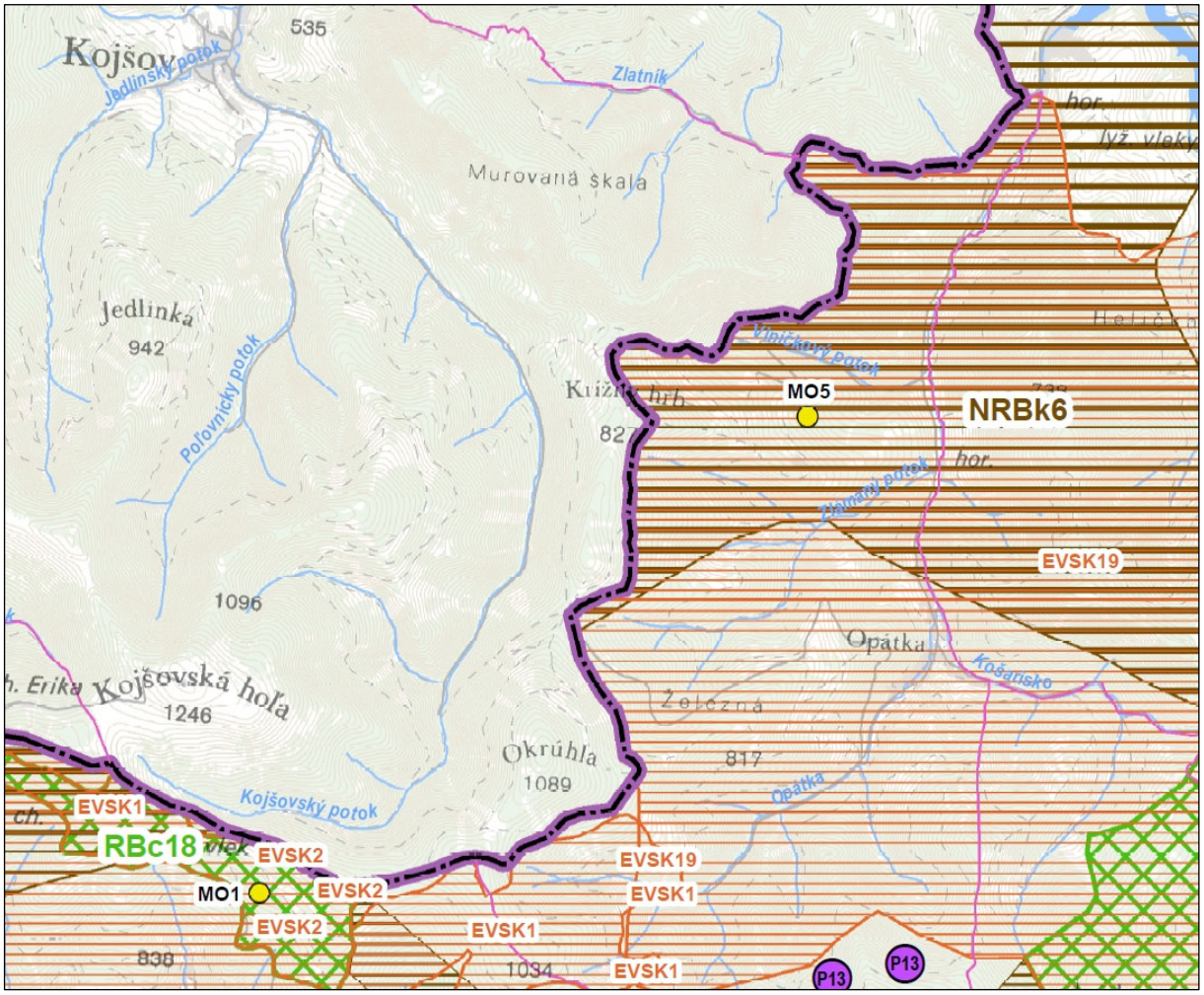
Na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa vyhotovuje Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES), dokument regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) a dokument miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje v zmysle RÚSES okresu Košice-okolie (SAŽP, 2019) vo Variante 1 do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka a vo Variante 2 zasahuje do nadregionálneho biokoridoru NRBk6 Humenec, Sivec, Vozárka – Slovenský raj a do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka.

NRBk6 Humenec, Sivec, Vozárka – Slovenský raj – predstavuje hraničný terestrický nadregionálny biokoridor, ktorý vedie severozápadnou časťou okresu na kontakte s okresom Gelnica. V okrese Košice – okolie prepája dve nadregionálne biocentrá (MRBc 6 Kloptáň a NRBc 3 Sivec – Vozárka – Vysoký vrch). Medzi ohrozenia je zaradené aj rozširovanie siete už existujúcich komunikácií.

EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka – územie predstavuje pramennú oblasť potoka Belá, spolu so širším otvoreným údolím Belej a dolinu potoka Opátka vrátane prítokov a doliny potoka Košarisko. Súčasťou je sedlo Jahodná, Kamenný hrb, Železný vrch. Lesy sú tvorené najmä bukovými, jedľovo-bukovými a jedľovými porastmi, v závislosti od polohy pristupuje jaseň, hrab. Súvislejšie staršie porasty predstavujú biotopy viacerých vzácnych druhov vtákov (napr. ďatľovité, sovy, hlucháň, jariabok) a významné ornitologické lokality s výskytom druhov európskeho významu. Výskyt zamokrených (vlhké lúky pod Kamenným hrbom) a slatinných biotopov (niektoré významne pozmenené a čiastočne ruderalizované), na ktorých bol zaznamenaný výskyt viacerých vzácnych taxónov rastlín (Orchidaceae). V širšom údolí Belej zastúpené aj mierne pozmenené lúčne spoločenstvá. Územie spadá do SKCHVU036 – Volovské vrchy.

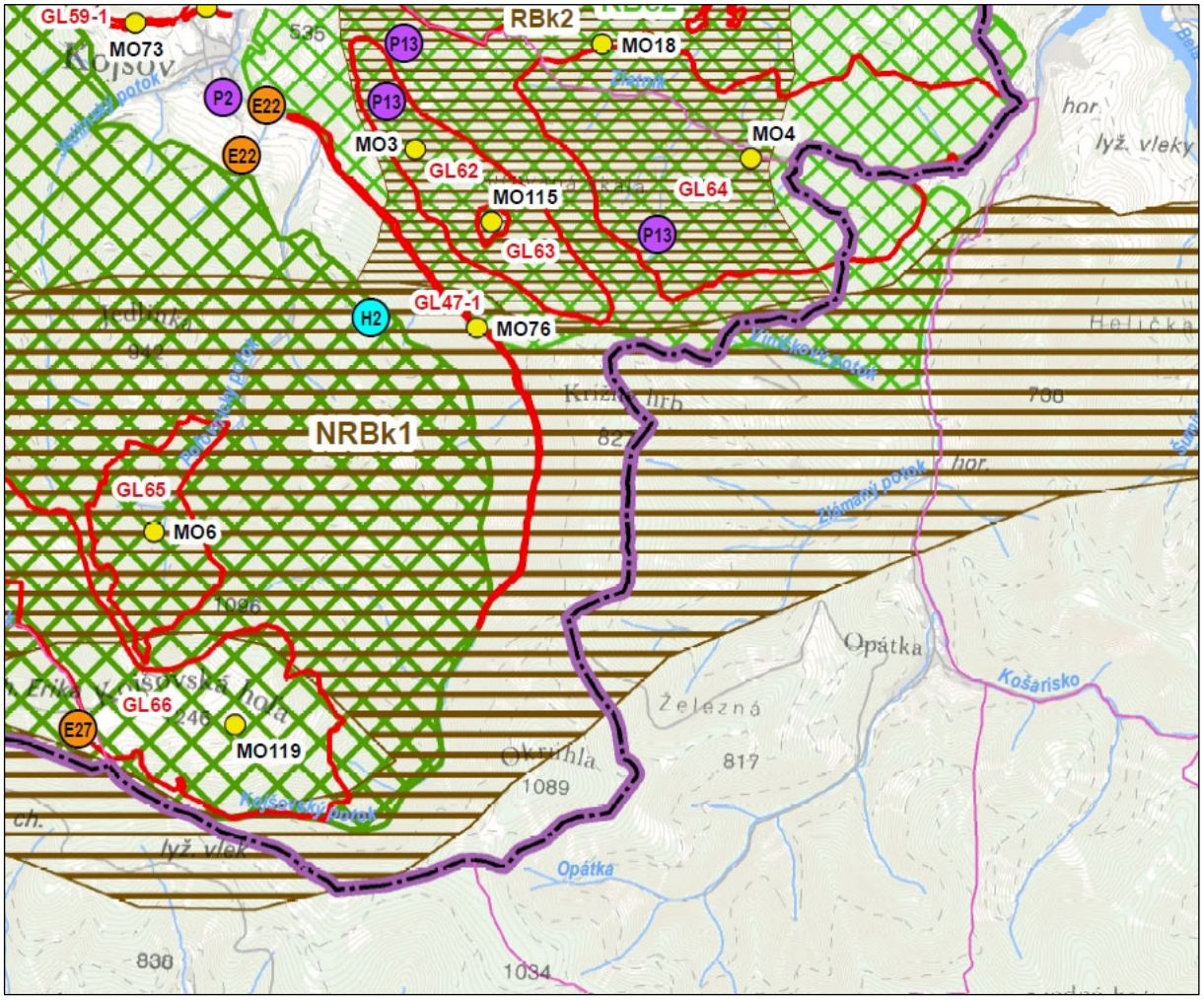
Obrázok 8: Prvky R-ÚSES v dotknutom území a jeho okolí podľa R-ÚSES okresu Košice-okolie

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje vo Variante 2 v zmysle RÚSES okresu Gelnica (SAŽP, 2019) do nadregionálneho biokoridoru NRBk 1 Volovské vrchy.

NRBk 1 Volovské vrchy – terestrický biokoridor smerovaný hlavným hrebeňom Volovských vrchov prepájajúci východnú časť Slovenského raja, Volovské vrchy a južnú časť Čiernej hory. Trasa biokoridora smeruje V-Z smerom v trase Čermeľská dolina – Jahodná – Predné holisko (úsek na území okresu Košice-okolie) – Okrúhla – Kojšovská hoľa – Biely kameň – Tri studne – Ovčinec – Kloptaň – Zbojnícka skala – Lastovičí vrch – Štoský vrch – Skorušina – Osadník – Pipitka – Panský vrch – Biele skaly – Hekerová – Okrúhly chrbát – Ramzová – Tri chotáre – Skalisko – Volovec – Bartoška – Čertova hoľa – Hoľa – (ďalej úsek na území okresu Spišská Nová Ves) Peklisko – Súľová – Babiná – Veľká Knola (územie Slovenského raja). Prepája biocentrum provincionálneho významu PRBc1 Slovenský raj (na území okresu Spišská Nová Ves) s biocentrami nadregionálneho významu NRBc4 Zlatý stôl – Volovec a NRBc3 Kloptaň – Kojšovská hoľa (na území okresu Gelnica) a s biocentrom nadregionálneho významu NRBc3 Sivec – Vozárska – Vysoký vrch (na území okresu Košice-okolie). Je vedený prevažne zalesnenými a hôľnymi časťami centrálneho hrebeňa Volovských vrchov a zahŕňa aj horné časti bočných hrebeňov a dolín napájajúce sa na hlavný hrebeň. Je významným migračným koridorom veľkých šeliem (vlk, rys, medveď), lesných párnokopytníkov (jelenia, srnčia a diviačia zver) a všetkých druhov vtákov obývajúcich ako lesné, tak aj nelesné biotopy daného územia (vrátane dravcov, sov a lesných kurovitých vtákov).

Obrázok 9: Prvky R-ÚSES v dotknutom území a jeho okolí podľa R-ÚSES okresu Gelnica

11. Obyvateľstvo – demografické údaje

Základné demografické údaje

Obec Opátka patrí medzi malé obce okresu Košice-okolie. K 31. 12. 2017 žilo v obci Opátka 94 obyvateľov, čo predstavuje 0,074 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice-okolie. Ženy tvorili 46,81 % obyvateľov obce. V predproduktívnom veku sa nachádza 14,9 % obyvateľov obce, v produktívnom veku 67 % obyvateľov a v poproduktívnom 18,1 %.

V obci Kojšov malo v r. 2020 prihlásený trvalý pobyt 706 ľudí, z toho 51 % tvorili ženy a 49 % muži. Počet obyvateľov sa dlhodobo zmenšuje, v r. 1980 – 978 obyvateľov, r. 1991 – 812 obyvateľov, r. 2001 – 751 obyvateľov. Avšak od r. 2013 sa vývoj počtu obce mierne stabilizoval a medziročne vykazuje len mierne poklesy, či dokonca nárasty. Na celkový prírastok obyvateľ Kojšova v jednotlivých rokoch mal vplyv najmä migračný prírastok, ktorý síce vykazuje značnú medziročnú variabilitu, avšak predstavuje faktor celkovej stabilizácie počtu obyvateľov obce, nakoľko trendom je mierny prirodzený úbytok počtu obyvateľov. Pri súčasných demografických trendoch prirodzeného prírastku (resp. skôr úbytku) obyvateľov je možné predpokladať postupné znižo-

vanie počtu obyvateľov obce až na úroveň takmer 670 obyvateľov v r. 2030 a len 570 obyvateľov v r. 2050. Zároveň sa predpokladá znižovanie počtu produktívneho obyvateľstva a výrazný nárast podielu obyvateľov v dôchodkovom veku.

Sídla

Obec Opátka – prvá zmienka o obci je datovaná v roku 1324, kde sa spomína ako Apokapotoka – čo je pôvodný staroslovienský názov odvodený od slova Opoka. Opoka znamená kameň, skala, skalná riečka. Od r.1390 osada nesie už len názov Opoka. V roku 1868 bola obec premenovaná na dnešnú Opátku. Po zastavení ťažby medenej rudy a následnom odstavení a zrušení medenej huty (zrejme kvôli nerentabilnosti) niekedy koncom 19. storočia Opátka postupne hospodársky, ekonomicky i spoločensky upadala. Obživou pre obyvateľov ostali miestne lesy, ťažbové práce a muži nachádzali prácu aj v baniach v susednej obci Zlatá Idka. Neskôr sa zamestnali aj v zlievárenskej fabrike v susednej obci Košické Hámre. Okolo roku 1930 mala obec Opátka už iba okolo 150 – 160 obyvateľov, v súčasnosti ich je okolo 90.

Obec Kojšov vznikla pravdepodobne koncom 13.storočia na území Jekelfalussyovcov. Dôležité je poznamenať, že obec bola dosídľovaná v 15. a 16. storočí v rámci valašskej kolonizácie, ktorá postupovala z východu. Noví pastierski kolonisti tak vtlačili svoj nový národopisný ráz, ktorý sa doteraz zračí v reči, zvykoch, náboženstve, ako aj v povahových rysoch obyvateľstva. Pôvodní obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom, najmä chovom oviec a dobytka. Vtedajšie bohaté lesy poskytovali možnosť práce v nich pri ťažbe a spracovaní dreva. Neskôr sa tu pálilo drevené uhlie pre železné hámre. V roku 1565 sa Kojšov počítal medzi banské obce. Hlavným zamestnaním obyvateľov vedľa chovu oviec bolo drevorubačstvo a tesárstvo, neskôr baníctvo. V okolí obce sa ťažila železná, medená a strieborná ruda. Tradičná výroba pretrvala až do polovice 20. storočia. V tomto období sa obyvatelia obce začínajú aktívne zapájať do civilizačného procesu a vzniká JRD. Manuálna výroba ustupuje a dáva voľný priechod priemyselnej výrobe vo fabrikách. Časť obyvateľstva pracovala v JRD a časť na železnici a v priemyselných podnikoch v okolí. Z pamätihodností je zaujímavý gréckokatolícky chrám (cerkev) sv. Petra a Pavla z roku 1809, ktorého výzdobu tvorí drevený polychromovaný ikonostas neorokokového štýlu.

Priemyselná výroba

V dotknutom území a jeho okolí sa zariadenia priemyselnej výroby nenachádzajú.

Poľnohospodárska činnosť

V dotknutom území ani jeho užšom okolí sa nenachádzajú poľnohospodársky obhospodarované pozemky ani objekty poľnohospodárskej výroby.

Lesné hospodárstvo

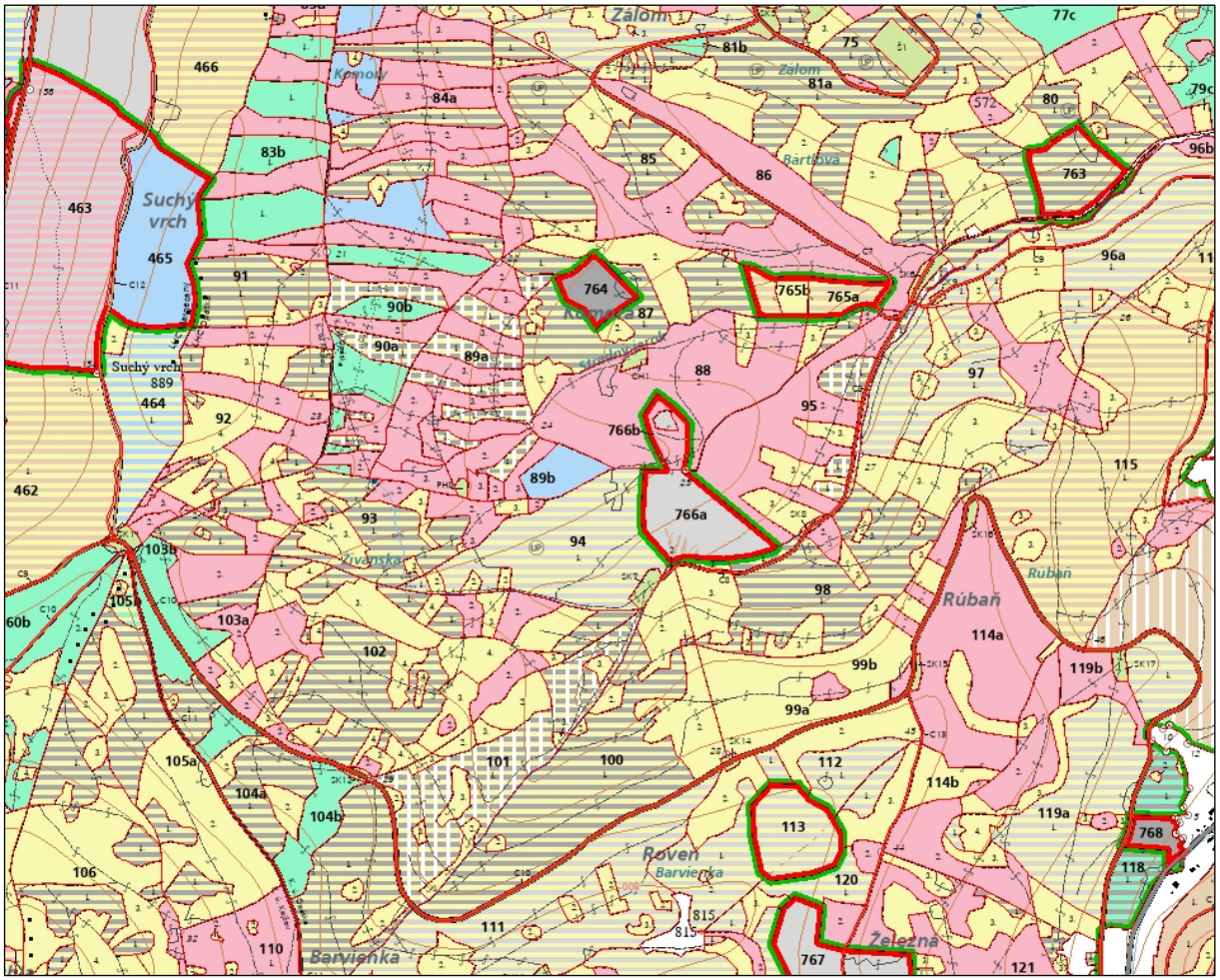
Dotknuté územie a jeho okolie sa nachádza na lesných pozemkoch využívaných ako lesy osobitného určenia, subkategória e) – chránené lesy. Za chránené lesy sa v zmysle § 12 vyhlášky MPRV SR č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa, vyhlasujú lesy v chránených územiach, v územiach medzinárodného významu a na lesných pozemkoch s výskytom

chránených druhov, ak zachovanie, udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu chránených území, území medzinárodného významu a chránených druhov možno zabezpečiť len prostredníctvom osobitného režimu hospodárenia. Jeden porast (766a) je zaradený do kategórie ochranné lesy, subkategórie d) – ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy.

Navrhovaná činnosť predstavuje výstavbu lesnej cesty. Trasa navrhovanej lesnej cesty zasahuje do nasledujúcich jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL):

- vo Variante 1 – 94, 98, 99a, 99b, 100, 101, 102 a 114a v Lesnom celku (LC) Opátka, KPL: LA 131,
- vo Variante 2 – 84a, 88, 89a, 89b, 90a, 90b, 91, 92, 94, 95, 766a, 766b v Lesnom celku (LC) Opátka, KPL: LA 131.

Obrázok 10: Výrez z porastovej mapy so zobrazením dotknutých JPRL

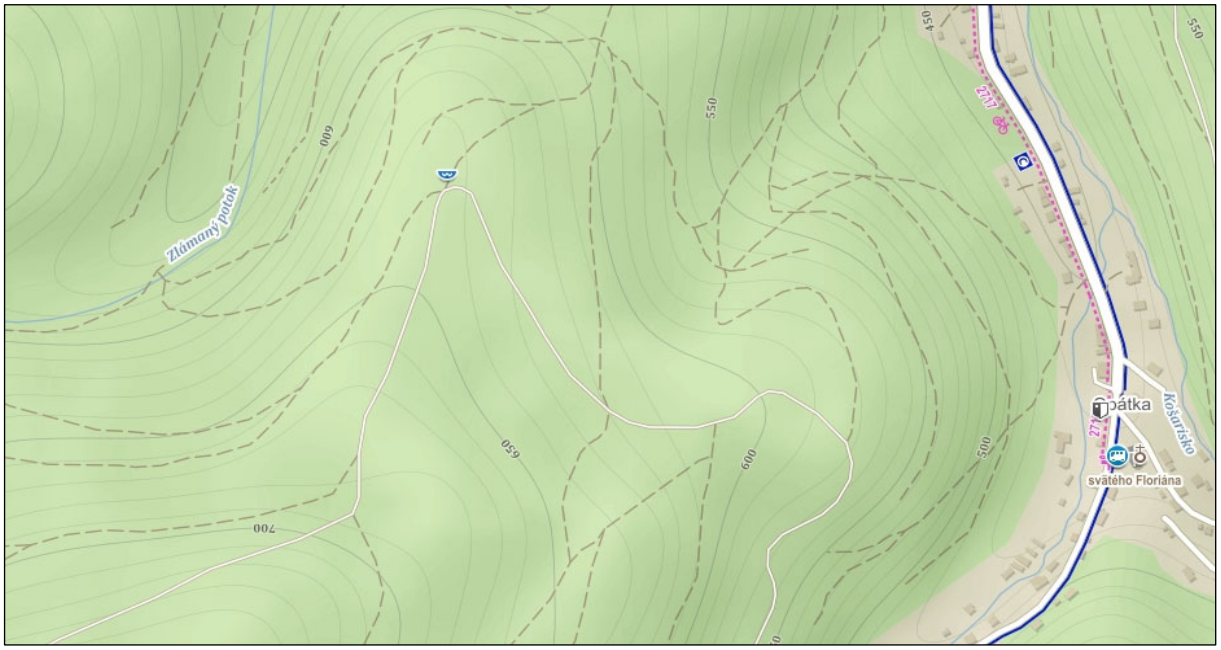
(zdroj: https://gis.nlcsk.org/islhp/mapa)

Vodné hospodárstvo

V dotknutom území a jeho užšom okolí sa nenachádzajú vodohospodárske objekty. Dotknuté územie ani jeho užšie okolie nezasahuje do ochranných pasiem vodárenskych zdrojov.

V dotknutom území sa nachádza bezmenná studnička, resp. prameň.

Obrázok 11: Zobrazenie bezmenného prameňa – modrá značka

(zdroj: https://sk.mapy.cz/)

Doprava

Cestná doprava

Prístup do dotknutého územia bude vo Variante 1 z verejnej komunikácie III. triedy č. III/3357 severne od obce Opátka vpravo po jestvujúcej lesnej odvoznej ceste triedy 2L v doline Zlámaného potoka, na ktorú sa navrhovaná lesná cesta napája. Vo Variante 2 je dotknuté územie prístupné z verejnej komunikácie III. triedy č. III/3357 prechádzajúcej obcou Kojšov a po odvoznej lesnej ceste v doline Kojšovského potoka.

Železničná doprava

V dotknutom území a jeho širšom okolí sa železničná doprava neprevádzkuje.

Lodná doprava

V dotknutom území a jeho širšom okolí sa lodná doprava neprevádzkuje.

Letecká doprava

V dotknutom území sa letecká doprava neprevádzkuje.

Služby

V dotknutom území a jeho užšom okolí sa zariadenia služieb nenachádzajú.

Rekreácia a cestovný ruch

V dotknutom území ani jeho užšom okolí sa nenachádzajú zariadenia rekreácia a cestovného ruchu.

12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V dotknutom území ani jeho užšom okolí sa kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti nenachádzajú.

13. Archeologické náleziská

V dotknutom území a jeho okolí sa nenachádzajú známe archeologické náleziská.

Mimo známych lokalít môže dôjsť k porušeniu dosiaľ neznámych archeologických objektov a nálezov. V uvedenom prípade je stavebník povinný v zmysle § 40 pamiatkového zákona a v zmysle § 127 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov oznámiť každý archeologický nález nájdený počas stavby miestnemu príslušnému stavebnému úradu a Krajskému pamiatkovému úradu a urobiť nevyhnutné opatrenia, aby sa nález nepoškodil alebo nezničil, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad.

14. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V dotknutom území ani v jeho okolí sa nenachádzajú známe paleontologické náleziská.

15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie.

Znečistenie ovzdušia

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Ochranu ovzdušia upravuje zákon NR SR č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kritériá kvality ovzdušia sú uvedené vo vyhláške MŽP SR č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Na monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia bolo v roku 2016 na území SR rozmiestnených 38 automatických monitorovacích staníc, z ktorých väčšina monitoruje základné znečisťujúce látky (SO_2, NO_2, NO_X, PM10, PM2,5, CO).

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný aj prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorý je vyvíjaný za podpory Ministerstva životného prostredia SR a Slovenského hydrometeorologického ústavu. Program NEIS je vyvinutý v súlade s legislatívou platnou v SR a obsahuje najnovšie zmeny legislatívy ochrany ovzdušia realizované v súvislosti s implementáciou smerníc EU. Súčasťou projektu sú procedúry zberu údajov o emisiách, ich overovanie na odboroch životného prostredia okresných úradov, ako aj procedúry, zabezpečujúce import týchto údajov do centrálnej databázy a ich prezentáciu na centrálnej úrovni. Množstvá základných znečisťujúcich látok v okresoch Košice-okolie a Gelnica sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 4: Emisie základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v okrese Košice-okolie (NEIS, 2024)

Rok	TZL (t)	SO_2 (t)	NO_X (t)	CO (t)
2022	81,115	33,093	919,434	408,302
2021	80,188	49,399	830,216	720,972
2020	75,616	48,274	752,457	677,236
2019	114,472	70,959	953,415	525,163

Vysvetlivky: TZL – tuhé znečisťujúce látky, SO_2 – oxid siričitý, NO_X – oxidy dusíka, CO – oxid uhoľnatý

Tabuľka 5: Emisie základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v okrese Gelnica (NEIS, 2024)

Rok	TZL (t)	SO_2 (t)	NO_X (t)	CO (t)
2022	6,151	0,688	6,334	12,069
2021	6,392	0,499	6,974	11,925
2020	6,021	0,471	6,691	11,14
2019	5,487	1,005	6,929	12,879

Vysvetlivky: TZL – tuhé znečisťujúce látky, SO_2 – oxid siričitý, NO_X – oxidy dusíka, CO – oxid uhoľnatý

Znečistenie vody

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd na Slovensku je sledovaná sieťou odberných bodov na jednotlivých tokoch Slovenským hydrometeorologickým ústavom v Bratislave (SHMÚ). Samotná klasifikácia povrchových vôd vychádza zo zhodnotenia vybraných ukazovateľov akosti, rozdelených do viacerých skupín A až F. Akosť vody sa klasifikuje osobitne pre každý jednotlivý ukazovateľ príslušnej skupiny, pričom vo vnútri každej skupiny sa určí výsledná trieda kvality vody podľa najnepriaznivejšieho ukazovateľa v skupine. Povrchové vody sa v zmysle normových predpisov delia podľa kvality do piatich tried akosti.

Dotknuté územie patrí do povodia Hornádu. Na kvalite vody v rieke Hornád sa negatívne odráža vplyv vypúšťaných odpadových vôd, ale aj vplyv privádzaného znečistenia z hornej časti samotného toku, vrátane jeho prítokov. V Hornáde nad mestom sa vyskytli nadlimitné hodnoty $N–NO_2$, CHSKCr. Na dolnom úseku rieky neboli dodržané limitné hodnoty okrem $N–NO_2$ aj pri obsahoch NEL–UV, črevných enterokokoch, termotolerantných koliformných baktériách, koliformných baktériách a kultivovateľných mikroorganizmoch pri 22 °C. Nesplnenie požiadaviek na kvalitu vody z hľadiska ťažkých kovov a špecifických organických látok nebolo zaznamenané.

Podzemné vody

Dotknuté územie a jeho okolie patrí do útvaru podzemných vôd SK200500FK Puklinové a krasovo – puklinové podzemné vody Slovenského Rudohoria oblasti povodia Hornád.

V útvare podzemnej vody SK200500FK sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä fylity, droby, pieskovce, dolomity, vápence, ryolity, dacity, ruly, amfibolity, granity a granodiority stratigrafického zaradenia mezozoikum – paleozoikum. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje puklinová, krasovo-puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m – 100 m. Dominantné krasovo-puklinové hydrogeologické štruktúry sú odvodňované prevažne prameňmi na obvode štruktúr, prípadne na okraji pohoria, v menej priepustných súvrstviach a horninách kryštalinika je smer prúdenia konformný so sklonom terénu.

V katiónovej časti dominujú ióny Ca^{2+} a Mg^{2+}, v aniónovej časti ióny HCO_{3}^{-}. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú puklinové a krasovo-puklinové podzemné vody Slovenského Rudohoria oblasti povodia Hornád zaradené medzi základný výrazný až nevýrazný Ca-Mg-HCO_3 typ. Mineralizácia sa v objekte 553690 Nálepkovo pohybovala v rozsahu 28,02 – 38,5 $mg.l^{-1}$, v ďalších objektoch v rozsahu od 92,7 $mg.l^{-1}$ (218099 Prakovce – Barbora) do 496 $mg.l^{-1}$ (223099 Opátka).

Chemická degradácia pôd

Chemická degradácia pôd môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropogénnych zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej fyzikálnych, chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú nutričnú, technologickú a senzorickú hodnotu dopestovaných plodín, alebo negatívne vplývajú na vodu, atmosféru, ako aj zdravie zvierat a ľudí. Potenciálna degradácia pôdy a z nej vyplývajúce degradačné procesy v jednotlivých typoch pôdy narúšajú pôvodnú štruktúru a vlastnosti pôdy. Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti na lesných pozemkoch nepredpokladáme chemickú degradáciu pôd v dotknutom území a jeho užšom okolí.

Fyzikálna degradácia pôd

Hlavným prejavom fyzikálnej degradácie na Slovensku je erózia, odnos pôdnych častíc z povrchu pôdy pomocou vody a vetra. Najčastejšie sa jedná o veternú a vodnú eróziu. Rozlišujú sa štyri hlavné typy vodnej erózie: povrchová (vyvolaná odtokom zrážok), plošná (týkajúca sa väčších pôdnych celkov), výmoľová (silne poškodzujúca povrch pôdy) a kombinovaná (pozostávajúca z viacerých druhov vodnej erózie). Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti na lesných pozemkoch v dotknutom území a jeho užšom okolí účinky fyzikálnej degradácie pôd nepredpokladáme.

Znečistenie horninového prostredia

Pri hodnotení znečistenia horninového prostredia je nutné vychádzať z možného prenosu znečistenia z iných zložiek životného prostredia, pokiaľ nie sú k dispozícii konkrétne údaje o znečistení zistenom na vzorkách. Určitým indikátorom znečistenia môže byť dokumentované znečistenie pôdy, ktoré tvorí vrchnú vrstvu horninového prostredia a je spolu s reliéfom kontaktnou vrstvou medzi základnými zložkami, a to atmosférou, litosférou a hydrosférou. Z uvedeného vyplýva predpoklad znečistenia horninového prostredia odzrkadľujúceho chemické znečistenie

ovzdušia, zrážok, vôd a pôd. V dotknutom území a jeho užšom okolí nie je zaznamenané znečistenie horninového prostredia a nie je evidovaná žiadna ekologická záťaž (https://enviroza-taze.enviroportal.sk).

Skládky odpadu

V dotknutom území a ani jeho okolí sa skládky odpadov nenachádzajú.

Ohrozenosť biotopov

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v území, v ktorom sa nachádzajú biotopy európskeho významu:

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130,
- lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop,
- kyslomilné bukové lesy, kód 9110.

Realizácia navrhovanej činnosti predstavuje ohrozenie pre tieto biotopy z dôvodu zníženia ich rozlohy.

16. Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia človeka

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Dlhodobá a pretrvávajúca intenzívna exploatácia prírodných zdrojov, znečisťovanie základných zložiek prostredia spôsobuje vnášanie cudzorodých látok do prostredia a do potravinového reťazca. Zásahy do štruktúry krajiny, akumulácia komunálnych, priemyselných a poľnohospodárskych odpadov, podmieňujú celkovo zhoršený stav prostredia, vrátane vplyvov na zdravotný stav a priemerný vek ľudskej populácie.

Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných podmienok je stredná dĺžka života pri narodení. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období (resp. nádej na dožitie). Od roku 1994 zaznamenáva stredná dĺžka života v Slovenskej republike trvalý nárast. V roku 2003 bola 69,77 roka u mužov a 77,62 roka u žien (ŠÚ SR, Vybrané údaje v regiónoch, 2005), v roku 2019 to už bola hodnota 73,03 u mužov a u žien 79,73 roka. V európskom porovnaní sa Slovensko radí medzi priemerné krajiny. V okrese Košice-okolie bola stredná dĺžka života v roku 2019 – 72,93 rokov u mužov a 79,79 rokov u žien. V okrese Gelnica bola stredná dĺžka života v roku 2019 – 70,55 rokov u mužov a 78,94 rokov u žien.

17. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

S ohľadom na hodnotenie navrhovanej činnosti boli zhodnotené súčasné environmentálne problémy v dotknutom území a jeho okolí prostredníctvom zhodnotenia zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia.

Zraniteľnosť zložiek prírodného prostredia je možné kvantifikovať rozličnými metódami. Pre potreby zhodnotenia vplyvov bola použitá nasledovná klasifikácia:

1. Kriticky zraniteľné prostredie.
2. Veľmi zraniteľné prostredie.
3. Stredne zraniteľné prostredie.
4. Mierne zraniteľné prostredie.
5. Nepatrne zraniteľné prostredie.

Jednotlivé zložky životného prostredia boli zhodnotené na základe vyššie uvedenej klasifikácie.

Zraniteľnosť horninového prostredia

Zraniteľnosť horninového prostredia chápeme ako odolnosť horninového prostredia na aktivity vyvolané výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti. Za faktory zraniteľnosti považujeme geologické aktivity (procesy) vrátane antropogénnych, ktoré spôsobujú znižovanie kvality jednotlivých prvkov geologického prostredia, ako sú: zmena vlhkosti horniny, zmena teploty horniny, zmena morfológie terénu, premiestňovanie rozvoľnených hornín, odkrytie horninového prostredia. Pri spolupôsobení uvedených faktorov zraniteľnosti patria dotknuté horninové komplexy v zmysle citovanej normy do triedy citlivé.

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti nepredpokladáme, že výstavba a realizácia navrhovanej činnosti bude mať účinok, ktorý by prekročil medzu zraniteľnosti horninového prostredia v dotknutom území. Realizácia navrhovanej činnosti nespôsobí v území zhoršenie existujúceho stavu horninového prostredia.

Zraniteľnosť horninového prostredia hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie – 5.

Zraniteľnosť reliéfu

Zraniteľnosť reliéfu je funkciou tvaru povrchu, jeho horizontálnej členitosti, energiou reliéfu, geologickou stavbou a pôsobiacimi reliéfovými procesmi. Navrhovaná činnosť v plnej miere zohľadňuje prirodzené vlastnosti súčasného reliéfu a nepôsobí na zhoršenie existujúceho stavu (napr. zosuvy a svahové deformácie, a iné).

Zraniteľnosť reliéfu hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie – 5.

Zraniteľnosť povrchových a podzemných vôd

Zraniteľnosť povrchových vôd je daná stavom povrchových tokov v hodnotenom území a ich náchylnosťou na znečistenie, závislou od transportných ciest znečistenia, druhu kontaminantov a pod. Počas výstavby vyplýva riziko znečistenia povrchových vôd iba z prípadného úniky olejov/pohonných hmôt zo stavebných strojov. Tomuto riziku je možné účinne predísť dôslednou kontrolou technického stavu stavebných mechanizmov pred ich použitím v dotknutom území. Navrhovaná činnosť nie je zdrojom odpadových vôd.

Vzhľadom na vyššie uvedené a na charakter a rozsah navrhovanej činnosti hodnotíme dotknuté územie z pohľadu zraniteľnosti povrchových vôd ako mierne zraniteľné prostredie – 4.

Zraniteľnosť podzemných vôd závisí od koeficientu priepustnosti jednotlivých geologických vrstiev, od hĺbky hladiny podzemnej vody, od druhu a hrúbky pokryvnej vrstvy. Počas výstavby a realizácie navrhovanej činnosti nie je predpoklad rizika znečistenia podzemných vôd. Navrhovaná činnosť nie je počas výstavby ani počas prevádzky zdrojom odpadových vôd.

Z pohľadu zraniteľnosti podzemných vôd považujeme dotknuté územie a jeho okolie za nepatrne zraniteľné prostredie – 5.

Zraniteľnosť pôd

Miera zraniteľnosti pôdy v riešenom území vychádza z podstaty antropogénnej činnosti využívania zeme (napr. rozrušenie pôdy pri odkopoch zeminy, spevňovanie povrchu, umelé prekrytie pôdy kamenivom, úniky olejov / pohonných hmôt stavebných strojov, produkcia odpadov a iné).

Vzhľadom na rozsah záberu pôdy pri realizácii navrhovanej činnosti a fakt že navrhovaná činnosť bude realizovaná v lesných porastoch, zraniteľnosť pôd v dotknutom území charakterizujeme ako mierne zraniteľné prostredie – 4.

Zraniteľnosť ovzdušia

Pri hodnotení zraniteľnosti ovzdušia je potrebné posúdiť nasledujúce faktory:

- súčasný stav znečistenia ovzdušia, reprezentovanými denným a dlhodobým indexom znečistenia ovzdušia,
- existujúce zdroje znečistenia ovzdušia, reprezentované priemernými ročnými emisiami základných znečisťujúcich látok,
- meteorologické faktory.

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k zvýšeniu prašnosti v dôsledku odkryvu povrchovej časti pôdnych horizontov a pohybu stavebných mechanizmov po cestných komunikáciách, najmä v suchom období. Pôjde o dočasné vplyvy lokálneho charakteru. Dopravné a stavebné mechanizmy budú tiež zdrojom lokálneho znečistenia ovzdušia emisiami zo spaľovacích motorov. Uvedené vplyvy považujeme za zanedbateľné.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebude dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia nad rámec súčasných pomerov. Prevádzka a údržba navrhovanej činnosti vyžaduje intenzitu dopravy, ktorej vplyv na znečistenie ovzdušia je zanedbateľný.

Zraniteľnosť ovzdušia hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie – 5.

Zraniteľnosť vegetácie, živočíšstva a ich biotopov

Samotné dotknuté územie a jeho užšie okolie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, však bol zistený vo Variante 1 pri troch druhoch vtákov (Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia) a vo Variante 2 pri šiestich druhoch (Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia).

Navrhovaná činnosť priamo zasahuje do biotopov zaradených podľa prílohy č. 1, časť A k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, do zoznamu biotopov európskeho významu.

Z pohľadu zraniteľnosti vegetácie, živočíšstva a ich biotopov hodnotíme dotknuté územie a jeho okolie ako stredne zraniteľné prostredie – 3.

Zraniteľnosť faktorov pohody a kvality života človeka

Z faktorov zraniteľnosti pohody a kvality života človeka neboli ako potenciálne problémové identifikované žiadne negatívne vplyvy, ktorý by boli produkované navrhovanou činnosťou. Dotknuté územie je významne vzdialené od obývaných oblastí a nenachádzajú sa tu ani územia inak využívané verejnosťou (napr. významné rekreačné lokality a pod.). Charakter a rozsah navrhovanej činnosti vytvára vo Variante 1 podmienky na vznik pozitívneho vplyvu vo vzťahu k pohode a kvalite života človeka, a to zníženie dopravného zaťaženia na miestnych komunikáciách v obci Opátka.

Z pohľadu celkovej zraniteľnosti faktorov pohody a kvality života človeka hodnotíme dotknuté územie a jeho okolie ako nepatrne zraniteľné prostredie – 5.

Syntéza ekologickej únosnosti územia a jeho kvalifikácia

Syntéza ekologickej únosnosti územia umožňuje lokalizovať potencionálne konfliktné situácie zo vzťahu hodnotenej činnosti k prostrediu a predchádzať možným nákladným sanáciám vzniknutých škôd na prostredí.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené stupne zraniteľnosti jednotlivých prvkov prostredia v hodnotenom území a zhodnotená celková únosnosť:

Tabuľka 6: Syntéza ekologickej únosnosti územia

Zložka životného prostredia	Hodnota zraniteľnosti	Verbálne vyjadrenie hodnoty zraniteľnosti
Horninové prostredie	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Reliéf	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Podzemné vody	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Povrchové vody	4	Mierne zraniteľné prostredie
Pôdy	4	Mierne zraniteľné prostredie
Ovzdušie	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Biota	3	Stredne zraniteľné prostredie
Celková kvalita života človeka	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Celková únosnosť	**4,5**	**Prevažne nepatrne zraniteľné prostredie**

Výstavbou ani realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k významnejším vplyvom, vedúcim k zvýšenej zraniteľnosti územia. Výstupy odzrkadľujú samotný predmet navrhovanej činnosti. Na základe syntézy ekologickej únosnosti územia konštatujeme, že dotknuté územie a jeho okolie je vzhľadom k navrhovanej činnosti prevažne nepatrne zraniteľným prostredím.

18. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov

Environmentálna regionalizácia je proces, v ktorom sa podľa stanovených kritérií (vybraných environmentálnych charakteristík / ukazovateľov) a postupov, zhodnocujúcich životné prostredie a vplyvy naň, vyčleňujú regióny (územné / priestorové jednotky) s určitou kvalitou a ohrozenosťou životného prostredia.

Tento proces sa zaoberá analýzou stavu zaťaženia zložiek životného prostredia a pôsobenia jednotlivých rizikových faktorov v regiónoch Slovenskej republiky, výberom relevantných charakteristík a v rámci nich ukazovateľov environmentálnych záťaží, priemetom vybraných ukazovateľov do územia SR a systematickým (prierezovým) vyjadrením stavu životného prostredia SR.

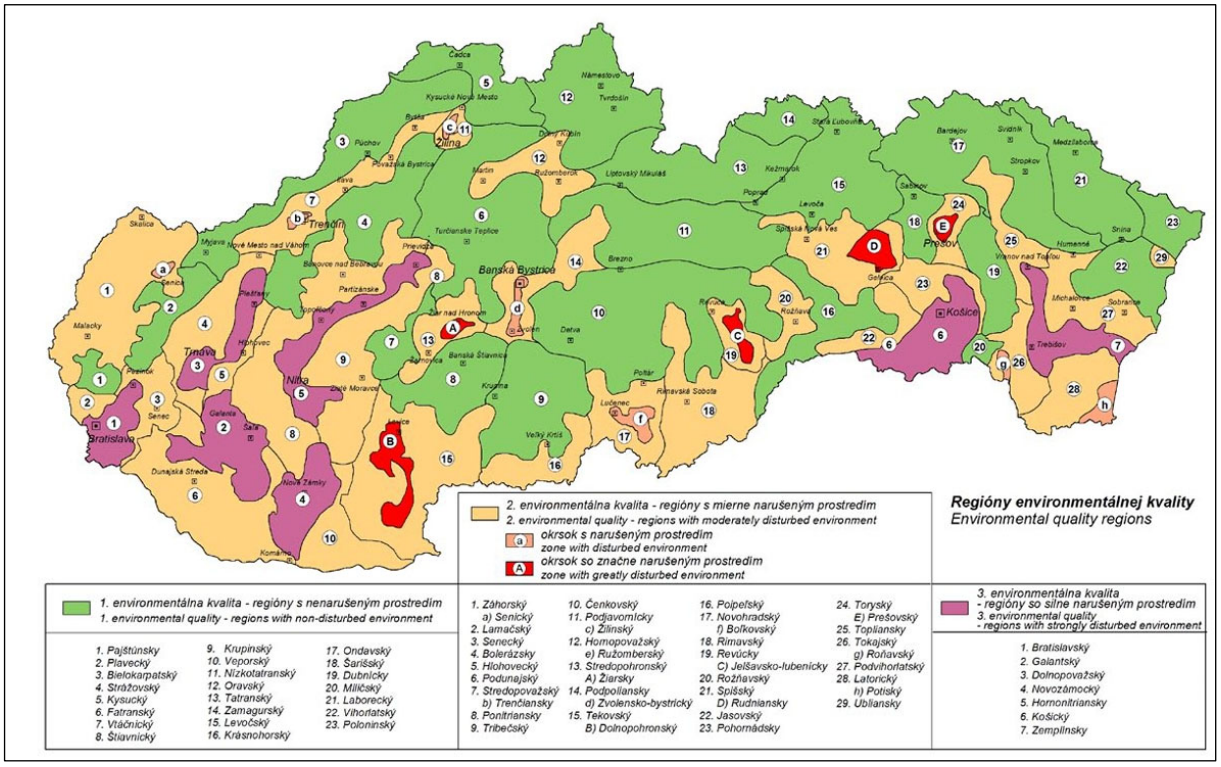
Podkladom environmentálnej regionalizácie sú analýzy, prípadne čiastkové syntézy za jednotlivé zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, horniny, pôda, biota) a odpadové hospodárstvo. Z týchto podkladov možno ďalšou súhrnnou syntézou odvodzovať a určovať stupne environmentálnej kvality územia SR.

Výsledné syntetické mapy z procesu environmentálnej regionalizácie Slovenska sú podkladom charakterizujúcim úroveň životného prostredia SR v 5 stupňoch:

- Prvý stupeň (prostredie vysokej kvality) predstavuje stav životného prostredia najmenej ovplyvnený činnosťou človeka.
- Piaty stupeň (prostredie silne narušené) predstavuje stav životného prostredia zmenený, silne ovplyvňovaný činnosťou človeka, s najvyšším podielom environmentálnych záťaží.
- Tretí stupeň predstavuje stredný stav negatívneho ovplyvnenia životného prostredia v území.
- Druhý a štvrtý stupeň je treba chápať ako prechodné hodnoty medzi krajnými stavmi a identifikovaným stredom.

Podľa environmentálnej regionalizácie SR patrí dotknuté územie a jeho okolie medzi územia s mierne nenarušeným prostredím (2. stupeň kvality životného prostredia; Klinda, 2015).

Obrázok 12: Mapa regiónov environmentálnej kvality (Bohuš, Klinda a kol. 2015)

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti nepredpokladáme negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia v dotknutom území a jeho okolí.

19. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť v území nerealizovala, nedošlo by pravdepodobne k podstatným zmenám v štruktúre ani využívaní tohto územia. Z hľadiska vývoja obyvateľstva by pravdepodobne pretrvávali negatívne vplyvy prepravy vyťaženého dreva cez intravilán obce Opátka.

20. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Platná územnoplánovacia dokumentácia

Navrhovaná činnosť nie je zahrnutá v územnom pláne obce Opátka. Dotknutá obec má spracovaný územný plán (Územný plán obce Opátka, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2021), ten však rieši iba zastavané územie obce a navrhovaná činnosť sa nachádza mimo zastavaného územia.

Navrhovaná činnosť nie je zahrnutá v územnom pláne obce Kojšov. Dotknutá obec má spracovaný územný plán (Územný plán obce Kojšov, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2008

v znení Zmien a doplnkov č. 1, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2022) a Územný plán rekreačnej lokality Kojšovská Hoľa (Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2008), tieto však riešia iba zastavané územie obce a rekreačnú lokalitu Kojšovská Hoľa. Navrhovaná činnosť sa nachádza mimo záujmového územia uvedených dokumentov.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

Priame a nepriame (pozitívne a negatívne) vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie sú v tejto kapitole popísané z hľadiska ich predpokladaného vzniku vo všetkých fázach (výsadba, prevádzka, likvidácia) navrhovanej činnosti.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na obyvateľstvo.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

2. Hodnotenie zdravotných rizík

Vplyv činnosti na zdravotný stav obyvateľstva by sa mohol prejaviť pri výraznom negatívnom, resp. pozitívnom ovplyvnení základných zložiek životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda), ako aj priamymi vplyvmi ako sú napr. hluk, vibrácie, elektromagnetický a svetelný smog a pod.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 1 dôjde k zabezpečeniu pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovou hoľou, medzi obcami Kojšov a Opátka, na sieť verejných komunikácií. Dôjde tým k odbremeneniu obcí Kojšov a Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obce vďaka realizácii navrhovanej činnosti, je pri priemernom ročnom etáte 15 000 – 17 000 m^3 odhadovaný na 750 – 850 nákladných vozidiel.

Realizáciou navrhovanej činnosti Vo Variante 1 dôjde k zníženiu zaťaženia dotknutých obcí hlukom, prašnosťou a vibráciami produkovanými nákladnou automobilovou dopravou, ktorá bude po realizácii navrhovanej činnosti odklonená z intravilánov obcí.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 síce dôjde k odbremeneniu obce Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty, no doprava bude iba presmerovaná na obec Kojšov.

Vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľstva vo Variante 1 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, nevýznamný.

Vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľstva vo Variante 2 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, zanedbateľný.

3. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde pravdepodobne aj k zásahu do horninového podložia. Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti hodnotíme jej vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

4. Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

Výstavba ani prevádzka navrhovanej činnosti nemá vplyv na zmenu miestnych klimatických pomerov.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

5. Vplyvy na ovzdušie

Z hľadiska priamych vplyvov dôjde počas stavebných prác k zvýšeniu prašnosti v dôsledku odkryvu povrchovej časti pôdnych horizontov a pohybu stavebných mechanizmov najmä v suchom období. Dopravné a stavebné mechanizmy budú tiež zdrojom lokálneho znečistenia ovzdušia emisiami zo spaľovacích motorov aj v súvislosti s dovozom stavebných materiálov. Primárnymi znečisťujúcimi látkami sú výfukové plyny (obsahujú zlúčeniny CO_2, NO_x, NO_3, CO, CH_x, SO_2, O_3, NH_3). Koncentrácie týchto látok sa vo zvýšenej miere prejavujú pri zdroji. Pôjde o krátkodobé vplyvy lokálneho charakteru. Vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania týchto stavebných prác je možné predpokladať, že úroveň znečistenia ovzdušia nepresiahne zákonom stanovené limitné hodnoty.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebude dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia nad rámec súčasných pomerov. Prevádzka a údržba navrhovanej činnosti vyžaduje intenzitu dopravy, ktorej vplyv na znečistenie ovzdušia je zanedbateľný.

Vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie počas prevádzky hodnotíme ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

6. Vplyvy na vodné pomery

Navrhovaná činnosť nemá nároky na vodu a nie je zdrojom odpadových vôd. Pri výstavbe a prevádzke navrhovanej činnosti budú dodržané opatrenia vyplývajúce zo stanoviska správcu vodného toku (SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod Košice).

Vplyv navrhovanej činnosti na vodu hodnotíme ako zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

7. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zmene záberu pôdy. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si vyžiada trvalý záber pôdy vo variante 1 s celkovou rozlohou 15 360 m^2 a vo Variante 2 s celkovou rozlohou 37 730 m^2.

Vplyv navrhovanej činnosti na pôdu hodnotíme ako negatívny, nevýznamný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

8. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V dotknutom území a jeho užšom okolí, vrátane záveru doliny Zlámaného potoka, bol v období marec – jún 2024 vykonaný ornitologický prieskum. Celkovo bolo v skúmanom území v rokoch 2023 a 2024 zaznamenaných 74 druhov vtákov. Z druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy bolo zaznamenaných 7 druhov v koridoroch navrhovaných variantov a ďalších 9 druhov v širšom okolí alebo počas preletov. Z nich v koridore navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok hniezdil alebo pravdepodobne hniezdil muchárik bielokrký (Variant 1), resp. muchárik bielokrký a sova dlhochvostá (Variant 2).

Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, bol zistený pri nasledovných druhoch:

- Variant 1 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia,
- Variant 2 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Lesné spoločenstvá nachádzajúce sa v dotknutom území a jeho užšom okolí sú zaradené do nasledujúcich typov biotopov (v zmysle Katalógu biotopov Slovenska, DAPHNE 2002):

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130,
- lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop,
- kyslomilné bukové lesy, kód 9110.

Uvedené typy biotopov sú podľa prílohy č. 1, časť A k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zaradené do zoznamu biotopov európskeho významu.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k trvalému zániku uvedených biotopov európskeho významu vo variante 1 na rozlohe 1,54 ha a vo variante 2 na rozlohe 3,77 ha. V dôsledku výstavby lesnej cesty dôjde k poškodeniu týchto biotopov vplyvom rozprestretia prebytočnej zeminy z výkopu na násypový svah cesty a v priľahlých lesných porastoch v šírke 20 – 30 m a v priemernej hrúbke 50 cm, čo predstavuje negatívne ovplyvnenie uvedených biotopov vo Variante 1 na rozlohe ďalších približne 2,60 ha a vo Variante 2 na rozlohe ďalších približne 6,38 ha.

Na základe vyššie uvedeného hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na faunu, flóru a ich biotopy vo Variante 1 ako dlhodobý, negatívny, nevýznamný a vo Variante 2 ako dlhodobý, negatívny, málo významný.

9. Vplyvy na krajinu

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na krajinu.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

10. Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Navrhovaná činnosť je umiestnená v území s prvým stupňom ochrany (podľa zákona č. 543/2002 Z. z.). Dotknuté územie a jeho užšie okolie:

- sa nenachádza v chránenom území národnej siete v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- sa nenachádza v území európskeho významu (ÚEV),
- zasahuje do Chráneného vtáčieho územia SKCHVU036 Volovské vrchy,
- nie je zaradené v zozname mokradí majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarské lokality),
- nie je chránenou vodohospodárskou oblasťou.

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 (Jasík, 2024) bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, bol zistený pri nasledovných druhoch:

- Variant 1 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia,
- Variant 2 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Samostatne,ani v kombinácii s inými známymi projektami, plánmi a činnosťami nebude mať navrhovaná činnosť vo Variante 1 ani vo Variante 2 významný vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

Vplyv navrhovanej činnosti na chránené územia a ich ochranné pásma hodnotíme vo Variante 1 ako dlhodobý, negatívny, nevýznamný a vo Variante 2 ako dlhodobý, negatívny, málo významný.

11. Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje v zmysle RÚSES okresu Košice-okolie (SAŽP, 2019) vo Variante 1 do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka a vo Variante 2 zasahuje do nadregionálneho biokoridoru NRBk6 Humenec, Sivec, Vozárka – Slovenský raj a do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka.

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje vo Variante 2 v zmysle RÚSES okresu Gelnica (SAŽP, 2019) do nadregionálneho biokoridoru NRBk 1 Volovské vrchy.

Vplyv navrhovanej činnosti na územný systém ekologickej stability hodnotíme ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

12. Vplyv na dopravu

Nárast intenzity dopravy počas výstavby bude súvisieť najmä s prísunom stavebného materiálu na stavenisko, kde najväčší objem predstavuje štrkodrvina a kamenivo, menší podiel na intenzite dopravy počas výstavby bude mať preprava ostatného materiálu (rúry, prefabrikáty, stavebné železo, betón, drevené koly) a presuny techniky (bagre, valce a pod.). Prebytočná zemina z výkopov nebude zo staveniska odvážaná, ale bude využitá ako stavebný materiál na mieste výstavby na zhotovenie cestného násypu, a prípadný zvyšok sa rozprestrie v priľahlých lesných porastoch. Obyvatelia priľahlých obcí nebudú prepravou materiálu obmedzovaní.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas výstavby hodnotíme ako krátkodobý, negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde vo Variante 1 k zabezpečeniu pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovou hoľou, medzi obcami Kojšov a Opátka, na sieť verejných komunikácií. Dôjde tým k odbremeneniu obcí Kojšov a Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obce vďaka realizácii navrhovanej činnosti, je pri priemernom ročnom etáte 15 000 – 17 000 m^3 odhadovaný na 750 – 850 nákladných vozidiel ročne.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 síce dôjde k odbremeneniu obce Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty, no doprava bude iba presmerovaná na obec Kojšov.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas jej realizácie vo Variante 1 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, nevýznamný.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas jej realizácie vo Variante 2 hodnotíme ako zanedbateľný.

13. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na kultúrne a historické pamiatky, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

14. Vplyvy na archeologické náleziská

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na známe archeologické náleziská, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

15. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na známe paleontologické náleziská, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

16. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Navrhovaná činnosť, vzhľadom na jej charakter nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

17. Vplyv na služby a cestovný ruch

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na služby, keďže v dotknutom území ani jeho užšom okolí sa prevádzky služieb nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

18. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie nepredpokladáme.

19. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Na vyhodnotenie významnosti vplyvov bola použitá klasifikačná stupnica významnosti vplyvov – Tabuľka 8: Klasifikačná stupnica významnosti vplyvov. Časový priebeh pôsobenia vplyvov bol klasifikovaný nasledovne:

- krátkodobý vplyv (do 2 rokov),
- dlhodobý vplyv (nad 2 roky).

Veľmi významné negatívne vplyvy

Veľmi významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti neboli identifikované.

Významné negatívne vplyvy

Významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti neboli identifikované.

Málo významné negatívne vplyvy

- Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy – realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 dôjde k trvalému zániku biotopov európskeho významu na rozlohe 3,77 ha a k poškodeniu týchto biotopov, vplyvom rozprestretia prebytočnej zeminy z výkopu na násypový svah cesty a v priľahlých lesných porastoch, na rozlohe ďalších približne 6,38 ha. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 2 mierny negatívny vplyv na 6 druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Volovské vrchy.
- Vplyv na chránené územia a ochranné pásma – navrhovaná činnosť bude realizovaná v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 bolo konštatované, že navrhovaná činnosť bude mať vo Variante 2 mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, pri nasledovných druhoch: Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Nevýznamné negatívne vplyvy

- Vplyv na pôdu – realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k trvalému záberu pôdy vo Variante 1 s celkovou rozlohou 1,54 ha a vo Variante 2 s celkovou rozlohou 3,77 ha.
- Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy – realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 1 dôjde k trvalému zániku biotopov európskeho významu na rozlohe 1,54 ha a k poškodeniu týchto biotopov, vplyvom rozprestretia prebytočnej zeminy z výkopu na násypový svah cesty a v priľahlých lesných porastoch, na rozlohe ďalších približne 2,6 ha. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 mierny negatívny vplyv na 3 druhy vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Volovské vrchy.

- Vplyv na chránené územia a ochranné pásma – navrhovaná činnosť bude realizovaná v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 bolo konštatované, že navrhovaná činnosť bude mať vo Variante 1 mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, pri nasledovných druhoch: Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia.

Veľmi významné pozitívne vplyvy

Veľmi významné pozitívne vplyvy neboli identifikované.

Významné pozitívne vplyvy

Významné pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti neboli identifikované.

Málo významné pozitívne vplyvy

Málo významné pozitívne vplyvy neboli identifikované.

Nevýznamné pozitívne vplyvy

- Vplyv na dopravu – realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 1 dôjde k zabezpečeniu pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovou hoľou, medzi obcami Kojšov a Opátka, na sieť verejných komunikácií. Dôjde tým k odbremeneniu obcí Kojšov a Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obcí je 750 – 850 nákladných vozidiel ročne.
- Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva – realizáciou navrhovanej činnosti dôjde vo Variante 1 k zníženiu zaťaženia dotknutých obcí hlukom, prašnosťou a vibráciami produkovanými nákladnou automobilovou dopravou, ktorá bude po realizácii navrhovanej činnosti odklonená z intravilánov obcí.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Pri navrhovanej činnosti sa nepredpokladá vplyv presahujúci štátne hranice z zmysle § 40 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V nasledujúcej tabuľke je zobrazené porovnanie navrhovanej činnosti s platnou legislatívou.

Tabuľka 7: Prehľad hlavných právnych predpisov a ich uplatnenie pri príprave a realizácii navrhovanej činnosti

Právny predpis	Uplatnenie
Ovzdušie	
Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Navrhovaná činnosť je v súlade so zákonom a vyhláškou.

Právny predpis	Uplatnenie
Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 254/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia	
Obyvateľstvo	
Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácii, a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácii v životnom prostredí	Navrhovaná činnosť je v súlade so zákonom a vyhláškou.
Horninové prostredie, nerastné suroviny	
Zákon č. 569/2007 Z. z. zákon o geologických prácach (geologický zákon) Vyhláška č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon	Navrhovaná činnosť rešpektuje zákon a vyhlášku.
Pôda	
Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy	Navrhovaná činnosť je v súlade so zákonom.
Voda	
Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodárskych významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov Vyhláška MŽP SR č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona	Navrhovaná činnosť je v súlade s uvedenou legislatívou.
Ochrana prírody	
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny Vyhláška č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov	Navrhovaná činnosť je v súlade s uvedenou legislatívou.
Pamiatková starostlivosť	
Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu	Navrhovaná činnosť rešpektuje uvedený zákon.

Právny predpis	Uplatnenie
Odpady	
Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch Vyhláška č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch Vyhláška č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov	Navrhovaná činnosť je v súlade so zákonom a príslušnými vyhláškami.
Iné	
Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia	Navrhovaná činnosť je v súlade s uvedenou legislatívou.

20. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie

Technická úroveň ako i prevádzkový režim navrhovanej činnosti minimalizuje v čo najväčšej možnej miere riziká nehôd a havárií spôsobené vlastnou činnosťou. Napriek tomu existujú určité riziká nezávislé od charakteru činnosti alebo úrovne použitej technológie, akými sú:

Možné riziká počas výstavby navrhovanej činnosti

Riziká nehôd a havárií počas výstavby navrhovanej činnosti súvisia výhradne so stavebnou, resp. sanačnou činnosťou (napr. poruchy alebo havárie stavebných mechanizmov s rizikom kontaminácie horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd alebo pôdneho krytu ropnými látkami). Dodržaním platných právnych predpisov a noriem týkajúcich sa bezpečnosti práce, ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ako aj ochrany životného prostredia je možné minimalizovať ich účinky na minimum.

Počas výstavby môže dôjsť k havárii vozidla, resp. k inej nehode spojenej s výstavbou navrhovanej činnosti. Tieto riziká je však možné výrazne minimalizovať organizačnými opatreniami.

Riziká počas prevádzky navrhovanej činnosti

Väčšinu bežne sa vyskytujúcich rizík je možné dostatočne účinne minimalizovať dodržiavaním platných právnych predpisov, noriem, operačných, prevádzkových požiarnych a havarijných plánov a predpisov.

IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie

1. Opatrenia počas plánovania a výstavby

Životné prostredie

- Pri príprave realizácie zámeru je potrebné zabezpečiť v dostatočnom rozsahu pamiatkový a archeologický výskum, príp. zabezpečiť súhlasné stanovisko príslušného orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti.
- Práce na výstavbe navrhovanej činnosti realizovať najskôr v 3. štvrťroku daného roka, t. j. po ukončení hniezdneho obdobia chránených druhov vtákov, obdobia vyvádzania mláďat ostatných živočíchov, ako aj času kvitnutia väčšiny cievnatých rastlín.
- Organizácia práce na mieste realizácie navrhovanej činnosti bude naplánovaná s ohľadom na maximálnu ochranu životného prostredia (napr. používanie mechanizmov) a na zamedzenie prípadných havárií.
- Používať a preferovať také technologické postupy, ktoré budú šetrné k vodám. Zemné práce uskutočňovať v takom rozsahu, aby nedochádzalo k narušeniu vodného režimu, zabezpečiť v priebehu výstavby dodržiavanie bezpečnostných predpisov a technických noriem pri manipulácii s ropnými produktmi a pravidelne kontrolovať technický stav mechanizačných prostriedkov a vozidiel.
- Práce budú vykonávané kvalifikovanými pracovníkmi v súlade s platnými bezpečnostnými predpismi.
- Pri vzniku požiaru postupovať v súlade s požiarno-poplachovými smernicami. Malý požiar okamžite uhasiť ručným hasiacim prístrojom a vzniknutú situáciu ihneď ohlásiť. Požiar veľkého rozsahu je potrebné okamžite ohlásiť záchranným zložkám, konateľom spoločnosti, starostovi obce a ďalej sa riadiť podľa pokynov.
- Na stavenisku budú umiestnené prostriedky na likvidáciu havárie: sudy, vedro, lopata, metla, sorpčný materiál – piesok, perlit, piliny, ručné hasiace prístroje, materiál na upchávku, napr. textilný materiál, ochranné rukavice, ochranné rúška a plášť. Na stavenisku mať k dispozícii dostatočné množstvo látok schopných absorbovať prípadne vytečené oleje, mazivá a palivá a sanovať pôdu.
- Vykonávané budú pravidelné preventívne kontroly technických zariadení a údržba s cieľom zabezpečiť ich bezporuchovú prevádzku.
- Pri zaregistrovaní úniku nebezpečnej látky zabrániť jej ďalšiemu úniku. Uniknuté množstvo okamžite zasypať sorpčným materiálom (piesok, perlit, piliny) a pomocou metly a lopaty uložiť do samostatnej riadne označenej nádoby. Obsah nádoby je potrebné zneškodniť prostredníctvom oprávnenej osoby podľa zákona o odpadoch.
- Po ukončení stavebných prác dôsledne realizovať rekultiváciu okolia stavby.

Obyvateľstvo

- Organizácia práce na stavenisku bude zabezpečená s cieľom obmedziť negatívne vplyvy spojené s výstavbou (hlučnosť, prašnosť a iné).
- Počas výstavby sa očakáva najmä znečisťovanie ovzdušia vplyvom zvýšenej prašnosti a vyššieho obsahu výfukových plynov z nákladnej dopravy. Potrebné bude udržiavanie komunikácií v bezprašnom stave postrekovaním a vhodnou organizáciou práce.

2. Opatrenia uvedené v stanovisku správcu vodného toku (SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod Košice)

- Počas realizácie stavebných prác dbať, aby stavebnými mechanizmami nedošlo k znečisteniu podzemných a povrchových vôd ropnými látkami a inými látkami škodiacim vodám.
- V projektovej dokumentácii doplniť riečne kilometre križovania drobných vodných tokov v zmysle platnej kilometráže daného toku.
- Počas výkonu prác neuskladňovať stavebný materiál v prietokovom profile vodného toku ani na pobrežných pozemkoch. V prípade havárie kontaktovať havarijného technika SVP, š. p. – Ing. Emil Kapitán, tel.: 0903 908 234.
- Zhotoviteľ stavby, je v zmysle § 10 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, zodpovedný za protipovodňovú ochranu na úseku dotknutom výstavbou. Povodňový plán zabezpečovacích prác je potrebné predložiť na odsúhlasenie na SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod, Ďumbierska 14, Košice.
- Zahájenie a ukončenie prác je potrebné oznámiť min. 14 dní vopred na SVP š. p., Správa povodia Hornádu a Bodvy, Košice na mail kosice@svp.sk z dôvodu zabezpečenia stavebného dozoru, ktorý bude oprávnený predkladať doplňujúce pripomienky počas realizácie stavby.
- Po ukončení stavby je požadované brehy vodných tokov a pobrežné pozemky uviesť do pôvodného stavu.
- Pozemky dotknuté stavbou vo vlastníctve SR a správe SVP, š. p. je potrebné majetkovoprávne usporiadať v spolupráci s odborom správy majetku, SVP, š. p., Ďumbierska 14, Košice.
- Správu nad zrealizovanými objektmi (priepusty) neprevezme správca vodného toku, jeho údržbu bude zabezpečovať pôvodný vlastník.
- Vo vzťahu k ochrane ovzdušia je prioritnou snahou znižovanie produkcie exhalátov z cestnej dopravy. Tento problém sa rieši využívaním menej škodlivých pohonných hmôt a modernizáciou vozidlového parku.

3. Zmierňujúce opatrenia vyplývajúce z primeraného hodnotenia

Priestorové obmedzenia

- Realizovať navrhovanú činnosť vo Variante 1, nakoľko priamo ovplyvní iba tri druhy vtákov a strata biotopov dotknutých druhov bude menšia v porovnaní s Variantom 2, pri ktorom bude priamo ovplyvnených 6 druhov vtákov a strata ich biotopov bude väčšia.

Časové obmedzenia počas výstavby

- Výstavbu navrhovanej činnosti realizovať mimo hniezdneho obdobia, t. j. v čase od 15. 7. do 31. 1., čo eliminuje možnosť priameho usmrtenia či vyrušovania počas hniezdenia druhov vtákov, ktoré sú dotknuté navrhovanou činnosťou.

Biologické opatrenia

- Ponechávať v doline Zlámaného potoka pri obnove porastov stromy na dožitie a to tak, aby po ukončení obnovy zostalo na obnovenej ploche/mladine minimálne 10 životaschopných stromov obnovovanej etáže s hrúbkou rovnakou alebo väčšou ako je hrúbka stredného kmeňa. Uprednostňovať ponechanie skupín stromov a z drevín jedľu a buk.
- Zaradiť JPRL č. 764, 766a, 113 na LC Opátka, kategorizované ako ochranné lesy, medzi referenčné plochy v rámci systému certifikácie FSC, ako potencionálne hniezdiská druhov dotknutých výstavbou navrhovanej činnosti, ktorých význam bude postupne rásť ako bude postupovať obnova lesov osobitného určenia v doline Zlámaného potoka.
- Zmierňujúce opatrenia je nevyhnutné realizovať v úzkej súčinnosti so Štátnou ochranou prírody SR (napr. výber stromov na dožitie). Ak sa ukážu navrhované a zrealizované opatrenia ako nedostatočné, navrhnúť ďalšie zmierňujúce opatrenia, resp. modifikovať už existujúce tak, aby bola dosiahnutá ich čo najvyššia efektivita.

4. Iné opatrenia

- Dodržiavať bezpečnostné, technické, technologické a organizačné predpisy týkajúce sa navrhovanej činnosti.
- Dodržiavať protipožiarne opatrenia počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

5. Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení

Navrhnuté opatrenia sú technicky realizovateľné a sú dosiahnuteľné cenovo dostupnými prostriedkami.

V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

1. Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Navrhovaná činnosť je predkladaná v dvoch variantoch.

Variant 1 (V1) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 1 038 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 6 ks, lesný sklad – 1 ks, výhybne – 2 ks, výjazdy – 1 ks.

Variant 2 (V2) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 2 550 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 9 ks, lesný sklad – 5 ks, výhybne – 7 ks.

Variant 0 (V0) je stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť v území nerealizovala.

Kritériá posudzovania navrhovanej činnosti:

- **Environmentálne** – hodnotenie je založené na metóde porovnávania environmentálnych indikátorov navrhovaného variantu činnosti so stavom, ktorý by nastal, ak by sa daná činnosť v území nerealizovala (nulový variant).
- **Socioekonomické** – hodnotenie je založené na metóde porovnávania relevantných socioekonomických indikátorov navrhovaného variantu činnosti so stavom, ktorý by nastal, ak by sa daná činnosť v území nerealizovala (nulový variant).

Uvedené kritériá zabezpečujú komplexnosť hodnotenia a znižujú mieru subjektivity získaných výsledkov. Ich dôležitosť je vyjadrená počtom jednotlivých indikátorov vo zvolených kritériách. Cieľom tohto multikriteriálneho hodnotenia je zistiť, či pri realizácii projektového variantu ide o celkovo pozitívny alebo negatívny vplyv vo vzťahu k nulovému variantu, nie o relatívnu veľkosť a intenzitu tohto vplyvu.

Na vyhodnotenie vplyvov bola použitá nasledujúca klasifikačná stupnica významnosti vplyvov.

Tabuľka 8: Klasifikačná stupnica významnosti vplyvov

Charakter vplyvu	Významnosť vplyvu	Hodnotenie
Pozitívny	veľmi významný vplyv	+4
	významný vplyv	+3
	málo významný vplyv	+2
	nevýznamný vplyv	+1
	bez vplyvu	0
Negatívny	nevýznamný vplyv	-1
	málo významný vplyv	-2
	významný vplyv	-3
	veľmi významný vplyv	-4

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Na základe vyššie popísaných indikátorov a kritérií bola vyhodnotená realizácia navrhovanej činnosti a stav dotknutého územia bezo zmeny.

Tabuľka 9: Multikriteriálne hodnotenie navrhovanej činnosti

Č.	Kritériá / Indikátory	Variant 0	Variant 1	Variant 2
	Environmentálne (suma)	0	-3	-5
1.	Vplyv na geológiu územia	0	0	0
2.	Vplyv na klimatické pomery	0	0	0
3.	Vplyv na ovzdušie	0	0	0
4.	Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu	0	0	0
5.	Vplyv na pôdu	0	-1	-1
6.	Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy	0	-1	-2
7.	Vplyv na krajinu	0	0	0
8.	Vplyv na územný systém ekologickej stability	0	0	0
9.	Vplyv na chránené územia a ochranné pásma	0	-1	-2
	Socioekonomické (suma)	0	+2	0
13.	Vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme	0	0	0
14.	A – Vplyv na dopravu krátkodobý – počas výstavby	0	0	0
	B – Vplyv na dopravu dlhodobý – počas realizácie navrhovanej činnosti	0	+1	0
15.	Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská	0	0	0
16.	Vplyv na služby a cestovný ruch	0	0	0
17.	Vplyv na obyvateľstvo	0	0	0
18.	Vplyv na zdravie obyvateľstva	0	+1	0
	Celkové hodnotenie (suma)	**0**	**-1**	**-5**

Z hodnotenia na základe použitej metodiky vyplynulo, že obidva varianty (Variant 1 a Variant 2) majú mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu. Z výsledku hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že optimálny je Variant 1.

Tabuľka 10: Sumárna klasifikačná stupnica významnosti vplyvov

Charakter a významnosť vplyvu	Hodnotenie
Významne pozitívny vplyv	Viac ako +17
Pozitívny vplyv	+6 až +16
Mierne pozitívny vplyv	+1 až +5
Bez vplyvu	0
Mierne negatívny vplyv	-1 až -5
Negatívny vplyv	-6 až -16
Významne negatívny vplyv	Menej ako -17

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z uvedeného vyhodnotenia vyplýva, že:

- Z hľadiska vplyvov na životné prostredie je optimálny Variant 1, ktorý bude mať menší negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy a na chránené územia a ich ochranné pásma.
- Z hľadiska socioekonomických vplyvov je rovnako optimálny Variant 1, ktorý bude mať pozitívny vplyv na dopravu počas realizácie navrhovanej činnosti a na zdravie obyvateľstva.

Na základe celkového vyhodnotenia vplyvov bude mať navrhovaná činnosť v obidvoch variantoch (Variant 1 a Variant 2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie v porovnaní s nulovým variantom, pričom negatívny vplyv navrhovanej činnosti vo Variante 2 je výraznejší oproti Variantu 1.

Z výsledku hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že optimálny je Variant 1.

VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy

1. Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti

Monitoring počas prevádzky navrhovanej činnosti

V rámci výstavby navrhovanej činnosti navrhujeme v prípade potreby vykonať meranie zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia (prašnosť a hluk) za účelom preukázania dodržania prípustných hodnôt expozičných limitov týchto faktorov.

2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Na navrhovanej stavbe bude umožnená kontrola všetkým povereným orgánom v zmysle platnej legislatívy, predovšetkým orgánom štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia, ako aj iným dotknutým orgánom. Súčasne musí byť vedená dôsledná prevádzková evidencia a záznamy o prípadných havarijných stavoch.

Ak sa pri realizovaných kontrolách zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie než sa očakávalo, resp. garantovalo, prevádzkovateľ navrhovanej činnosti bude povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať

Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti vychádzajú zo zásad a pravidiel pri vypracovaní dokumentov hodnotiacich vplyv ľudskej činnosti na životné prostredie. Hodnotenie vplyvov bolo vykonané na základe odborného posúdenia súčasného stavu, dostupných podkladov a skúseností spracovateľa.

Zdrojom informácií boli dostupné podklady o súčasnom stave životného prostredia, odborné štúdie, podklady poskytnuté navrhovateľom, odborné stanoviská dotknutých orgánov a organizácií štátnej správy a terénny prieskum spracovateľa Správy o hodnotení.

VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti, jej charakter a vplyvy na životné prostredie, považujeme poznatky a informácie dostupné pri spracovaní za dostatočné.

Pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti sa nevyskytli nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, takého charakteru, ktoré by neumožnili uskutočniť a uzavrieť hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na úrovni, ktorá zodpovedá etape prípravy navrhovanej činnosti v ktorej sa posudzovanie vykonáva.

V prípade, že v nasledujúcich fázach prípravy a realizácie navrhovanej činnosti dôjde k zisteniu nových zásadných skutočností, vplyvy navrhovanej činnosti budú upresnené a navrhovateľ ich zohľadní v ďalšom procese realizácie.

IX. Prílohy k správe o hodnotení (grafické, mapové, tabuľkové a fotodokumentácia)

1. Fotodokumentácia

Foto 1: Pohľad na dotknuté územie

Foto 2: Pohľad na dotknuté územie

Foto 3: Pohľad na dotknuté územie

Foto 4: Pohľad na dotknuté územie

2. Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Vlastnícke vzťahy k pozemkom
Tabuľka 2: Návrh konštrukcie vozovky – úseky cesty vo vzorovom priečnom reze č. 1
Tabuľka 3: Návrh konštrukcie vozovky – úseky cesty vo vzorovom priečnom reze č. 2
Tabuľka 4: Emisie základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v okrese Košice-okolie (NEIS, 2024)
Tabuľka 5: Emisie základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v okrese Gelnica (NEIS, 2024)
Tabuľka 6: Syntéza ekologickej únosnosti územia
Tabuľka 7: Prehľad hlavných právnych predpisov a ich uplatnenie pri príprave a realizácii navrhovanej činnosti
Tabuľka 8: Klasifikačná stupnica významnosti vplyvov
Tabuľka 9: Multikriteriálne hodnotenie navrhovanej činnosti
Tabuľka 10: Sumárna klasifikačná stupnica významnosti vplyvov
Tabuľka 11: Vyjadrenie k pripomienkam doručeným k zámeru navrhovanej činnosti a k určenému rozsahu hodnotenia

3. Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Umiestnenie navrhovanej činnosti na mapovom podklade v mierke 1:50 000
Obrázok 2: Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 1 – prehľadná situácia
Obrázok 3: Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 2 – prehľadná situácia
Obrázok 4: Návrh priečneho tvaru cesty – vzorový priečny rez č. 1
Obrázok 5: Návrh priečneho tvaru cesty a spevnenia lesného skladu – vzorový priečny rez č. 2
Obrázok 6: Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 1
Obrázok 7: Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 2
Obrázok 8: Prvky R-ÚSES v dotknutom území a jeho okolí podľa R-ÚSES okresu Košice-okolie
Obrázok 9: Prvky R-ÚSES v dotknutom území a jeho okolí podľa R-ÚSES okresu Gelnica
Obrázok 10: Výrez z porastovej mapy so zobrazením dotknutých JPRL
Obrázok 11: Zobrazenie bezmenného prameňa – modrá značka
Obrázok 12: Mapa regiónov environmentálnej kvality (Bohuš, Klinda a kol. 2015)

X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Základné údaje o navrhovateľovi

Názov

Mestské lesy Košice a.s.

Identifikačné číslo

IČO: 53255496

Sídlo

Južná trieda 11, 040 01 Košice

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Bc. Martin Matúš – člen predstavenstva, Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Tel.: +421 903 113 288, e-mail: mmatus@meleskosice.sk

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Radoslav Opiňár, Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Tel.: +421 915 797 347, e-mail: ropinar@meleskosice.sk

Základné údaje o navrhovanej činnosti

Názov

Lesná cesta Zlámaný potok

Účel

Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie lesnej cesty.

Užívateľ

Mestské lesy Košice a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Charakter navrhovanej činnosti

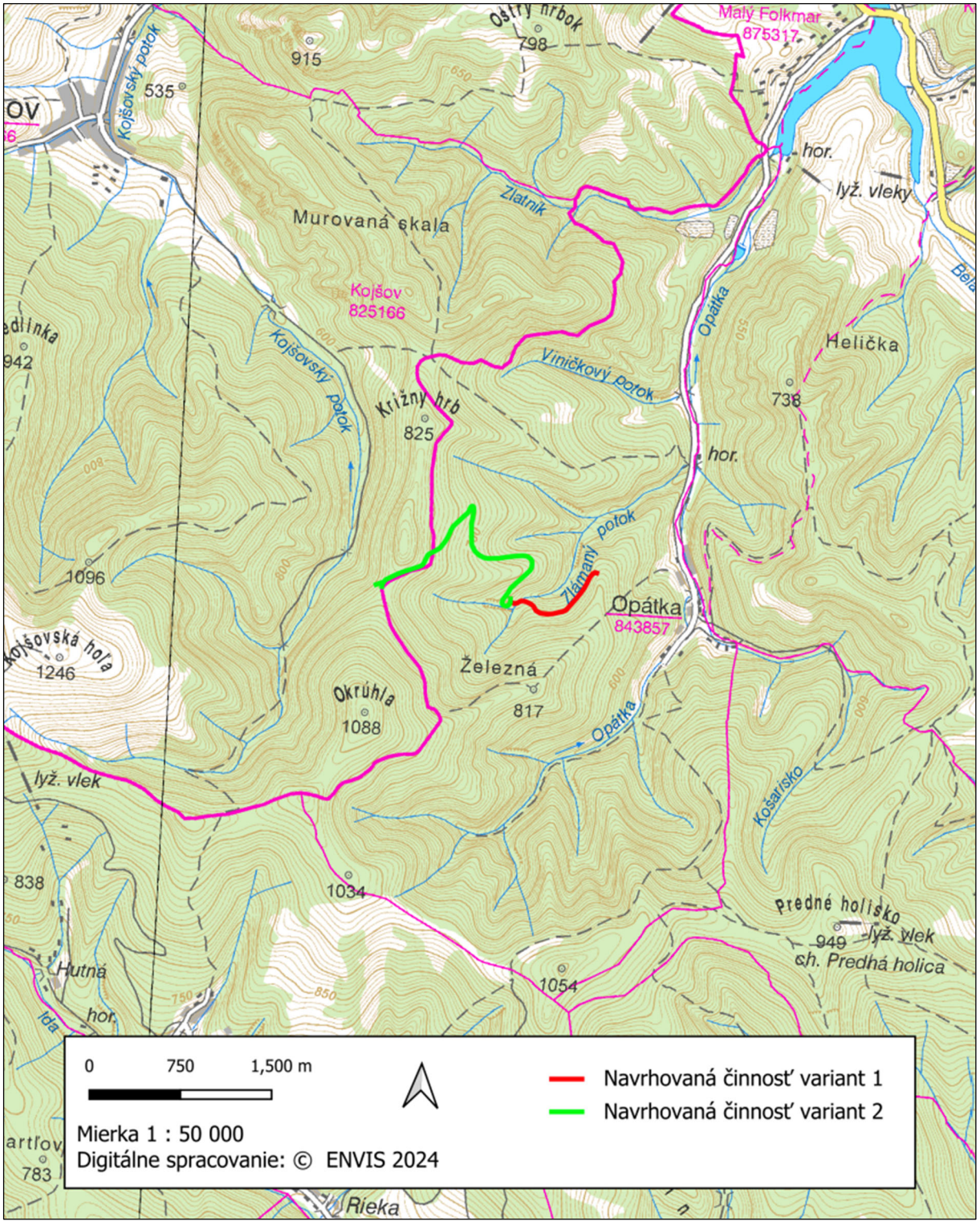
Navrhovaná činnosť je posudzovaná na základe odborného stanoviska Okresného úradu Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-KE-OSZP1 -2022/035414-004, zo dňa 14.10.2022, v zmysle ktorého predložený projekt „Lesná cesta ZLÁMANÝ POTOK" bude mať významný nepriaznivý vplyv na CHVÚ Volovské vrchy, a z tohto dôvodu **musí byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie** podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. g) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Navrhovaná činnosť predstavuje v dotknutom území novú činnosť.

Umiestnenie

Navrhovaná činnosť je situovaná v Košickom kraji, v okrese Košice-okolie, v katastrálnom území obce Opátka na parcelách C-KN č. 499/1 a 499/3 a v okrese Gelnica, v katastrálnom území obce Kojšov na parcele E-KN č. 1715. Vlastníkom parciel, na ktorých bude realizovaná navrhovaná činnosť, je mesto Košice. Dotknuté územie je v súčasnosti využívané ako lesy osobitného určenia, subkategória e) – chránené lesy, jeden porast je zaradený do kategórie ochranné lesy, subkategórie d) – ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy. Dotknuté parcely sú vedené ako lesný pozemok.

Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby:	3Q 2025
Ukončenie výstavby:	4Q 2025
Začatie prevádzky:	4Q 2025

Ukončenie prevádzky: neobmedzené

Popis technického a technologického riešenia

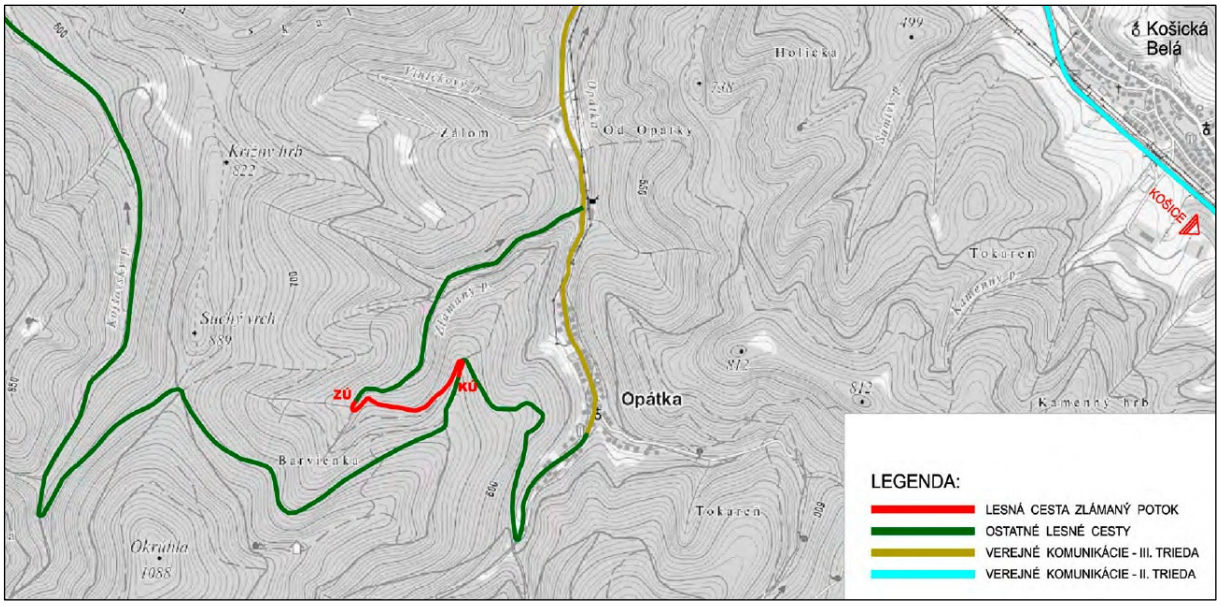
Predmetom navrhovanej činnosti je výstavba lesnej cesty triedy 2L 4,5/30. Navrhovaná činnosť je predkladaná v dvoch variantoch, Variant 1 (V1) s celkovou dĺžkou 1 038 m a Variant 2 (V2) s celkovou dĺžkou 2 550 m. Povrch cesty bude v obidvoch variantoch (V1 a V2) tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: vo Variante 1 rúrové priepusty – 6 ks, lesný sklad – 1 ks, výhybne – 2 ks, výjazdy – 1 ks, vo Variante 2 rúrové priepusty – 9 ks, lesný sklad – 5 ks, výhybne – 7 ks.

Trasovanie lesnej cesty (variantne)

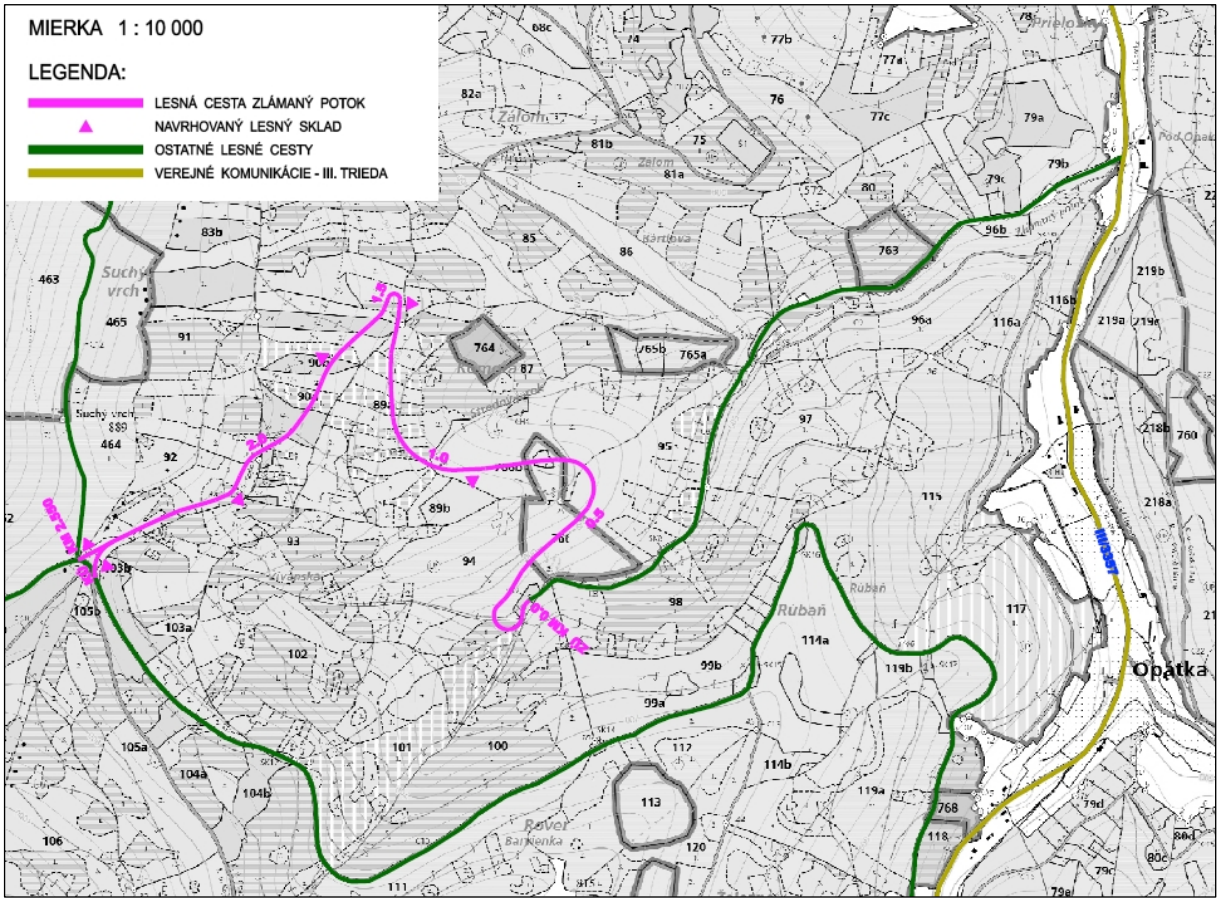
Variant 1 – trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej cesty vedie lesnými porastmi vo svahu smerom na východ a na hrebeni v lokalite Rúbaň končí napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške 648,26 m n. m.

Variant 2 – trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej cesty vedie lesnými porastmi vo svahu severozápadným až západným smerom a končí v sedle medzi Suchým vrchom a Okrúhlou napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške cca 830,00 m n. m.

Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 1 – prehľadná situácia

Umiestnenie navrhovanej činnosti vo Variante 2 – prehľadná situácia

Varianty navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je predkladaná v dvoch variantoch.

Variant 1 (V1) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 1 038 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 6 ks, lesný sklad – 1 ks, výhybne – 2 ks, výjazdy – 1 ks.

Variant 2 (V2) uvažuje s výstavbou lesnej cesty triedy 2L 4,5/30 s celkovou dĺžkou 2 550 m. Povrch cesty bude tvoriť kryt z kameniva, cesta bude odvodnená nespevnenými priekopami, rigolmi a odrážkami. Na samotnej ceste sa budú nachádzať objekty: rúrové priepusty – 9 ks, lesný sklad – 5 ks, výhybne – 7 ks.

Variant 0 (V0) je stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť v území nerealizovala.

Celkové náklady

Odhadované investičné náklady vo Variante 1 sú 412 198 EUR.

Odhadované investičné náklady vo Variante 2 sú 1 012 625 EUR.

Dotknutá obec

- Opátka
- Kojšov

Dotknutý samosprávny kraj

- Košický samosprávny kraj

Dotknuté orgány

- Okresný úrad Košice-okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Košice-okolie, pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Gelnica, pozemkový a lesný odbor
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Košiciach
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi

Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom podľa zákona č. 103/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je **Spoločný obecný úrad Beniakovce so sídlom v Košiciach, Kmeťova 20, Košice.**

Rezortný orgán

Navrhovaná činnosť je posudzovaná na základe odborného stanoviska Okresného úradu Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-KE-OSZP1 -2022/035414-004, zo dňa 14. 10. 2022, v zmysle ktorého predložený projekt „Lesná cesta ZLÁMANÝ POTOK" bude mať významný nepriaznivý vplyv na CHVÚ Volovské vrchy, a z tohto dôvodu musí byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. g) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- Územné rozhodnutie o umiestnení stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
- Stavebné povolenie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedeného zákona sa stavebné práce môžu realizovať iba podľa stavebného povolenia vydaného príslušným stavebným úradom.

Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

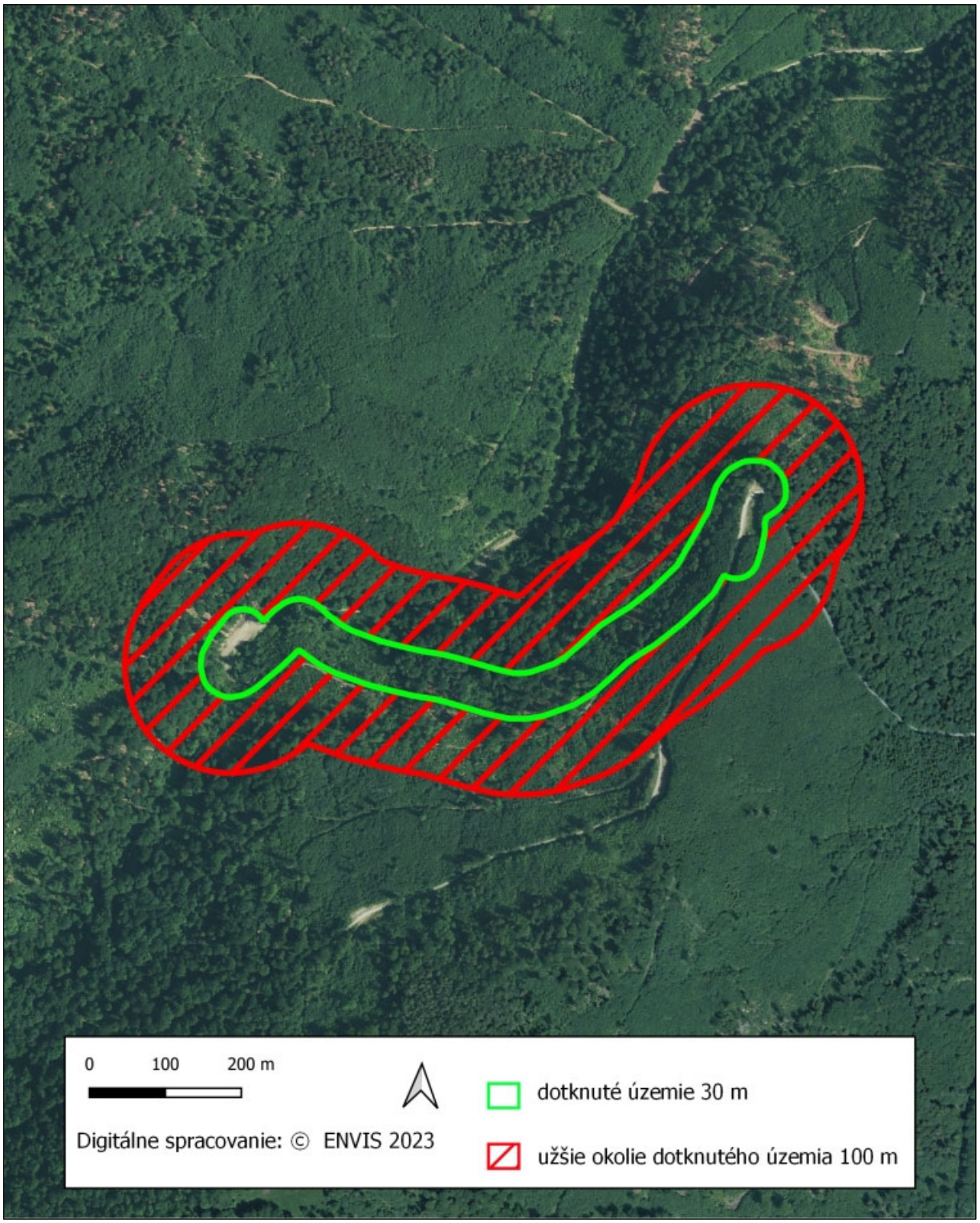
Pri navrhovanej činnosti sa nepredpokladá vplyv presahujúci štátne hranice z zmysle § 40 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vymedzenie hraníc dotknutého územia

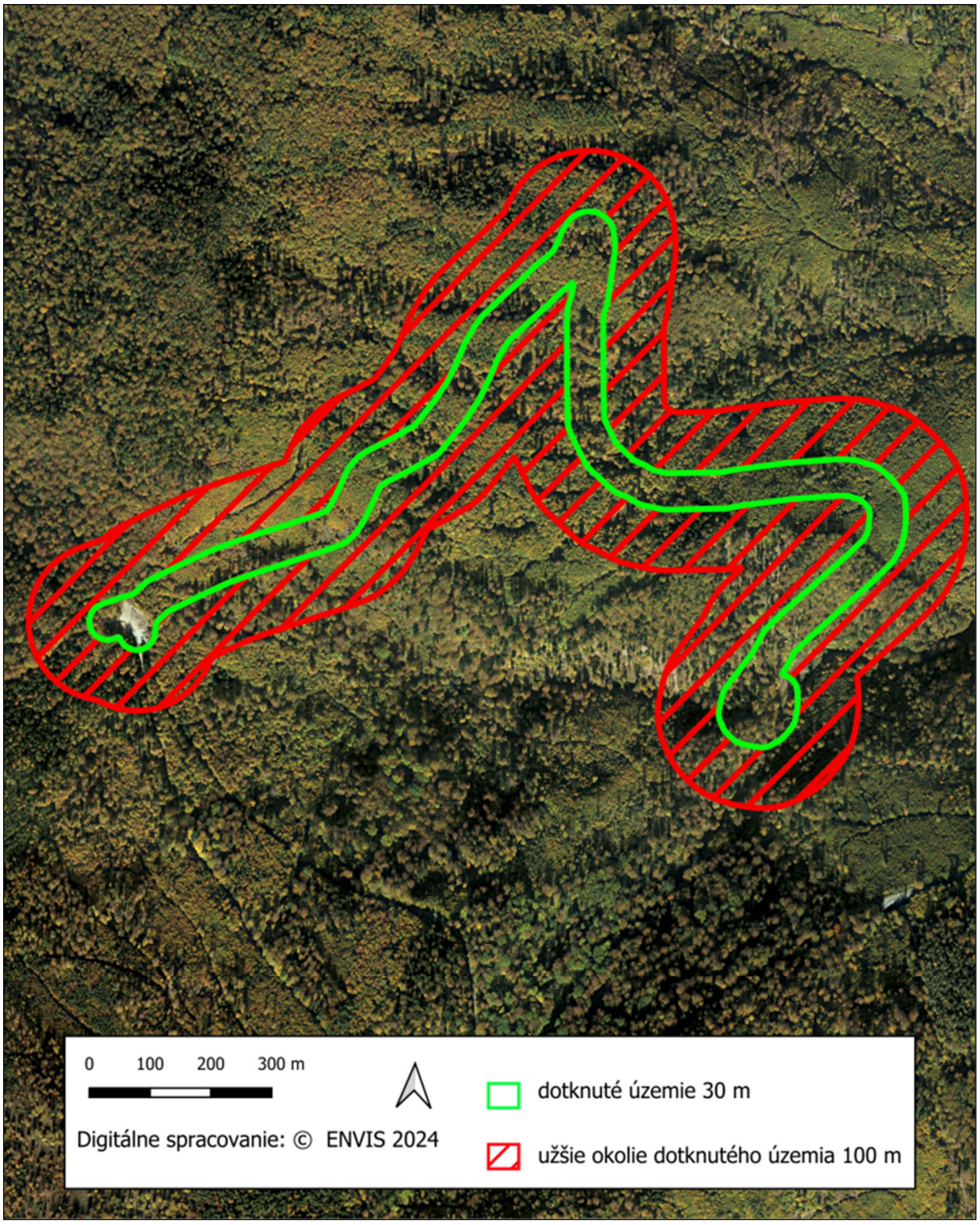
Dotknuté územie – je vymedzené navrhovaným trasovaním lesnej cesty Zlámaný potok nachádzajúcim sa vo Variante 1 na parcelách C-KN č. 499/1 a 499/3 v k. ú. Opátka a územím vo vzdialenosti do 30 metrov na obidve strany od tejto línie a vo Variante 2 na parcelách C-KN č. 499/1 v k. ú. Opátka a E-KN č. 1715 v k. ú. Kojšov a územím vo vzdialenosti do 30 metrov na obidve strany od tejto línie.

Užšie okolie dotknutého územia – predstavuje územie do vzdialenosti 100 metrov od dotknutého územia.

Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 1

Zobrazenie dotknutého územia a jeho užšieho okolia vo Variante 2

Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Syntéza ekologickej únosnosti územia a jeho kvalifikácia

Syntéza ekologickej únosnosti územia umožňuje lokalizovať potencionálne konfliktné situácie zo vzťahu hodnotenej činnosti k prostrediu a predchádzať možným nákladným sanáciám vzniknutých škôd na prostredí.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené stupne zraniteľnosti jednotlivých prvkov prostredia v hodnotenom území a zhodnotená celková únosnosť:

Syntéza ekologickej únosnosti územia

Zložka životného prostredia	Hodnota zraniteľnosti	Verbálne vyjadrenie hodnoty zraniteľnosti
Horninové prostredie	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Reliéf	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Podzemné vody	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Povrchové vody	4	Mierne zraniteľné prostredie
Pôdy	4	Mierne zraniteľné prostredie
Ovzdušie	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Biota	3	Stredne zraniteľné prostredie
Celková kvalita života človeka	5	Nepatrne zraniteľné prostredie
Celková únosnosť	**4,5**	**Prevažne nepatrne zraniteľné prostredie**

Výstavbou ani realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k významnejším vplyvom, vedúcim k zvýšenej zraniteľnosti územia. Výstupy odzrkadľujú samotný predmet navrhovanej činnosti. Na základe syntézy ekologickej únosnosti územia konštatujeme, že dotknuté územie a jeho okolie je vzhľadom k navrhovanej činnosti prevažne nepatrne zraniteľným prostredím.

Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov

Podľa environmentálnej regionalizácie SR patrí dotknuté územie a jeho okolie medzi územia s mierne narušeným prostredím (2. stupeň kvality životného prostredia; Klinda, 2015).

Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Navrhovaná činnosť nie je zahrnutá v územnom pláne obce Opátka. Dotknutá obec má spracovaný územný plán (Územný plán obce Opátka, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2021), ten však rieši iba zastavané územie obce a navrhovaná činnosť sa nachádza mimo zastavaného územia.

Navrhovaná činnosť nie je zahrnutá v územnom pláne obce Kojšov. Dotknutá obec má spracovaný územný plán (Územný plán obce Kojšov, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2008 v znení Zmien a doplnkov č. 1, Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2022) a Územný plán rekreačnej lokality Kojšovská Hoľa (Architektonické štúdio Atrium s.r.o., 2008), tieto však riešia iba zastavané územie obce a rekreačnú lokalitu Kojšovská Hoľa. Navrhovaná činnosť sa nachádza mimo záujmového územia uvedených dokumentov.

Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

Priame a nepriame (pozitívne a negatívne) vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie sú v tejto kapitole popísané z hľadiska ich predpokladaného vzniku vo všetkých fázach (výsadba, prevádzka, likvidácia) navrhovanej činnosti.

Vplyvy na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na obyvateľstvo.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Hodnotenie zdravotných rizík

Vplyv činnosti na zdravotný stav obyvateľstva by sa mohol prejaviť pri výraznom negatívnom, resp. pozitívnom ovplyvnení základných zložiek životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda), ako aj priamymi vplyvmi ako sú napr. hluk, vibrácie, elektromagnetický a svetelný smog a pod.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 1 dôjde k zabezpečeniu pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovou hoľou, medzi obcami Kojšov a Opátka, na sieť verejných komunikácií. Dôjde tým k odbremeneniu obcí Kojšov a Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obce vďaka realizácii navrhovanej činnosti, je pri priemernom ročnom etáte 15 000 – 17 000 m^3 odhadovaný na 750 – 850 nákladných vozidiel.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 1 dôjde k zníženiu zaťaženia dotknutých obcí hlukom, prašnosťou a vibráciami produkovanými nákladnou automobilovou dopravou, ktorá bude po realizácii navrhovanej činnosti odklonená z intravilánov obcí.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 síce dôjde k odbremeneniu obce Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty, no doprava bude iba presmerovaná na obec Kojšov.

Vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľstva vo Variante 1 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, nevýznamný.

Vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľstva vo Variante 2 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, zanedbateľný.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Pri výstavbe navrhovanej činnosti dôjde pravdepodobne aj k zásahu do horninového podložia. Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti hodnotíme jej vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

Výstavba ani prevádzka navrhovanej činnosti nemá vplyv na zmenu miestnych klimatických pomerov.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na ovzdušie

Z hľadiska priamych vplyvov dôjde počas stavebných prác k zvýšeniu prašnosti v dôsledku odkryvu povrchovej časti pôdnych horizontov a pohybu stavebných mechanizmov najmä v suchom období. Dopravné a stavebné mechanizmy budú tiež zdrojom lokálneho znečistenia ovzdušia emisiami zo spaľovacích motorov aj v súvislosti s dovozom stavebných materiálov. Primárnymi znečisťujúcimi látkami sú výfukové plyny (obsahujú zlúčeniny CO_2, NO_x, NO_3, CO, CH_x, SO_2, O_3, NH_3). Koncentrácie týchto látok sa vo zvýšenej miere prejavujú pri zdroji. Pôjde o krátkodobé vplyvy lokálneho charakteru. Vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania týchto stavebných prác je možné predpokladať, že úroveň znečistenia ovzdušia nepresiahne zákonom stanovené limitné hodnoty.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebude dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia nad rámec súčasných pomerov. Prevádzka a údržba navrhovanej činnosti vyžaduje intenzitu dopravy, ktorej vplyv na znečistenie ovzdušia je zanedbateľný.

Vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie počas prevádzky hodnotíme ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na vodné pomery

Navrhovaná činnosť nemá nároky na vodu a nie je zdrojom odpadových vôd. Pri výstavbe a realizácii navrhovanej činnosti budú dodržané opatrenia vyplývajúce zo stanoviska správcu vodného toku (SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod Košice).

Vplyv navrhovanej činnosti na vodu hodnotíme ako zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zmene záberu pôdy. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si vyžiada trvalý záber pôdy vo variante 1 s celkovou rozlohou 15 360 m^2 a vo Variante 2 s celkovou rozlohou 37 730 m^2.

Vplyv navrhovanej činnosti na pôdu hodnotíme ako negatívny, nevýznamný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V dotknutom území a jeho užšom okolí, vrátane záveru doliny Zlámaného potoka, bol v období marec – jún 2024 vykonaný ornitologický prieskum. Celkovo bolo v skúmanom území v rokoch 2023 a 2024 zaznamenaných 74 druhov vtákov. Z druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy bolo zaznamenaných 7 druhov v koridoroch navrhovaných variantov a ďalších 9 druhov v širšom okolí alebo počas preletov. Z nich v koridore navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok hniezdil alebo pravdepodobne hniezdil muchárik bielokrký (Variant 1), resp. muchárik bielokrký a sova dlhochvostá (Variant 2).

Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, bol zistený pri nasledovných druhoch:

- Variant 1 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia,
- Variant 2 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Lesné spoločenstvá nachádzajúce sa v dotknutom území a jeho užšom okolí sú zaradené do nasledujúcich typov biotopov (v zmysle Katalógu biotopov Slovenska, DAPHNE 2002):

- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kód 9130,
- lipovo-javorové sutinové lesy, kód 9180* – prioritný biotop,
- kyslomilné bukové lesy, kód 9110.

Uvedené typy biotopov sú podľa prílohy č. 1, časť A k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zaradené do zoznamu biotopov európskeho významu.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k trvalému zániku uvedených biotopov európskeho významu vo variante 1 na rozlohe 1,54 ha a vo variante 2 na rozlohe 3,77 ha. V dôsledku výstavby lesnej cesty dôjde k poškodeniu týchto biotopov vplyvom rozprestretia prebytočnej zeminy z výkopu na násypový svah cesty a v priľahlých lesných porastoch v šírke 20 – 30 m a v priemernej hrúbke 50 cm, čo predstavuje negatívne ovplyvnenie uvedených biotopov vo Variante 1 na rozlohe ďalších približne 2,60 ha a vo Variante 2 na rozlohe ďalších približne 6,38 ha.

Na základe vyššie uvedeného hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na faunu, flóru a ich biotopy vo Variante 1 ako dlhodobý, negatívny, nevýznamný a vo Variante 2 ako dlhodobý, negatívny, málo významný.

Vplyvy na krajinu

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na krajinu.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Navrhovaná činnosť je umiestnená v území s prvým stupňom ochrany (podľa zákona č. 543/2002 Z. z.). Dotknuté územie a jeho užšie okolie:

- sa nenachádza v chránenom území národnej siete v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- sa nenachádza v území európskeho významu (ÚEV),
- zasahuje do Chráneného vtáčieho územia SKCHVU036 Volovské vrchy,
- nie je zaradené v zozname mokradí majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarské lokality),
- nie je chránenou vodohospodárskou oblasťou.

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy NATURA 2000 (Jasík, 2024) bolo konštatované, že navrhovaná činnosť nebude mať vo Variante 1 ani vo Variante 2 samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území NATURA 2000, konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy, bol zistený pri nasledovných druhoch:

- Variant 1 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia,
- Variant 2 – Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia.

Samostatne, ani v kombinácii s inými známymi projektami, plánmi a činnosťami nebude mať navrhovaná činnosť vo Variante 1 ani vo Variante 2 významný vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

Vplyv navrhovanej činnosti na chránené územia a ich ochranné pásma hodnotíme vo Variante 1 ako dlhodobý, negatívny, nevýznamný a vo Variante 2 ako dlhodobý, negatívny, málo významný.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje v zmysle RÚSES okresu Košice-okolie (SAŽP, 2019) vo Variante 1 do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka a vo Variante 2 zasahuje do nadregionálneho biokoridoru NRBk6 Humenec, Sivec, Vozárka – Slovenský raj a do ekologicky významného segmentu krajiny EVSK19 Doliny potokov Belá a Opátka.

Dotknuté územie a jeho užšie okolie zasahuje vo Variante 2 v zmysle RÚSES okresu Gelnica (SAŽP, 2019) do nadregionálneho biokoridoru NRBk 1 Volovské vrchy.

Vplyv navrhovanej činnosti na územný systém ekologickej stability hodnotíme ako negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na dopravu

Nárast intenzity dopravy počas výstavby bude súvisieť najmä s prísunom stavebného materiálu na stavenisko, kde najväčší objem predstavuje štrkodrvina a kamenivo, menší podiel na intenzite dopravy počas výstavby bude mať preprava ostatného materiálu (rúry, prefabrikáty, stavebné železo, betón, drevené koly) a presuny techniky (bagre, valce a pod.). Prebytočná zemina z výkopov nebude zo staveniska odvážaná, ale bude využitá ako stavebný materiál na mieste výstavby na zhotovenie cestného násypu, a prípadný zvyšok sa rozprestrie v priľahlých lesných porastoch. Obyvatelia priľahlých obcí nebudú prepravou materiálu obmedzovaní.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas výstavby hodnotíme ako krátkodobý, negatívny, zanedbateľný.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde vo Variante 1 k zabezpečeniu pripojenia lesnej cestnej siete z dolín pod Kojšovou hoľou, medzi obcami Kojšov a Opátka, na sieť verejných komunikácií. Dôjde tým k odbremeneniu obcí Kojšov a Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty. Odhadovaný počet nákladných vozidiel, ktorý bude odklonený z intravilánu obce vďaka realizácii navrhovanej činnosti, je pri priemernom ročnom etáte 15 000 – 17 000 m^3 odhadovaný na 750 – 850 nákladných vozidiel ročne.

Realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 síce dôjde k odbremeneniu obce Opátka od nákladnej dopravy zabezpečujúcej odvoz drevnej hmoty, no doprava bude iba presmerovaná na obec Kojšov.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas jej realizácie vo Variante 1 hodnotíme ako dlhodobý, pozitívny, nevýznamný.

Vplyv navrhovanej činnosti na dopravu počas jej realizácie vo Variante 2 hodnotíme ako zanedbateľný.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na kultúrne a historické pamiatky, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na archeologické náleziská

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na známe archeologické náleziská, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na známe paleontologické náleziská, keďže sa v dotknutom území ani jeho užšom okolí nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Navrhovaná činnosť, vzhľadom na jej charakter nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Vplyv na služby a cestovný ruch

Navrhovaná činnosť nebude mať počas výstavby a ani počas prevádzky vplyv na služby, keďže v dotknutom území ani jeho užšom okolí sa prevádzky služieb nenachádzajú.

Uvedené platí v obidvoch variantoch navrhovanej činnosti (V1 a V2).

Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie nepredpokladáme.

Výber optimálneho variantu

Multikriteriálne hodnotenie navrhovanej činnosti

Č.	Kritériá / Indikátory	Variant 0	Variant 1	Variant 2
	Environmentálne (suma)	0	-3	-5
1.	Vplyv na geológiu územia	0	0	0
2.	Vplyv na klimatické pomery	0	0	0
3.	Vplyv na ovzdušie	0	0	0
4.	Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu	0	0	0
5.	Vplyv na pôdu	0	-1	-1
6.	Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy	0	-1	-2
7.	Vplyv na krajinu	0	0	0
8.	Vplyv na územný systém ekologickej stability	0	0	0
9.	Vplyv na chránené územia a ochranné pásma	0	-1	-2
	Socioekonomické (suma)	0	+2	0
13.	Vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme	0	0	0
14.	A – Vplyv na dopravu krátkodobý – počas výstavby	0	0	0
	B – Vplyv na dopravu dlhodobý – počas realizácie navrhovanej činnosti	0	+1	0
15.	Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská	0	0	0
16.	Vplyv na služby a cestovný ruch	0	0	0
17.	Vplyv na obyvateľstvo	0	0	0
18.	Vplyv na zdravie obyvateľstva	0	+1	0
	Celkové hodnotenie (suma)	**0**	**-1**	**-5**

Sumárna klasifikačná stupnica významnosti vplyvov

Charakter a významnosť vplyvu	Hodnotenie
Významne pozitívny vplyv	Viac ako +17
Pozitívny vplyv	+6 až +16
Mierne pozitívny vplyv	+1 až +5
Bez vplyvu	0
Mierne negatívny vplyv	-1 až -5
Negatívny vplyv	-6 až -16
Významne negatívny vplyv	Menej ako -17

Z hodnotenia na základe použitej metodiky vyplynulo, že obidva varianty (Variant 1 a Variant 2) majú mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu. Z výsledku hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že optimálny je Variant 1.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z uvedeného vyhodnotenia vyplýva, že:

- Z hľadiska vplyvov na životné prostredie je optimálny Variant 1, ktorý bude mať menší negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy a na chránené územia a ich ochranné pásma.
- Z hľadiska socioekonomických vplyvov je rovnako optimálny Variant 1, ktorý bude mať pozitívny vplyv na dopravu počas realizácie navrhovanej činnosti a na zdravie obyvateľstva.

Na základe celkového vyhodnotenia vplyvov bude mať navrhovaná činnosť v obidvoch variantoch (Variant 1 a Variant 2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie v porovnaní s nulovým variantom, pričom negatívny vplyv navrhovanej činnosti vo Variante 2 je výraznejší oproti Variantu 1.

Z výsledku hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že optimálny je Variant 1.

Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti

Monitoring počas prevádzky navrhovanej činnosti

V rámci výstavby navrhovanej činnosti navrhujeme v prípade potreby vykonať meranie zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia (prašnosť a hluk) za účelom preukázania dodržania prípustných hodnôt expozičných limitov týchto faktorov.

Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Na navrhovanej stavbe bude umožnená kontrola všetkým povereným orgánom v zmysle platnej legislatívy, predovšetkým orgánom štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia, ako aj iným dotknutým orgánom. Súčasne musí byť vedená dôsledná prevádzková evidencia a záznamy o prípadných havarijných stavoch.

Ak sa pri realizovaných kontrolách zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie než sa očakávalo, resp. garantovalo, prevádzkovateľ navrhovanej činnosti bude povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti, jej charakter a vplyvy na životné prostredie, považujeme poznatky a informácie dostupné pri spracovaní za dostatočné.

Pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti sa nevyskytli nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, takého charakteru, ktoré by neumožnili uskutočniť a uzavrieť hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na úrovni, ktorá zodpovedá etape prípravy navrhovanej činnosti, v ktorej sa posudzovanie vykonáva.

V prípade, že v nasledujúcich fázach prípravy a realizácie navrhovanej činnosti dôjde k zisteniu nových zásadných skutočností, vplyvy navrhovanej činnosti budú upresnené a navrhovateľ ich zohľadní v ďalšom procese realizácie.

Tabuľka 11: Vyjadrenie k pripomienkam doručeným k zámeru navrhovanej činnosti a k určenému rozsahu hodnotenia

Subjekt	Č.	Pripomienka / požiadavka	Vyjadrenie / doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek
Pripomienky k zámeru navrhovanej činnosti			
Združenie domových samospráv Zo dňa 12. 6. 2023 a zo dňa 28. 6. 2023 (zhodné požidavky)	1.	Predpokladáme, že hľadiská záujmov ochrany prírody a krajiny uvedené v odbornom stanovisku č. OUKE-OSZPI-2022/035414-004 netreba opakovať, žiadame vykonať primerané posúdenie vplyvov v zmysle ochrany tých zložiek prírody, ktoré uviedol orgán ochrany prírody v tomto podnete.	Akceptované. Pre navrhovanú činnosť bolo vypracované primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000 – Hodnotenie významnosti vplyvov plánu a projektu na územia sústavy NATURA 2000 „Lesná cesta Zlámaný potok“ (Jasík, 2024) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023). Spracovateľ primeraného hodnotenia realizoval v období marec – júl 2024 ornitologický prieskum dotknutého územia a jeho užšieho okolia (Jasík, 2024) na základe ktorého vypracoval primerané hodnotenie. Spracovateľ primeraného hodnotenia je zapísaný v zozname autorizovaných osôb pod číslom 02/2023. Výsledky primeraného hodnotenia boli zapracované do Správy o hodnotení navrhovanej činnosti a použité pri vyhodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.
	2.	Stavby lesných ciest predstavovali v lese zároveň „odvodňovací kanál", ktorým sa v prípade dažďov valila dole voda miesto toho, aby sa zadržiavala v lese. Pri nesprávne naprojektovanej lesnej ceste predstavuje negatívny zásah aj do vodného režimu lesa. Na stavbu lesnej cesty sa	Vzaté na vedomie.

Subjekt	Č.	Pripomienka / požiadavka	Vyjadrenie / doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek
		nemožno pozerať len ako na inžiniersku stavbu ale treba zohľadniť predovšetkým potreby lesa.	
	3.	Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl. 4 Smernice o vodách č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z. z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko. Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.	Nerelevantné. Navrhovaná činnosť počas výstavby ani počas prevádzky nie je zdrojom odpadových vôd. Pri výstavbe a prevádzke navrhovanej činnosti budú dodržané opatrenia vyplývajúce zo stanoviska správcu vodného toku (SVP š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod Košice).
Pripomienky k návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti			
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny Sekcia ochrany prírody a biodiverzity Zo dňa: 13. 6. 2023		Vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti vrátane všetkých súvisiacich objektov na územia európskej sústavy Natura 2000 (tzv. primerané hodnotenie) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023}. Hodnotenie vykonať na základe aktuálneho prieskumu a s biológmi príslušného zamerania. Hodnotenie musí vykonať autorizovaná osoba podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z. z.	Akceptované. Pre navrhovanú činnosť bolo vypracované primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000 – Hodnotenie významnosti vplyvov plánu a projektu na územia sústavy NATURA 2000 „Lesná cesta Zlámaný potok“ (Jasík, 2024) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023). Spracovateľ primeraného hodnotenia realizoval v období marec – júl 2024 ornitologický prieskum

Subjekt	Č.	Pripomienka / požiadavka	Vyjadrenie / doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek
			dotknutého územia a jeho užšieho okolia (Jasík, 2024) na základe ktorého vypracoval primerané hodnotenie. Spracovateľ primeraného hodnotenia je zapísaný v zozname autorizovaných osôb pod číslom 02/2023. Výsledky primeraného hodnotenia boli zapracované do Správy o hodnotení navrhovanej činnosti a použité pri vyhodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.
Špecifické požiadavky z rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti			
Okresný úrad Košice Odbor starostlivosti o životné prostredie Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja Č. OU-KE-OSZP1-2023/029065-007 Zo dňa: 28. 6. 2023	2.2.1	Vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti, vrátane všetkých súvisiacich objektov, na územia európskej sústavy Natura 2000 (tzv. primerané hodnotenie) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023). Hodnotenie vykonať na základe aktuálneho prieskumu a s biológmi príslušného zamerania. Hodnotenie musí vykonať autorizovaná osoba podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z. z.	Splnené. Pre navrhovanú činnosť bolo vypracované primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000 – Hodnotenie významnosti vplyvov plánu a projektu na územia sústavy NATURA 2000 „Lesná cesta Zlámaný potok“ (Jasík, 2024) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023). Spracovateľ primeraného hodnotenia realizoval v období marec – júl 2024 ornitologický prieskum dotknutého územia a jeho užšieho okolia (Jasík, 2024), na základe ktorého vypracoval primerané hodnotenie. Spracovateľ primeraného hodnotenia je zapísaný v zozname autorizovaných osôb pod číslom 02/2023. Výsledky primeraného hodnotenia boli zapracované do Správy o hodnotení navrhovanej činnosti a použité pri vyhodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Subjekt	Č.	Pripomienka / požiadavka	Vyjadrenie / doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek
	2.2.2	V samostatnej prílohe správy o hodnotení vyhodnotiť všetky stanoviská a požiadavky, ktoré budú doručené k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.	Splnené.
	2.2.3	Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti, súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení navrhovanej činnosti.	Splnené. Počas vypracovania správy o hodnotení sa nevyskytli nové skutočnosti, súvisiace s predmetom posudzovania.

XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

ENVIS, s.r.o.
Pekná cesta 15
831 52 Bratislava

Tel./Fax: 02 – 6231 6231
E-mail: info@envis.sk
URL: www.envis.sk

Hlavný riešiteľ: Mgr. Peter Socháň

Zodpovední riešitelia: Ing. Peter Sabo – abiotické a biotické prostredie, obyvateľstvo, krajina, vstupy, výstupy, vplyvy, vyhodnotenie
Mgr. Elena Socháňová – údaje o navrhovanej činnosti
Ing. Beáta Gáliková – recenzia
Mgr. Lukáš Michaleje – GIS

Dokument je vytlačený na recyklovanom papieri, pretože nám záleží na našich lesoch.

Dokument je vytlačený obojstranne, pretože sa neustále snažíme šetriť papierom.

Dokument je publikovaný pod „otvorenou“ licenciou (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), pretože rešpektujeme autorstvo a sami jeho rešpektovanie vyžadujeme.

XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

- Správa z ornitologického prieskumu navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok, Ing. Marián Jasík, júl 2024
- Hodnotenie významnosti vplyvov plánu a projektu na územia sústavy NATURA 2000 „Lesná cesta Zlámaný potok“ Ing. Marián Jasík, júl 2024

XIII. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti

- Odborné stanovisko Okresného úradu Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-KE-OSZP1 -2022/035414-004, zo dňa 14. 10. 2022
- Stanovisko Ministerstva vnútra SR, Centrum podpory Košice, Oddelenie telekomunikácií a informatiky, č. CPKE-OTI-2022/001055-347 zo dňa 4. 11. 2022
- Záväzné stanovisko Okresného úradu Košice-okolie, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č. OU-KS-OSZP-2022/015763-003, zo dňa 9. 11. 2022
- Záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Košiciach, č. KPUKE-2022/21097-2/91201/ HT,SB, zo dňa 26. 9. 2022
- Stanovisko Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., č. CS SVP OZ KE/4138/2022/2, zo dňa 17. 8. 2022

XIV. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa

V Bratislave, 17. septembra 2024

Potvrdzujeme správnosť údajov uvedených v zámere:

.....

Mgr. Peter Socháň
spracovateľ zámeru
ENVIS, s.r.o.

.....

Ing. Bc. Martin Matúš
člen predstavenstva
konateľ
Mestské lesy Košice a.s.

v zastúpení:
ENVIS, s.r.o.
Mgr. Peter Socháň
konateľ

Správa z ornitologického prieskumu

navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok

Vypracoval: Ing. Marián Jasík, júl 2024

Lokalizácia a základné informácie o lokalite

Navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok je lokalizovaná vo východnej časti Volovských vrchov v podcelku Kojšova hoľa západne obce Opátka. Leží v CHVÚ Volovské vrchy. Je riešené v dvoch variantoch o dĺžke 1,04 km (variant A), resp. 2,55 km (variant B). Absolútne dominantným biotopom sú zmiešané jedľovo-bukové lesy rôzneho veku od mladín až porasty s priemerným vekom 145 r. podľa stavu PSoL pre LC Opátka k 1.1.2019. Všetky s výnimkou ochranného lesa v JPRL č. 766a sú v rôznom štádiu ťažbovo-obnovného rozpracovania.

Metodika prieskumu

Mapovanie vtákov bolo realizované pochôdzkou v trase oboch variant a to 6x počas mesiacov marec, apríl, máj a jún (14.-15.3, 29.-30.3., 16.5., 29.-30.5, 11.7. 2024), v rôznej dennej dobe (3:30-24:00). Skúmaným územím bol koridor do 50 na obe strany navrhovanej lesnej cesty v oboch variantoch. Skúmaný bol zároveň celý záver doliny Zlámaného potoka pre prípadnú identifikáciu na vyrušovanie citlivých druhov (orol skalný, bocian čierny). Zaznamenávané boli vizuálne pozorované druhy ako aj druhy na základe ich zvukových prejavov. V prípade zisťovania prítomnosti sov (sova dlhochvostá, sova obyčajná, myšiarka ušatá, pôtik kapcavý, kuvičok vrabčí) boli využité vyprovokovanie nahrávkou teritoriálneho hlasu. Takto získané výsledky boli doplnené o výsledky akustického monitoringu a monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie“. Využité boli aj údaje z databázy Aves Symfonia (http://aves.vtaky.sk/index/ - SOS BirdLife) a údajov z monitoringu bioty realizovaného ŠOP SR (https://www.biomonitoring.sk/). **Informácie boli čerpané aj zo súbornej publikácie : P**AČENOVSKÝ, Samuel - DANKO, Štefan - KÜRTHY, Alexander - OLEJÁR, Róbert - DRAVECKÝ, M. - FULÍN, Miroslav - HROMADA, Martin - CHRAŠČ, Peter - KOVALÍK, P. - MATIS, Štefan - MOŠANSKÝ, Aristid - MOŠANSKÝ, Ladislav - ŠIMÁK, Ladislav - ŽIŠKA, J. Vtáctvo Volovských vrchov a ich predhorí [Birds of Volovské vrchy hills and their foothills]. 1. vyd. Bratislava : Slovenská ornitologická spoločnosť/Bird Life Slovensko, 2014. 180 s. ISBN 978-80-89526-12-3. Jednotlivé druhy vtákov boli podľa charakteru výskytu v širšej oblasti navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok (oba varianty) kategorizované ako hniezdiace (dokázané, pravdepodobné, možné hniezdenie), transmigranty alebo hospites. Stupne preukaznosti hniezdenia boli určené nasledovne: A – predpokladané hniezdenie B – možné hniezdenie C – pravdepodobné hniezdenie D – dokázané hniezdenie.

Výsledky prieskumu

Celkovo bolo v skúmanom území v rokoch 2023 a 2024 zaznamenaných 74 druhov vtákov. Z druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy bolo zaznamenaných 7 druhov koridoroch navrhovaných variantov a ďalších 9 druhov v širšom okolí alebo počas preletov. Z nich v koridore navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok hniezdilo, alebo pravdepodobne hniezdil muchárik bielokrký (variant A), resp. muchárik bielokrký a sova dlhochvostá (variant B). Podrobnejšie informácie o jednotlivých druhoch sú uvedené v tabuľke č.1.

Tabuľka 1. *Zoznam druhov vtákov zistených v oblasti navrhovanej výstavby lesnej cesty Zlámaný potok*

latinský názov	slovenský názov	charakter výskytu	legislatívna ochrana	kategória ohrozenia	hniezdenie var. A	hniezdenie var. B
Accipiter gentilis	jastrab veľký	H	§	NT	-	-
Accipiter nisus	jastrab krahulec	H	§	LC	-	-
Aegithalos caudatus	mlynárka dlhochvostá	H	§	LC	-	-
Aegolius funereus	**pôtik kapcavý**	Hn	§	LC	-	A
Anthus trivialis	ľabtuška hôrna	Hn?	§	LC	-	-
Anser anser	hus divá	M	§	EN	-	-
Apus apus	dážďovník obyčajný	M	§	NT	-	-
Ardea cinerea	volavka popolavá	H	§	LC	-	-
Aquila chrysaetos	**orol skalný**	H	§	NT	-	-
Aquila pomarina	**orol krikľavý**	M	§	NT	-	-
Asio otus	myšiarka ušatá	Hn?	§	LC	-	-
Buteo buteo	myšiak hôrny	Hn	§	LC	-	-
Carduelis spinus	stehlík čížik	H	§	LC	-	-
Certhia familiaris	kôrovník dlhoprstý	Hn	§	LC	-	A
Ciconia ciconia	**bocian biely**	M	§	LC	-	-
Ciconia nigra	**bocian čierny**	M, H	§	LC	-	-
Cinclus cinclus	vodnár potočný	H	§	LC	-	
Coccothraustes coccothraustes	glezg obyčajný	H	§	LC	-	-
Coloeus monedula	kavka tmavá	M	§	LC	-	-
Columba oenas	holub plúžik	Hn	§	LC	-	B
Columba palumbus	holub hrivnák	Hn	§	LC	A	B
Corvus corax	krkavec čierny	H	§	-	-	-
Corvus cornix	vrana popolavá	H	§	LC	-	-
Cuculus canorus	kukučka obyčajná	Hn	§	LC	A	A

Cyanistes caeruleus	sýkorka belasá	Hn	§	LC	C	C
Delichon urbicum	belorítka obyčajná	M	§	-	-	-
Dendrocopos leucotos	**ďateľ bielochrbtý**	Hn?	§	NT	-	-
Dendrocopos major	ďateľ veľký	Hn	§	LC	-	D
Dendrocopos minor	ďateľ malý	Hn?	§	LC	-	-
Dryocopus martius	**tesár čierny**	Hn	§	LC	-	B
Emberiza citrinella	strnádka obyčajná	H	§	LC	-	-
Erithacus rubecula	červienka obyčajná	Hn	§	LC	C	C
Falco peregrinus	**sokol sťahovavý**	H	§	LC	-	-
Falco tinnunculus	sokol myšiar	H	§	LC	-	-
Ficedula albicollis	**muchárik bielokrký**	Hn	§	LC	C	D
Ficedula parva	**muchárik malý**	Hn	§	LC	-	A
Fringilla coelebs	pinka obyčajná	Hn	§	LC	C	C
Fringilla montifringilla	pinka severská	M	§	LC	-	-
Garrulus glandarius	sojka obyčajná	Hn	§	LC	-	C
Glaucidium passerinum	**kuvičok vrabčí**	Hn	§	LC	-	C
Grus grus	žeriav popolavý	M	§	NA	-	-
Hirundo rustica	lastovička obyčajná	M	§	-	-	-
Lophophanes cristatus	sýkorka chochlatá	Hn	§	LC	-	B
Loxia curvirostra	krivonos smrekový	Hn?	§	LC	-	-
Motacilla cinerea	trasochvost horský	Hn?	§	LC	-	-
Muscicapa striata	muchár sivý	Hn?	§	LC	B	B
Nucifraga caryocatactes	orešnica perlavá	H	§	NT	-	-
Parus major	sýkorka veľká	Hn	§	LC	C	D
Periparus ater	sýkorka uhliarka	Hn	§	LC	-	-
Pernis apivorus	**včelár lesný**	H	§	LC	-	-
Phylloscopus collybita	kolibiarik čipčavý	Hn	§	LC	C	C
Phylloscopus trochilus	kolibiarik spevavý	Hn?	§	LC	-	A
Pica pica	straka obyčajná	Hn?	§	LC	-	-

Picoides tridactylus	**ďubník trojprstý**	Hn	§	LC	-	A
Picus canus	**žlna sivá**	Hn?	§	LC	-	-
Picus viridis	žlna zelená	H	§	LC	-	-
Poecile montanus	sýkorka čiernohlavá	Hn	§	LC	-	A
Poecile palustris	sýkorka hôrna	Hn	§	LC	C	C
Prunella modularis	vrchárka modrá	Hn	§	LC	C	C
Pyrrhula pyrrhula	hýľ obyčajný	Hn?	§	NT	-	-
Regulus ignicapilla	králik ohnivohlavý	Hn?	§	LC	-	-
Regulus regulus	králik zlatohlavý	Hn	§	LC	-	A
Scolopax rusticola	sluka hôrna	Hn	§	LC	-	A
Sitta europaea	brhlík obyčajný	Hn	§	LC	C	D
Strix aluco	sova obyčajná	Hn	§	LC	-	D
Strix uralensis	**sova dlhochvostá**	Hn	§	LC	-	C
Sturnus vulgaris	škorec obyčajný	M	§	LC	-	-
Sylvia atricapilla	penica čiernohlavá	Hn	§	LC	C	C
Sylvia curruca	penica popolavá	Hn	§	LC	-	A
Tetrastes bonasia	**jariabok hôrny**	Hn?	§	LC	-	A
Troglodytes troglodytes	oriešok obyčajný	Hn	§	LC	-	B
Turdus merula	drozd čierny	Hn	§	LC	D	C
Turdus philomelos	drozd plavý	Hn	§	LC	C	D
Turdus viscivorus	drozd trskota	M	§	LC	-	-

Vysvetlivky: boldom sú uvedené druhy, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy; charakter výskytu – Hn – nidifikant, H – hospites, M – migrant (udajové zdroje sú uvedené v texte); stupne preukaznosti hniezdenia boli určené nasledovne: A – predpokladané hniezdenie B – možné hniezdenie C – pravdepodobné hniezdenie D – dokázané hniezdenie; legislatívna ochrana - vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z.; kategória ohrozenia – kriticky ohrozené druhy (CR), silne ohrozené druhy (EN), zraniteľné druhy (VU), takmer ohrozené druhy (NT), menej ohrozené druhy (LC), nepríslušné (NA) podľa : Demko M., Krištín A., Puchala P. 2013: Červený zoznam vtákov Slovenska. – Tichodroma 25: 69 – 76.

PRIMERANÉ HODNOTENIE VPLYVOV PLÁNU/PROJEKTU NA ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Lesná cesta Zlámaný potok

Objednávateľ:

Mestské lesy Košice, a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice

Spracovateľ:

Ing. Marián Jasík, Sásovská cesta 86, 974 11 Banská Bystrica

Júl 2024

OBSAH

ÚVOD.....3
1 VYHODNOTENIE PODKLADOV NA PRIMERANÉ HODNOTENIE 3
2 POSTUP PRI SPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA.....3
3 INFORMÁCIA O PROJEKTE.....6
4 IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000.....7
5. HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIE SÚSTAVY NATURA 2000 13
5.1. HODNOTENIE VPLYVOV NA PREDMETY A CIELE OCHRANY SKCHVU036 VOLOVSKÉ VRCHY.....13
5.2. HODNOTENIE KUMULATÍVNYCH VPLYVOV 25
6 HODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTOV NA INTEGRITU SÚSTAVY NATURA 2000.....28
7 NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ.....29
ZÁVER.....30
POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV.....31
PRÍLOHY.....32

ÚVOD

Požiadavka na primerané hodnotenie vplyvu investičného zámeru „Lesná cesta Zlámaný potok“ na územia sústavy Natura 2000 vyplynula z rozsahu hodnotenia určeného Okresným úradom Košice, odborom starostlivosti o ŽP, listom č. OU-KE-OSZP1-2003/02065-007 zo dňa 28.6.2024 vydaného v rámci procesu posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti „Lesná cesta Zlámaný potok“ na životné prostredie podľa ustanovení č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (https://www.enviroportal.sk/eia/detail/lesna-cesta-zlamany-potok). Podkladom pre určenie rozsahu hodnotenia boli stanoviská vydané k projektovej dokumentácií lesnej cesty Zlámaný potok. Navrhovateľom činnosti/investičného zámeru sú Mestské lesy Košice, a.s., Južná trieda 11, 040 01 Košice, v zastúpení ENVIS s.r.o., Pekná cesta 15, 831 52 Bratislava.

1. VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE

Dokumentácia k projektu:

1) Lesná cesta Zlámaný potok - projektová dokumentácia vypracovaná fy VIA OPTIMA, s.r.o. v júni 2022

Dokumentácia a podklady ochrany prírody:

1) Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení,
2) Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení,
3) Vyhláška MŽP SR č. 196/2010 Z.z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Volovské vrchy,
4) Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5. 1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu,
5) Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy vypracovaný na roky 2023 – 2052 schválený uznesením Vlády SR č. 745/2022 dňa 29. 11. 2022.

Prieskumy a monitoring

1) Správa z realizácie ornitologického prieskumu v priestore navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok (alternatíva A, alternatíva B), Ing. Marián Jasík, jún 2024

2. POSTUP PRI VYPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA

Primerané hodnotenie vplyvu projektu je vypracované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) a príručky „Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike“ vydanej Štátnou ochranou prírody SR, Banská Bystrica (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023). Prvým krokom v rámci hodnotenia bola konzultácia so ŠOP SR, RCOPK Prešov (mailom dňa 4.5.2024, odpoveď mailom dňa 6.5.2024, Ing. Roman Trojčák) a SOS Birdlife (Ing. Jozef Ridzoň – telefonicky dňa 6.5.2024). Predmetom konzultácií bolo zisťovanie či má odborná organizácia, v územnej pôsobnosti ktorej sa navrhovaná lesná cesta nachádza, indície že navrhovaná lesná cesta môže mať vplyv aj na iné územia sústavy Natura 2000 ako CHVÚ Volovské

vrchy, ako aj identifikovanie dotknutých druhov. Podľa získaných informácií bolo potvrdené, že dotknutým územím sú iba SKCHVU036 Volovské vrchy a druhy, ktoré sú v ďalšej časti tohto hodnotenia.

Spracovateľ hodnotenia vypracoval vo vzťahu k navrhovanej činnosti štúdiu týkajúcu sa avifauny dotknutého územia (Ing. Marián Jasík, júl 2024). Jej cieľom v dotknutej oblasti (variant A, variant B) bolo:

- zaznamenať kvantitatívne a kvalitatívne údaje o výskyte druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy v hniezdnej sezóne 2024,
- posúdiť vhodnosť biotopov pre výskyt druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy,
- zosumarizovať dostupné informácie a druhoch vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy z územia dotknutého navrhovaným projektom.

Terénna obhliadka trás navrhovanej lesnej cesty (variant A, variant B) spojená s prieskumom avifauny bola realizovaná v nasledovných dňoch : 14.-15.3, 29.-30.3., 16.5., 29.-30.5, 11.7. 2024.

Samotné kvantifikovanie vplyvu realizácie projektu na druhy a biotopy, ktoré sú premetom ochrany územia Natura2000 slúžilo ako podklad pre hodnotenie významnosti vplyvov. Popis vplyvu a určenie jeho významnosti bolo vykonané popisne, pričom sa vychádzalo z kritérií uvedených v príslušnej časti metodiky. Významnosť vplyvu bola ohodnotená číselnou hodnotou pre každý posudzovaný predmet ochrany podľa nasledovnej stupnice a popisu významnosti vplyvu odporúčaných metodikou. Stupnica významnosti vplyvov je uvedená v tabuľke č. 1.

Tab. 1: **Stupnica významnosti vplyvov**

Číselná hodnota	**Významnosť vplyvu**	**Krátky popis významnosti vplyvu**
-2	významný negatívny vplyv	Nepriaznivý vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu alebo ich podstatnú časť (v nadväznosti na parametre cieľov ochrany); významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu (v nadväznosti na parametre cieľov ochrany). Projekt je možné schváliť len za splnenia podmienok stanovených v odsekoch 11 a 12 § 28 zákona o ochrane prírody.
-1	mierne negatívny vplyv	Mierny, nevýznamný negatívny vplyv. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami. Nevylučuje schválenie projektu.
0	nulový vplyv	Žiadny preukázateľný vplyv.
+1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+2	významný pozitívny vplyv	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu (dosiahnutie cieľov ochrany vo vzťahu k zlepšeniu stavu predmetu ochrany územia sústavy Natura 2000).

Podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023) významnosť vplyvov je spravidla daná:

- typom projektu,
- veľkosťou alebo rozsahom projektu,
- vlastnosťami územia sústavy Natura 2000,
- rizikami kumulácie vplyvov.

Kritériá na hodnotenie významnosti vplyvu projektu na biotopy alebo druhy území sústavy Natura 2000 sú:

Kvantita biotopu/druhu

Hranica stanovenia významného negatívneho vplyvu môže byť 1 % z plochy biotopu alebo populácie druhu v dotknutom území sústavy Natura 2000. Táto hranica je však vhodná iba pre široko rozšírené alebo relatívne bežné biotopy a druhy. V odôvodnených prípadoch má byť tento limit oveľa nižší (napr. ovplyvnená vysoko kvalitná, jadrová, reprezentatívna alebo podľa ďalej uvedených kritérií dôležitá lokalita druhu/biotopu). Podobne by mala byť táto hranica oveľa nižšia pre vzácnejšie biotopy a druhy. Osobitne je potrebné prihliadať na **prioritné** biotopy v zmysle smernice o biotopoch, ktoré nie je možné nahradiť alebo obnoviť. Ide najmä o statické biotopy, ktoré sú viazané na špecifické ekologické podmienky (napr. slaniská, penovcové prameniská, pieskové biotopy). **V prípade týchto biotopov akýkoľvek zásah vedúci k nenávratnej strate aj malej časti biotopu sa považuje za významný negatívny vplyv.**

Rovnako je potrebné pristupovať k biotopom, pri ktorých je možný záber plochy biotopu len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu (§ 28 ods. 11 zákona), uvedeným v prílohe č. 1 vyhlášky.

Kvalita biotopu/druhu

Nezávisle od kvantitatívnych údajov sa za významný negatívny vplyv dá považovať negatívne ovplyvnenie, resp. likvidácia:

- jedinečného výskytu v SR (t. j. predmet ochrany je v danom území síce hojný, ale je to ojedinelé ÚEV/CHVÚ v SR, kde je predmetom ochrany),
- veľmi kvalitného výskytu v rámci ÚEV/CHVÚ (jadrové územie výskytu druhu, väčšie rozlohy reprezentatívnych porastov, atď.),
- ohrozenej, poslednej, zanikajúcej populácie/biotopu v ÚEV/CHVÚ.

<u>Za významný vplyv sa dá považovať aj výrazné ovplyvnenie:</u>

- špecifickej štruktúry biotopu v ÚEV/CHVÚ (napr. odstránenie stromovej etáže v lesných porastoch na viac ako 50 % plochy biotopu v ÚEV),
- funkcie biotopu v ÚEV/CHVÚ (napr. závažné zmeny hydrologického režimu, znečistenie),
- typických druhov biotopu v ÚEV/CHVÚ (významné zmeny druhového zloženia, ktoré smerujú k zmene biotopu, zhoršeniu stavu),
- stavu populácie druhu v ÚEV/CHVÚ (napr. vyrušovanie hniezdiacej populácie realizovanou činnosťou – prevádzkou, čo spôsobí presun druhu z územia s cieľom nájsť iné vhodné hniezdne biotopy),
- biotopu druhu v ÚEV/CHVÚ (napr. významný záber rozmnožovacích biotopov druhu v území sústavy Natura 2000, čím sa následne ovplyvní aj početnosť populácie druhu v území, strata potravných biotopov druhu),
- vyhliadok biotopu/druhu do budúcnosti v ÚEV/CHVÚ (napr. vplyvom realizovaných činností sa zmení obhospodarovanie v území, čo bude mať za následok zhoršovanie stavu až postupný zánik predmetov ochrany územia sústavy Natura 2000).

Geografická poloha dotknutého biotopu/druhu v horizontálnom a vertikálnom smere
Pri vyhodnotení významnosti vplyvu je potrebné zohľadniť:

- jadrové zóny biotopu, nerozčlenené porasty, azonálny či významný marginálny a netypický pôvodný výskyt,
- integritu (celistvosť) územia sústavy Natura 2000 a areálu výskytu biotopu/druhu v ňom.

Zásadné miesta z hľadiska biológie druhu, napr.:

- miesto rozmnožovania (hniezdisko, tokanisko, stromové dutiny, brlohy),
- nenahraditeľný potravný biotop,
- úkrytové možnosti a refúgiá,
- migračné trasy.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 6) vyhlášky sa vyhodnotil vplyv navrhovanej činnosti na ciele ochrany. Ciele ochrany pre SKCHVU036 Volovské vrchy sú definované v Programe starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy vypracovanom na roky 2023 – 2052 a schválenom uznesením Vlády SR č. 745/2022 dňa 29. 11. 2022.

Pri hodnotení integrity vplyvov som sa pridŕžal § 19 ods. 7) vyhlášky. Veľmi dôležitým hľadiskom je princíp predbežnej opatrnosti, ktorý zohľadňuje nedostatok informácií o vplyve plánu alebo projektu alebo pravdepodobnej reakcii predmetu ochrany na jeho ovplyvnenie.

3. INFORMÁCIE O PROJEKTE

Názov projektu: Lesná cesta Zlámaný potok
Kraj: Košický
Okres: Košice - okolie
Obec: Opátka
Katastrálne územie: Opátka
Parcely:

- variant A – prechádza JPRL č. 94, 98, 99a, 99b, 100, 101, 102, 114a na LC Opátka (stav k 1.1.2019), parcely KN-C č. 499/1, 419/3 v k. ú. Opátka (stav k 1.5.2024) o dĺžke 1 038 m.
- variant B – prechádza JPRL č. 84a, 88, 89a, 90a, 90b, 91, 92, 94, 95, 101, 102, 766a, 766b na LC Opátka (stav k 1.1.2019), parcely KN-C č. 499/1, 419/3 v k. ú. Opátka (stav k 1.5.2024) o dĺžke 2 055 m.

Charakter činnosti: Stavby pre potreby lesného hospodárstva

Technické parametre: Sú uvedené v tabuľke sú pre jednotlivé varianty uvedené nižšie.

Technické parametre sú zadefinované v projektovej dokumentácií vypracovanej fy VIA OPTIMA spol. s r.o.

Variant A :
Stavba sa nachádza vo východnej časti Volovských vrchov v podcelku Kojšova hoľa a západne obce Opátka. Trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej cesty vedie lesnými porastmi vo svahu smerom na východ a na hrebeni v lokalite Rúbaň končí

napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške 648,26 m n. m.. Je projektovaná v kategórií 2L 4,5/30. Navrhovaný pozdĺžny sklon cesty zodpovedá požiadavkám na výškové vedenie trasy podľa STN 73 6108 – Lesná dopravná sieť a zohľadňuje požiadavku na minimálny rozsah zemných prác. Maximálny sklon nivelety je 11,78 % na dĺžke 19,54 m a minimálny sklon je 2,40 % na dĺžke 35,32 m. Výškové oblúky sú navrhnuté v rozmedzí od 450 m do 6 000 m. Celková dĺžka trasy je 1 038 m. Voľná šírka cesty je 4,5 m, z toho je vozovka 3,5 m s rozšíreniami v smerových oblúkoch pre návrhový rázvor náprav 9,0 m a zemnými krajnicami šírky 0,5 m po obidvoch stranách. V úsekoch s návrhom osadenia smerových kolov sa krajnice rozšíria o 0,25 m (š.=0,75 m). Priečny sklon vozovky je 3,0 %. V smerových oblúkoch sa navrhuje dostredný sklon 3,0 až 3,75 %. Sklony svahov telesa cesty sú navrhnuté vo výkope 1:1 a v násype 1:1.5. Vozovka cesty je navrhnutá s krytom z kameniva. Na ceste sú navrhnuté dve výhybne a jeden lesný sklad o dĺžke 40 m a šírke 9 m. Na trase cesty sa vo výkope predpokladá 16 424 m^3 zeminy. Celkový záber porastovej plochy je **15 360 m^2**.

Variant B :

Stavba sa nachádza vo východnej časti Volovských vrchov, v podcelku Kojšova hoľa západne obce Opátka. Trasa cesty začína napojením na jestvujúcu lesnú cestu triedy 2L v závere doliny Zlámaného potoka, pod jej rozdvojením a nad jestvujúcim lesným skladom. Jestvujúca lesná cesta je napojená na verejnú komunikáciu III/3357 pod obcou Opátka. Trasa navrhovanej cesty vedie lesnými porastmi vo svahoch severozápadným až západným smerom a končí v sedle medzi Suchým vrchom a Okrúhlou napojením na lesnú cestu triedy 1L s asfaltovým krytom vozovky. Trasa cesty začína v nadmorskej výške 566,70 m n. m. a končí v nadmorskej výške cca 830,00 m n. m.. Je projektovaná v kategórií 2L 4,5/30. Na trase navrhovanej cesty sa striedajú ľavostranné a pravostranné smerové oblúky s polomermi od 15 m do 300 m. Celková dĺžka trasy je 2 550 m. Cesta sa navrhuje v stúpaní s pozdĺžnym sklonom 8,00 – 11,50 %. Navrhovaný pozdĺžny sklon cesty zodpovedá požiadavkám na výškové vedenie trasy podľa STN 73 6108 – Lesná dopravná sieť a zohľadňuje požiadavku na minimálny rozsah zemných prác. Voľná šírka cesty je 4,5 m, z toho je vozovka 3,5 m s rozšíreniami v smerových oblúkoch pre návrhový rázvor náprav 9,0 m a zemnými krajnicami šírky 0,5 m po obidvoch stranách. Sklony svahov telesa cesty sú navrhnuté vo výkope 1:1 a v násype 1:1.5. Celkový záber porastovej plochy bude cca **37 730 m^2.**

4. IDENTIFIKÁCIE DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

V zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023) sa za dotknuté považujú tieto územia:

- projekt zasahuje priamo do území sústavy Natura 2000, alebo sa nachádza v ich bezprostrednej blízkosti a vplyv sa dá predpokladať minimálne plošným záberom biotopov a biotopov druhov,
- v súvislosti so vstupmi plánu alebo projektu (ťažba surovín, znečistenie výstavbou, odbery vody, pripojenie inžinierskych sietí, doprava materiálu a technológií) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
- v súvislosti s výstupmi plánu alebo projektu (odpady, odpadové vody, emisie, hluk, migračná bariéra, zmena prostredia) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,

- v súvislosti s prevádzkou alebo likvidáciou projektu (napríklad aj v súvislosti s prenosom znečistenia, zmenou hydrologických pomerov alebo prerušením migračných trás druhov, rekultiváciou po skončení činnosti).

Ovplyvnenie, alebo skutočnosť či územie sústavy Natura 2000 bude dotknuté projektom, je potrebné analyzovať aj prostredníctvom týchto faktorov:

- citlivosť predmetov ochrany na priame i nepriame vplyvy projektu (napr. na zmeny vodného režimu, fragmentáciu biotopov, prašnosť, hluk),
- veľkosti domovských okrskov (tzn. home range), lokomočná a migračná schopnosť každého predmetu ochrany ÚEV a CHVÚ; aj územie vzdialené niekoľko (aj desiatky) kilometrov môže byť tiež dotknuté projektom, ktorý má vzdialené dosahy a vplyvy (napr. prenos znečistenia po toku rieky) alebo ním budú ovplyvnené napr. migračné trasy druhov, ktoré sú predmetom ochrany okolitých území sústavy Natura 2000.

Prehľad území Natura 2000 v širšom okolí projektu ,,Lesná cesta Zlámaný potok“ prináša tabuľka č.2.

Tab. 2: Prehľad území Natura 2000 v širšom okolí navrhovanej činnosti

Názov územia Natura 2000	**Najbližšia vzdialenosť a lokalizácia od navrhovaného projektu**
SKCHVU036 Volovské vrchy	Projekt (variant A aj variant B) leží v CHVÚ
SKUEV0328 Stredné Pohornádie	Projekt (najbližšie zasiahnuté miesto) leží 5,05 km JZ od SKUEV (variant A)
SKCHVU0351 Folkmarská skala	Projekt (najbližšie zasiahnuté miesto) leží 3,65 JV od SKUEV (variant B)
SKUEV0925 Aboď	Projekt (najbližšie zasiahnuté miesto) leží 2,9 km západne od SKUEV (var. B)

SKUEV0328 Stredné Pohornádie

V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z.z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, sú predmet ochrany tohto územia biotopy európskeho významu Kr6 Xerotermné kroviny (* 40A0), Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0), Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (* 91H0), Ls3.52 Sucho a kyslomilné dubové lesy (* 91I0), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Pi5 Pionierske porasty zväzu *AlyssoSedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch (* 6110), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160), Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210), Tr2 Subpanónske travinno-bylinné porasty (* 6240), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190) a biotopy druhov európskeho významu bystruška potočná (*Carabus variolosus*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier Blythov/netopier východný/netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), podkovár malý/podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*), podkovár veľký/podkovár štíhlokrídly (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*),

priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), * fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), * poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), * spriadač kostihojový (*Euplagia (=Callimorpha) quadripunctata*), * vlk dravý (*Canis lupus*). Výmera ÚEV je 7 091,82 ha.

Navrhovaný projekt leží mimo SKUEV0328 Stredné Pohornádie, najbližšia vzdušná vzdialenosť navrhovaného projektu od územia je vyše 5 km. Neexistujú žiadne informácie alebo indície, že navrhovaná činnosť priamo alebo nepriamo ovplyvní toto územie. **Vzhľadom na uvedené nepovažujem SKUEV0328 Stredné Pohornádie za dotknuté realizáciou projektu**.

SKUEV0351 Folkmarská skala

V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z.z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, sú predmet ochrany tohto územia biotopy európskeho významu Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170), Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190) a biotop druhu európskeho významu * poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*). Výmera ÚEV je 138,47 ha.

Navrhovaný projekt leží mimo SKUEV0351 Folkmarská skala, najbližšia vzdušná vzdialenosť navrhovaného projektu od územia je vyše 3,6 km. Neexistujú žiadne informácie alebo indície, že navrhovaná činnosť priamo alebo nepriamo ovplyvní toto územie. **Vzhľadom na uvedené nepovažujem SKUEV0351 Folkmarská skala za dotknuté realizáciou projektu**.

SKUEV0925 Aboď

V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z.z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, sú predmet ochrany tohto územia biotopy európskeho významu Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110). Výmera ÚEV je 91,29 ha.

Navrhovaný projekt leží mimo SKUEV0925 Aboď, najbližšia vzdušná vzdialenosť navrhovaného projektu od územia je vyše 2,9 km. Neexistujú žiadne informácie alebo indície, že navrhovaná činnosť priamo alebo nepriamo ovplyvní toto územie. **Vzhľadom na uvedené nepovažujem SKUEV0925 Aboď za dotknuté realizáciou projektu**.

SKCHVU036 Volovské vrchy

Chránené vtáčie územie bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 Z.z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Volovské vrchy na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho (*Ciconia nigra*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopus leucotos*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), ďatľa prostredného (*Dendrocopus medius*), ďatľa trojprstého (*Picoides tridyctylis*), hrdličky poľnej (*Streptopelia decaocto*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), krutihlava hnedého (*Jynx torqilla*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), orla krikľavého

(*Aquila pomarina*), orla skalného (*Aquila chrysaetos*), penice jarabej (*Silvia nissoria*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), rybárika riečneho (*Alcedo atthis*), sovy dlhochvostej (*Strix uralenssis*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), výra skalného (*Bubo bubo*) a žlny sivej (*Picus canus*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie má výmeru 121 420,65 ha.

Navrhovaný projekt je lokalizovaný priamo v CHVÚ (variant A aj variant B). Realizovaným ornitologickým prieskumom bolo zistené, že priestor, kde je variantne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok využívajú na hniezdenie či získavanie potravy aj druhy, ktoré sú predmetom ochrany. Realizáciou projektu by mohlo dôjsť pravdepodobne k vplyvu na predmet/predmety ochrany CHVÚ. **Preto, považujem SKCHVU066 Volovské vrchy za dotknuté realizáciou projektu**.

Tab. 3: Prehľad predmetov ochrany v SKCHVU036 Volovské vrchy a predpokladaný vplyv projektu na ne

Názov predmetu ochrany	**Možný vplyv**	**Typ vplyvu**	**Odôvodnenie**
Ciconia nigra	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko), jeho hniezdna prítomnosť však nebola v hodnotenom priestore v posledných rokoch dokladovaná
Dendrocopus leucotos	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, miesta zberu potravy), jeho hniezdna prítomnosť však nebola v hodnotenom priestore v posledných rokoch dokladovaná
Dendrocopus medius	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Dryocopus martius	**Áno**	Priamy	Druh sa v priestore vyskytuje pravidelne (zber potravy) a je možné, že tu aj hniezdi.
Picoides tridyctylis	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, miesta zberu potravy), jeho hniezdna prítomnosť však nebola v hodnotenom priestore v posledných rokoch dokladovaná
Streptopelia decaocto	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Bonasa bonasia	**Áno**	Priamy	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, miesta zberu potravy), jeho hniezdenie je v hodnotenom priestore sa predpokladá
Jynx torqilla	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu

Aegolius funereus	**Áno**	Priamy	Druh sa v priestore vyskytuje (lov potravy, hniezdenie) a predpokladá sa, že v širšom okolí aj hniezdi.
Glaucidium passerinum	**Áno**	Priamy	Druh sa v priestore vyskytuje (lov potravy, hniezdenie) a predpokladá sa, že v širšom okolí aj hniezdi.
Ficedula albicollis	**Áno**	Priamy	Druh v hodnotenom priestore pravidelne hniezdi
Ficedula parva	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, miesta zberu potravy), jeho prítomnosť však nebola v tomto priestore v posledných rokoch dokladovaná
Muscicapa striata	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Aquila pomarina	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko), jeho prítomnosť však nebola v tomto priestore v posledných rokoch dokladovaná
Aquila chrysaetos	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, loviská), jeho hniezdna prítomnosť však nebola v hodnotenom priestore v posledných rokoch dokladovaná
Sylvia nissoria	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Coturnix coturnix	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Alcedo atthis	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Strix uralenssis	**Áno**	Priamy	Druh sa v priestore vyskytuje (zber potravy) a aj hniezdi.
Lanius collurio	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Tetrao urogallus	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok v súčasnosti nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Tetrao tetrix	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Pernis apivorus	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny

			biotop druhu (hniezdisko), jeho prítomnosť však nebola v tomto priestore v posledných rokoch dokladovaná
Bubo bubo	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok nepredstavuje potencionálny hniezdny ani potravný biotop druhu
Picus canus	Nie	-	Priestor, kde je alternatívne navrhovaná lesná cesta Zlámaný potok predstavuje potencionálny biotop druhu (hniezdisko, miesta zberu potravy), jeho prítomnosť však nebola v tomto priestore v posledných rokoch dokladovaná

5. HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIE SÚSTAVY NATURA 2000

5. 1. Hodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy

TESÁR ČIERNY (*Dryocopus martius*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 má tesár čierny palearktický typ rozšírenia, ktoré sa tiahne od východného Španielska až po Kamčatku. V Európe obýva ihličnaté, zmiešané ako i listnaté lesy. Je stály, mladé jedince sa však v mimohniezdnom období často potulujú aj na väčšiu vzdialenosť (HAGEMEIJER a BLAIR 1997). Na Slovensku tesár čierny uprednostňuje staré (viac ako 80-ročné) lesy od nížin až po hornú hranicu lesa do nadmorskej výšky 1 500 m n. m., porastom mladším ako 60 rokov sa však vyhýba. V nížinách hniezdi pritom najmä v topoľových porastoch popri riekach, v stredných polohách v bukových lesoch a vo vyšších polohách obýva zmiešané (jedľovo-bukové) a smrekové lesy. Často toleruje aj ťažbou rozpracované porasty alebo porasty, v ktorých už hospodárska činnosť prebehla. Jeho početnosť a hustota však vzhľadom na veľké habitatové a potravné nároky nie je u nás vysoká (Danko a kol. 2002). Hniezdi v dutinách stromov, ktoré si sám vysekáva. ako najväčší primárny dutinový hniezdič je zároveň i kľúčovým druhom pre hniezdenie väčších sekundárnych dutinových hniezdičov, ako sú hlaholka severská (*Bucephala clangula*), holub plúžik (*Columba oenas*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) či kavka obyčajná (*Corvus monedula*) (Johnsson a kol. 1993). Potrava tesára čierneho je takmer výhradne živočíšna, len vzácne konzumuje aj semená a plody rastlín

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 4: Kvantitatívne údaje druhu tesár čierny (***Dryocopus martius***)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	2 000 – 2 500 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	1 600 – 2 200 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	44 936,5 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	50 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	130 - 270 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	variant A - 0, **variant B - 1**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	variant A – 0, **variant B - 0,05 - 0,04 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	variant A – 0, **variant B - 0,77 – 0,37 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 0,13 ha*, variant B – 1,17 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata porastov nad 80 rokov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 1 500 - 2 500 hniezdiacich párov, v roku 2019

na 2 000 - 2 500 hniezdiacich párov čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú rôzne údaje o početnosti druhu napr. 120 zistených hniezdnych teritórií a odhad 130 – 270 párov uvádza KARASKA (2015), PAČENOVSKÝ* (2014) odhaduje počet párov na 300, Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy preberá údaj Karasku. Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015).

*Údaje sa vzťahujú na územie Volovských vrchov nielen na CHVÚ036

Tab. 5: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh tesár čierny (*Dryocopus martius*). Cieľ: Udržať populáciu druhu tesár čierny (*Dryocopus martius*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov (obsadených teritórií)	min. 220 hniezdnych párov	Udržanie početnosti populácie druhu na hodnote min. 220 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) lesných porastov listnatých a zmiešaných lesov nad 80 rokov	min. 50 000 ha	Zabezpečenie výmery hniezdneho biotopu na rozlohe min. 50 000 ha.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Podiel (%) porastov z rozlohy lesných biotopov	min. 40%	Udržanie podielu porastov vo veku nad 80 rokov v úrovni nad 40 % v CHVÚ, ktoré poskytujú dostatok hniezdnych aj potravných možností pre druh.	Minimálny vplyv	Záber hniezdneho biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že tesár čierny využíva najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty, kde vyhľadával potravu (priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante B). Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu, teritoriálne správanie a pozorovanie vyletených mláďat pri monitoringu koridoru navrhovanej lesnej cesty vo variante B naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tejto lokalite. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky na zber potravy a pomerne často koridorom prelietal. Je to spôsobené

charakterom porastov, kde dominujú porasty vo veku 20 až 35 rokov, t.č. už len menšími enklávami starších porastov.

Významnosť vplyvov
Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A na druh tesár čierny (*Dryocopus martius*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t.j. žiadny vplyv, vo variante B bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

JARIABOK HÔRNY (*Tetrastes bonasia*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 je jariabok hôrny palearktický druh so sibírskym typom rozšírenia. V Európe obýva ihličnaté, zmiešané i listnaté lesy od stredných polôh až do nadmorskej výšky 1 900 m n. m., ale nevyhýba sa ani nížinám (HAGEMEIJER a BLAIR 1997). Vyžaduje však špecifické nároky na štruktúru habitatu. Je to predovšetkým nevyhnutná prítomnosť relatívne hustých ihličnatých alebo listnatých porastov (húštin) do výšky aspoň 2 metrov. Z drevín obľubuje ihličnany (najmä jedľu a smrekovec), brezu, jelšu, liesku, jarabinu a buk. optimálnym prostredím jariabka hôrneho sú najmä vývraty, lavinózne oblasti alebo hraničné pásma medzi rôznymi typmi lesa. Otvoreným plochám a vysokým a fragmentovaným lesom bez podrastu sa vyhýba (Åberg a kol. 2003, Kajtoch 2012). Je stály. V zime je ale v jeho biotope nevyhnutná prítomnosť listnatých stromov, ktoré mu poskytujú nevyhnutný zdroj potravy. Na Slovensku patrí k najrozšírenejším druhom tzv. lesných kúr. Hypsometricky sa u nás vyskytuje v nadmorskej výške od 300 do 1 850 m n. m. (Danko a kol. 2002). Hniezdi na zemi. Živí sa predovšetkým rastlinnou potravou. Živočíšna potrava predstavuje hlavný zdroj potravy mláďat (Glutz a kol. 1994).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 6: Kvantitatívne údaje druhu jariabok hôrny (***Tetrastes bonasia***)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	9 000 – 15 000 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	6 000 – 7 500 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	24 710,7 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	50 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	300 - 500 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	**variant A - 1, variant B - 1**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	**variant A aj B - 0,01 - 0,007 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	**variant A aj B - 0,33– 0,20 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 1,54 ha*, variant B – 3,77 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,00308 %, variant B – 0,00754 %

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata lesných porastov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 2 000 – 4 000 hniezdiacich párov, v roku 2019 na 9 000 – 15 000 hniezdiacich párov čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú rôzne údaje o početnosti druhu napr. odhad 400 – 600 párov uvádza KARASKA (2015), PAČENOVSKÝ (2014) odhaduje počet párov na 500, Program starostlivosti o CHVÚ

Volovské vrchy odhaduje početnosť na 300 – 500 párov. Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015, PAČENOVSKÝ 2014).

Tab. 7: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*). Cieľ: Udržať populáciu druhu jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov (obsadených teritórií)	min. 400 hniezdnych párov	Udržanie početnosti populácie druhu na hodnote min. 400 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade výstavby v hniezdnom období priamou likvidáciou hniezda alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) lesných porastov nad 80 rokov alebo fragmenty starých lesných porastov	min. 50 000 ha	Zabezpečenie výmery hniezdneho biotopu na rozlohe min. 50 000 ha.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Podiel (%) porastov z rozlohy lesných biotopov	min. 40%	Udržanie podielu starších porastov vo veku nad 80 r. v CHVÚ nad stanovenou úrovňou, ktoré poskytujú dostatok úkrytových možností a potravy pre druh.	Minimálny vplyv	Záber biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,00308 %, variant B – 0,00754%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že jariabok hôrny využíva tak staré porasty (120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty) ako aj rúbaniská a mladiny, kde vyhľadával potravu a úkryt. Preto bola ako strata biotopu vyhodnotená strata všetkých lesných porastov v dôsledku navrhovanej výstavby lesnej cesty. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu v širšej oblasti navrhovanej lesnej cesty vo variante B v hniezdnom období naznačuje predpokladané hniezdenie v tejto lokalite. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky (1 záznam pri doline v JPRL č. 101 a 102). Je to spôsobené charakterom porastov, nakoľko priestor trasy navrhovanej lesnej cesty vo variante B je tvorený mozaikou porastov rôzneho veku s množstvom okrajových línií a dobre vyvinutou a štruktúrovanou krovitou etážou. Lesné cesty v podobe úzkych odlesnených línií nepredstavujú pre jariabka hôrneho, podobne ako pre iné druhy kurovitých, negatívny prvok v rámci biotopu a miestami tieto priestory aj intenzívne využíva (zber potravy na okrajoch ciest, oddych, slnenie, „záhraby“ v čase intenzívneho sneženia).

Významnosť vplyvov
Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A aj vo variante B na druh jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t.j. žiadny vplyv.

PÔTIK KAPCAVÝ (*Aegolius funereus*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 pôtik kapcavý je druh so sibírsko-kanadským typom cirkumpolárneho rozšírenia v holarktickej oblasti, kde obýva ihličnaté lesy severnej Ameriky a Eurázie (MIKKOLA 1983). U nás hniezdi v ihličnatých a zmiešaných horských lesoch v okresoch severného a stredného Slovenska od 600 m n. m. až po hornú hranicu lesa (Danko a kol. 2002). Vyhovujú mu najmä staršie smrekové porasty nad 80 rokov, kde dosahuje aj najväčšiu hustotu, menej jedľovo-bukové lesy a bučiny s roztrúsenými skupinami smrekov, často susediace s otvorenými plochami (lúky, rúbaniská). Na hniezdenie využíva najmä staršie dutiny po tesárovi čiernom (*Dryocopus martius*), príležitostne i po ostatných väčších druhoch ďatľov, prípadne i prirodzené dutiny. Bežne hniezdi však aj v búdkach (MEBS a SCHERZINGER 2000), dokonca i pre väčšie druhy, napr. sovu dlhochvostú (*Strix uralensis*, Karaska 2007). Vykladanie búdok pre pôtika kapcavého napr. vo Fínsku (v počte až 1 1000 kusov) je tiež jedným z hlavných dôvodov zastavenia poklesu jeho populácie v tejto krajine (HAGEMEIJER a BLAIR 1997) a javí sa ako významné manažmentové opatrenie pre zachovanie priaznivého stavu tohto druhu. Živí sa hlavne drobnými cicavcami, menšími vtákmi a príležitostne hmyzom (ZÁRYBNICKÁ 2011). potrava však môže výrazne varírovať v závislosti od reprodukčných cyklov hlodavcov (KORPIMÄKI 1988).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 8: Kvantitatívne údaje druhu pôtik kapcavý (***Aegolius funereus***)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	1 400 – 1 800 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	1 000 – 1 500 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	14 921,5 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	50 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	130 - 180 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	**variant A - 0, variant B - 1**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	**variant A – 0, variant B - 0,07 - 0,06 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	**variant A – 0, variant B - 0,77 – 0,56 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 0,13 ha*, variant B – 1,17 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata porastov nad 80 rokov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 800 – 1 500 hniezdiacich párov, v roku 2019 na 1 400 – 1 800 hniezdiacich párov čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú zhodné údaje o početnosti druhu napr. odhad 130 – 180 párov uvádza KARASKA (2015), rovnako PAČENOVSKÝ (2014) odhaduje počet párov na 130 - 180 s mierne negatívnym trendom, a aj Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy odhaduje početnosť na 130 – 180 párov. Na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015).

Tab. 9: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*). Cieľ: Udržať populáciu druhu pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov	min. 155 hniezdnych párov	Udržanie úrovne početnosti populácie na min. 155 hniezdnych párov, v súčasnosti sa pohybuje populácia v rozmedzí 130 – 180 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) zmiešaných lesov vo vhodnom veku (smer, buk, jedľa, nad 80 rokov)	min. 50 000 ha	Udržanie výmery hniezdneho a potravného biotopu na rozlohe min. 50 000 ha a dostatku otvorených plôch v lesoch.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Počet dutinových stromov /ha	min. 5 stromov	Udržanie výskytu dutinových stromov v lesných porastoch nad 80 rokov	Minimálny vplyv	Záber hniezdneho biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že pôtik kapcavý využíval najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty (priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante B). Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bol zistený akustickým prieskumom v oblasti Roveň – Barvienka – Živánska. To potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie“. V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Roveň - Barvienka – sedlo pod Suchým vrchom a v priestore Rúbaň – Železná. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky (koridorom prelietal). Je to spôsobené charakterom porastov, kde dominujú husté porasty vo veku 20 až 35 rokov, t.č. už len so zvyškami starších

porastov, kde druh v súčasnosti nemá vhodné podmienky na lov potravy a aj podmienky na hniezdenie sú tu marginálne (nedostatok vhodných stromov/zlomov z dutinami).

Významnosť vplyvov
Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A na druh pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t.j. žiadny vplyv, vo variante B bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

KUVIČOK VRABČÍ (*Glaucidium passerinum*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 je kuvičok vrabčí je druh sovy so sibírsko-kanadským typom rozšírenia v holarktickej oblasti obývajúci 600 – 1 000 km široký pás boreálnej tajgy. Izolované populácie reliktného charakteru po poslednom glaciáli sa vyskytujú v pohoriach Strednej Európy (MIKKOLA 1983). druh je u nás stály, oblasti hniezdnych teritórií obýva aj v zime, len v menšej miere sú známe prelety do oblastí mimo hniezdneho areálu po vyhniezdení. Takými bolo napríklad pozorovanie v okolí Rimavskej Soboty alebo priamo v Bratislave v zimnom období (DANKO a kol. 2002). U nás obýva predovšetkým ihličnaté porasty, resp. zmiešané porasty s významným zastúpením ihličnatých drevín od 410 m n. m. po hornú hranicu lesa. Druh u nás obýva rôznoveké porasty vysokej diverzity s vekom nad 50 rokov s dostatkom dutín. Okrem týchto podmienok je pre výskyt druhu dôležité, aby biotop spĺňal niektoré ďalšie podmienky, a to výskyt otvorených plôch (lúky, svetliny, rúbane), výskyt hustých ihličnatých mladín a starších smrekov či jedlí pre denný úkryt. Podobné výsledky na základe telemetrie sú známe aj z Nórska, kde sa označené kuvičky najčastejšie vyskytovali v starších lesoch prerušovaných mladinami pred prebierkou, na okrajoch lesa a otvorených plochách, následne v mladinách po prebierke, pričom v otvorenej poľnohospodárskej krajine neboli kuvičky zaznamenané vôbec (STRØM a SONERUD 2001). Tomuto nasvedčujú aj výsledky od nás, kde takmer úplne absentuje nielen v oblastiach s väčším rozsahom poľnohospodárskej krajiny a menšími fragmentmi lesa, ale aj v miestach s rozľahlejšími holorubmi s minimom zachovaných fragmentov lesa, resp. stromov a ich skupín. Hniezdi v stromových dutinách vo výške 2 až 13 m nad zemou. Skladba potravy pozostáva prevažne z drobných cicavcov, ktoré sú prevládajúcou potravou počas hniezdneho obdobia a v lete. V zimnom období prevažujú drobné druhy vtákov. Súčasťou potravy sú aj iné drobné druhy stavovcov. potravu loví večer a skoro ráno, niekedy aj cez deň, obzvlášť v období kŕmenia mláďat.

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 10: Kvantitatívne údaje druhu kuvičok vrabčí (***Glaucidium passerinum***)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	1 300 – 2 000 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	900 – 1 400 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	17 567,6 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	50 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	130 - 155 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	**variant A - 1, variant B - 1**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	**variant A aj B - 0,08 - 0,05 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	**variant A aj B - 0,77 – 0,65 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 0,13 ha*, variant B – 1,17 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata porastov nad 50 rokov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 1 000 – 2 500 hniezdiacich párov, v roku 2019 na 1 300 – 2 000 hniezdiacich párov čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú zhodné údaje o početnosti druhu zhodné údaje o početnosti druhu napr. odhad 130 – 155 párov uvádza KARASKA (2015), rovnako PAČENOVSKÝ (2014) odhaduje počet párov na 130 - 155 s miernym lokálnym poklesom, a aj Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy odhaduje početnosť na 130 – 155 párov. Na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015, PAČENOVSKÝ 2014).

Tab. 11: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*). Cieľ: Udržať populáciu druhu kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov	min. 143 hniezdnych párov	Udržanie početnosti populácie na min. 143 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) zmiešaných lesov vo vhodnom veku (smer, buk, jedľa, nad 80 rokov)	min. 50 000 ha	Zabezpečenie výmery hniezdneho a potravného biotopu vo veku nad 80 rokov na rozlohe min. 50 000 ha.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Počet dutinových stromov ks/ha	5 stromov /ha (stromy na dožitie)	Výskyt dutinových stromov po tesárovi čiernom v lesných porastoch nad 80 rokov, ktoré poskytujú hniezdne možnosti pre druh.	Minimálny vplyv	Záber hniezdneho biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že kuvičok vrabčí využíval najmä priestor 120 až 150 ročných jedľovo-bukové porastov, zaznamenaný však bol aj v rozsiahlejších mladinách s výstavkami starých drevín. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bol zistený akustickým prieskumom v oblasti Roveň – Barvienka – Živánska a vo zvyškoch starých porastov na Zlámaným potokom. To

potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie“. V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Rumanová - Barvienka – sedlo pod Suchým vrchom a v priestore Rúbaň – Železná. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu na lov spevavcov (opakované pozorovanie s ulovenou korisťou).

Významnosť vplyvov
Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A aj vo variante B na druh kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

SOVA DLHOCHVOSTÁ (*Strix uralensis*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 je sova dlhochvostá palearktický druh so sibírskym typom rozšírenia od Nórska až po Japonsko. Obýva boreálne ihličnaté lesy alebo tajgu. V strednej Európe je jej výskyt obmedzený na horské oblasti, kde jej hlavným biotopom sú listnaté, zmiešané a len zriedkavo aj ihličnaté lesy (SNOW a PERRINS 1998). Dôležitá je však prítomnosť starých stromov a ich torz. Je stála. U nás hniezdi najmä v listnatých alebo zmiešaných bukových a bukovo-jedľových (smrekových) lesoch vo východnej a menej strednej časti Slovenska, ale postupne sa šíri aj ďalej západným smerom. Expanziu druhu na západ možno pozorovať od 70. rokov 20. storočia. Hypsometricky ako hniezdič sa sova dlhochvostá vyskytuje od nížin až po 1 200 m n. m. (DANKO a kol. 2002, Krištín a kol. 2007). Hniezdi na stromoch, v rôznych rázsochách, dutinách, ale aj v opustených hniezdach po dravcoch. Veľmi často hniezdi aj v búdkach. Ich vyvesovanie je preto významný spôsob zlepšovania hniezdnych možností pre tento druh a zvyšovania tak jeho početnosti vo vhodných biotopoch. Živí sa najmä stavovcami, z čoho 88,6 % predstavujú drobné cicavce s dominantným zastúpením hraboša poľného (*Microtus arvalis*) (OBUCH a kol. 2013). Práve početnosť hrabošov a ich gradácia počas 3 – 4 ročných cyklov sú významným faktorom ovplyvňujúcim aj početnosť hniezdiacich párov druhu a jeho reprodukčnú úspešnosť (PIETIÄINEN 1989).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 12: Kvantitatívne údaje druhu sova dlhochvostá (***Strix uralensis***)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	1 400 – 2 500 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	800 – 1 300 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	22 276,2 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	70 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	130 - 190 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	**variant A - 0, variant B - 1**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	**variant A – 0, variant B - 0,07 - 0,06 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	**variant A – 0, variant B - 0,77 – 0,56 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 0,13 ha*, variant B – 1,17 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,000019 %, variant B – 0,00167%

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata porastov nad 80 rokov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 aj v r. 2019 sa jeho populácia odhadovala na 1 400 – 2 500 hniezdiacich párov.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú zhodné údaje o početnosti druhu napr. odhad 130 – 190 párov uvádza KARASKA (2015), rovnako PAČENOVSKÝ (2014) odhaduje počet párov na 130 - 190 s mierne negatívnym trendom, a aj Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy odhaduje početnosť na 130 – 180 párov. Na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako rastúca (KARASKA 2015) alebo stabilná (PAČENOVSKÝ 2014).

Tab. 13: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh sova dlhochvostá (*Strix uralensis*). Cieľ: Udržať populáciu druhu sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov (obsadených teritórií)	min. 160 hniezdnych párov	Udržanie početnosti populácie na min. 160 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Lesné porasty nad 60 rokov vhodného druhového zloženia (buk, dub, jedľa)	min. 70 000 ha	Zabezpečenie výmery hniezdneho biotopu na rozlohe min. 70 000 ha, s obmedzenou lesohospodárskou činnosťou počas hniezdneho obdobia druhu.		
Štruktúra hniezdneho biotopu	Podiel (%) porastov z rozlohy lesných biotopov	min. 50 % plochy CHVÚ	Udržať podiel porastov vo veku nad 60 rokov v CHVÚ, ktoré poskytujú hniezdne aj potravne možností pre druh.	Minimálny vplyv	Záber hniezdneho biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,000019 %, variant B – 0,00167%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.
Štruktúra hniezdneho biotopu	Počet pahýľov o hrúbke 40 cm/výške 5 m	min. 1/10 ha	Udržanie pahýľov v lesných porastoch v počte min. 1/10 ha pre hniezdenie druhu.	Minimálny vplyv	V trase cesty vo variante A ani B t.č. žiadne pahýle nenachádzajú

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že sova dlhochvostá využívala najmä 120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty (priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante B).

Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu naznačuje pravdepodobné hniezdenie v tomto priestore. Najčastejšie bola zistená akustickým prieskumom v širšej oblasti sedla pod Suchým vrchom a v lokalite Barvienka. Na prvej menovanej lokalite opakovaný odstrašujúci útok naznačuje predpokladané hniezdenie. To potvrdzujú aj výsledky monitoringu sov realizovaného Východoslovenským múzeom v Košiciach v r. 2023 v rámci projektu „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie“. V rámci neho boli zistené teritóriá tohto druhu v oblasti Barvienka a sedlo pod Suchým vrchom. Priestor navrhovanej lesnej cesty vo variante A využíval tento druhu veľmi sporadicky (koridorom prelietal). Je to spôsobené charakterom porastov, kde dominujú husté porasty vo veku 20 až 35 rokov, t.č. už len so zvyškami starších porastov, kde druh v súčasnosti nemá vhodné podmienky na lov potravy a aj podmienky na hniezdenie sú tu marginálne (nedostatok vhodných stromov/zlomov z dutinami).

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A na druh sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 0, t.j. žiadny vplyv, vo variante B bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

MUCHÁRIK BIELOKRKÝ (*Ficedula albicollis*)

Podľa GÚTH et. all. 2015 má muchárik bielokrký európsky typ rozšírenia. Obýva takmer všetky typy lesov, predovšetkým listnaté, od východného Francúzska až po juhozápadné Rusko. Je prísne sťahovavý, zimuje až v tropickej Afrike. Na Slovensku hniezdi najmä v dubových a bukových lesoch, menej v zmiešaných porastoch, parkoch a starých sadoch s dostatkom dutín, hypsometricky vystupuje do nadmorskej výšky cca 1 000 až 1 200 m n. m. (DANKO a kol. 2002). Obľubuje najmä redšie porasty so slabým podrastom. Otvorenej poľnohospodárskej krajine a lesom vo vyššie položených oblastiach, najmä horským smrečinám, sa vyhýba. Je to výhradný sekundárny dutinový hniezdič. Hniezdi najmä v dutinách po ďatľoch, ale i prirodzených dutinách a polodutinách. Bežne obsadzuje aj búdky. Práve vyvesovanie búdok je významným opatrením pre zachovanie a zvyšovanie jeho početnosti v lesoch s nedostatkom prirodzených dutín. Živí sa najmä lietajúcim hmyzom, ktorý loví počas letu (BUREŠ 1986, KRIŠTÍN 2002).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 14: Kvantitatívne údaje druhu muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	70 000 – 150 000 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVU v SR[1]	36 000 – 53 000 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	40 199,1 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU036[2]	50 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU036[2]	3 700 – 7 300 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU036	**variant A - 1, variant B - 4**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	**variant A – 0,0014 – 0,0007, variant B - 0,0057 - 0,0027 %**
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU036	**variant A – 0,027 – 0,014, variant B - 0,108 - 0,055 %**
Strata biotopu druhu v SKCHVU036	variant A – 0,13 ha*, variant B – 1,17 ha*
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU036	variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – PS o CHVU Volovské vrchy na roky 2023 – 2052, * strata lesných porastov nad 80 rokov

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 70 000 – 150 000 hniezdiacich párov rovnako ako v roku 2019.

V CHVÚ Volovské vrchy existujú rôzne údaje o početnosti druhu napr. odhad 3 700 – 7 300 párov uvádza KARASKA (2015), PAČENOVSKÝ (2014) odhaduje počet párov na 1 700 – 3 400, Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy odhaduje početnosť na 3 700 – 7 300 párov. Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015) alebo s neznámym trendom početnosti (PAČENOVSKÝ 2014).

Tab. 15: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ036 pre druh muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*). Cieľ: Udržať populáciu druhu muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov	min. 4 000 hniezdnych párov	Dosiahnutie početnosti populácie druhu na hodnotu min. 4 000 hniezdnych párov.	Ak bude výstavba cesty realizovaná mimo hniezdne obdobie nie je žiadne riziko priameho usmrtenia	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) lesných porastov nad 80 rokov	min. 50 000 ha	Dosiahnutie výmery hniezdneho biotopu na rozlohe min. 20 000 ha listnatých a zmiešaných lesov o ploche 4 ha/teritórium, ktorého súčasťou sú stromy vo veku nad 80 r. na ploche 0,96 – 1,6 ha (24 – 40 % z porastu).		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	% fragmentácie lesných porastov.	max. 15 %	Fragmentácia biotopu predstavuje maximálne 15 %. Fragmentácia je určená podielom území s lesným porastom (do 10 rokov), lesných ciest, iných infraštruktúrnych projektov alebo iných plôch, ktoré	Minimálny vplyv, v prípade variantu A je trasa navrhovanej odvoznej lesnej cesty vedená na prevažnej väčšine dĺžky po existujúcej približovacej lesnej ceste, pri variante B je to na menšej časti	Záber biotopu druhu je tak minimálny variant A – 0,00026 %, variant B – 0,00234%, že nedôjde k ovplyvneniu druhu.

			nie sú nelesnými prirodzenými biotopmi.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Zastúpenie dutinových stromov (ks/ha)	5 stromov /ha (stromy na dožitie)	Dosiahnutie požadovaného zastúpenia dutinových stromov v porastoch, ktoré poskytujú úkrytové možnosti.		

Pravdepodobné vplyvy
Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že muchárik bielokrký využíva staré porasty (120 až 150 ročné jedľovo-bukové porasty) tak na hniezdenie ako aj na vyhľadávanie potravy. Jeho prítomnosť bolo zistená tak v koridore navrhovanej lesnej cesty vo variante B (4 teritóriá) ako aj vo variante A (1 teritórium). V niektorých prípadoch bolo hniezdenie preukázané (pozorovanie vyletených mláďat, pozorovanie kŕmenia v hniezdnej dutine) v ďalších predpokladané, vzhľadom na to že jedince sa tu zdržovali počas hniezdnej sezóny.

Významnosť vplyvov
Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu vo variante A aj vo variante B na druh muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) v SKCHVU036 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

5.2 Hodnotenie kumulatívnych vplyvov

Existujúce vplyvy lokálneho a regionálneho charakteru

V CHVÚ Volovské vrchy neboli v poslednom období realizované ani nie sú plánované väčšie investičné projekty, ktorých dôsledkom by bola výraznejšia strata lesných biotop, na ktoré je viazaný výskyt druhov ovplyvnených navrhovanou výstavbou lesnej cesty Zlámaný potok. Podľa Programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy vypracovaného na roky 2023 – 2052 boli medzi významné antropogénne faktory ovplyvňujúce predmety ochrany zaradené intenzívne hospodárenie v lesoch a veľkoplošné vykonávanie náhodnej ťažby.

Intenzívne lesné hospodárenie môže byť značne limitujúce aj pre dosiahnutie cieľov ochrany na lesné prostredia viazaných druhov. Aby sa tomu predišlo, je veľmi dôležité pri plánovanej obnove lesa vhodne štruktúrovať porasty a pri náhodných ťažbách ponechávať na dožitie zdravé stromy podľa minimálnych nárokov druhov, prípade zlomy vytvárajúce vhodné hniezdne podmienky. Pri zohľadnení ekologických nárokov druhov je možné skĺbiť hospodárenie v lese a to aj náhodnú ťažbu tak, aby sa minimalizoval negatívny dopad na uvedené dlhodobé ciele. Problémom môže byť veľkoplošné vykonanie náhodnej ťažby v dôsledku premnoženia podkôrneho hmyzu na väčších plochách. V prípade takéhoto spracovania kalamít dochádza k úplnému zániku hniezdnych biotopov. Týka sa to nielen dravcov a kurovitých vtákov, ale aj ostatných druhov naviazaných na lesné prostredie. V prípade plánovanej ťažby sa tieto riziká majú eliminovať premietnutím požiadaviek na ochranu druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ do Programov starostlivosti o les tak, aby boli vytvorené predpoklady na zabezpečenie cieľov ochrany. V prípade vykonávania náhodných ťažieb sa od 1.1.2024 na základe zákona č. 543/2002 Z.z o ochrane prírody a krajiny môže náhodná ťažba v CHVÚ, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Takými podmienkami je pri náhodnej ťažbe ponechávať

zdravé stromy, ich skupiny alebo zlomy, ktoré nepredstavujú hygienické riziko pre okolité porasty, ideálne v počte aspoň 5 jedincov na hektár, na dožitie (v prípade zdravých stromov). Takýto zásah minimalizuje dopad na niektoré hniezdiče, ktoré sa dokážu dočasne prispôsobiť aj životu na polomoch, ak ostanú zachované hniezdne stromy (tesáre a iné). Zároveň je však nutné ponechávať aj súvislejšie fragmenty biotopov bez zásahu (so štylistickými úpravami prevzaté z PS o CHVÚ).

Program starostlivosti o les na Lesnom celku Opátka vypracovaný na roky 2019 – 2028 nebol predmetom primeraného posúdenia jeho vplyvu na sústavu Natura 2000 a neboli vypracované ani screeningové formuláre podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. nakoľko sa to podľa národnej legislatívy v tom čase nevyžadovalo (list ŠOP SR č. ŠOP SR-ŽOI/63-003/2024 zo dňa 5.6.2024). Aj keď najväčší vplyv na biotopy na les viazaných druhov má obnova/ťažba lesných porastov realizovaná podľa PSoL je nevyhnutné podotknúť, že ide o dlhodobo pôsobiaci faktor, pri ktorom by sa výmera vhodných lesných biotopov nemala zásadne meniť (časť je ťažená, časť dorastá), ak nie je plánovitá obnova narušená/narušovaná rozsiahlejšími disturbanciami (kalamity rôzneho druhu).

Mestské lesy Košice sú veľmi významným obhospodarovateľom lesov v CHVÚ Volovské vrchy (takmer 15 tisíc ha čo je viac ako 12% z výmery CHVÚ). V prípade pozemkov obhospodarovaných Mestskými lesmi Košice, a.s. na LC Opátka v širšej oblasti Zlámaného potoka (ale aj na ostatných LC ležiace v CHVÚ) možno konštatovať, že ide o lesy zaradené prevažne do kategórie lesov osobitého určenia (82% z celkovej výmery)), lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody zaberajú viac ako polovicu výmery mestských lesov (56%). V nich bola v rámci modelov hospodárenia pri obnove PSoL predĺžená rubná aj obnovná doba porastov. To vytvára priestor na „starnutie“ porastov a vytváranie štruktúr (dutinové stromy, štompy, zlomy...), ktoré poskytujú priestor na hniezdenie, úkryt či vyhľadávanie potravy pre druhy, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Volovské vrchy a sú viazané na lesné ekosystémy. Ochranné lesy zaberajú cca 15 % výmery lesných pozemkov a na veľkej časti v nich Mestské lesy Košice nezasahujú a sú zaradené do referenčných plôch v rámci systému FSC certifikácie lesov (1 367 ha - https://www.meleskosice.sk//files/2023-04-21-100856-Dotaznik_FSC_za_rok_2022.pdf). V lesoch obhospodarovaných ML Košice, a.s. zaberajú lesy s vekom nad 80 rokov 50% výmery (https://www.meleskosice.sk/-certifikacia), pričom na Slovensku sa pohybuje zastúpenie týchto vekových stupňov v posledných 10 rokoch okolo 30 % z celkovej výmery lesných porastov (https://www.forestportal.sk/odborna-sekcia-i/informacie-o-lesoch/zakladne-informacie-o lesoch/rozdelenie-lesov/#4). V obnovovaných porastoch ponechávajú mestské lesy od 5 do 10 stromov na dožitie a to buď jednotlivo alebo v skupinách. Ročne ide o stovky stromov, napr. v roku 2022 dosiahol ich objem až 4 850 m^3 aj vďaka projektu realizovaného ŠOP SR na stavu biotopov a druhov v územiach Natura 2000 (https://www.meleskosice.sk//files/2023-04-21-100856-Dotaznik_FSC_za_rok_2022.pdf).

Druhy, ktoré sú dotknuté navrhovanou výstavbou lesnej cesty Zlámaný potok vo variante A aj B – kuvičok vrabčí, sova dlhochvostá, pôtik kapcavý, jariabok hôrny, tesár čierny a muchárik bielokrký – vykazujú v strednodobom horizonte stabilný populačný trend a to tak na celoslovenskej úrovní ako aj na úrovni CHVÚ Volovské vrchy (KARASKA 2015, PAČENOVSKÝ 2014).

Prihliadnuc na uvedené považujem síce obhospodarovanie lesov za významný faktor ovplyvňujúci druhy, ktoré sú dotknuté výstavbou, avšak t.č. nemá významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy. Tento predpoklad však bude v platnosti len za predpokladu zachovania či posilnenia súčasných trendov v parametroch zlepšujúcich stav biotopov dotknutých druhov (zvyšovanie priemerného veku porastov, zachovanie alebo predlženie rubnej a obnovnej doby, zachovania lebo zvýšenie výmery porastov ponechaných bez zásahov, ponechávanie stromov na dožitie v rovnakom alebo väčšom rozsahu).

Náhodnú ťažbu ako nepredvídateľný faktor nie je možné v rámci kumulatívnych reálne vyhodnotiť. Podľa platnej legislatívy (zákon o lesoch, zákon o ochrane prírody a krajiny) podlieha v prípade prekročenia zákonom stanoveného limitu schvaľovaciemu režimu, ktorý by mal zabezpečiť zachovanie alebo zlepšenie stavu predmetov ochrany a dosiahnutie cieľov ochrany.

Záver: Ako plány s možným kumulatívnym vplyvom boli identifikované všetky PSoL v CHVÚ, ktoré ako dokumentácia ochrany prírody a krajiny (§ 54 ods. 2 písm. f) zákona č. 543/2002 Z.z. v platnom znení) neboli predmetom primeraného hodnotenia podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z.. Vybraté parametre (hlavne plocha porastov nad 80 rokov) ako aj populačné trendy dotknutých druhov v CHVÚ Volovské vrchy poukazujú, že ich populácie sú stabilné a ciele ochrany stanovené programom starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy sú dosahované. Vzhľadom na uvedené považujem síce obhospodarovanie lesov za významný faktor ovplyvňujúci druhy, ktoré sú dotknuté výstavbou, avšak t.č. nemá významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy. Tento predpoklad však bude v platnosti len za predpokladu zachovania či posilnenia súčasných trendov v parametroch zlepšujúcich stav biotopov dotknutých druhov

6. HODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

Ako podklad pre vyhodnotenie vplyvu na integritu územia sústavy Natura 2000 mi poslúžili čiastkové vyhodnotenia pre dotknuté územia resp. ciele a predmety ochrany z kapitoly 4.

Vplyv na integritu SKCHVU036 Volovské vrchy

- **variant A –** *Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia* – minimálny vplyv na integritu, nakoľko realizácia navrhovanej činnosti môže s veľmi malou pravdepodobnosťou brániť alebo spôsobiť oneskorenie pri dosahovaní cieľov ochrany a to nepriamo nepatrným znížením výmery biotopu druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy

- **variant B –** *Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia* – minimálny vplyv na integritu, nakoľko realizácia navrhovanej činnosti môže s veľmi malou pravdepodobnosťou brániť alebo spôsobiť oneskorenie pri dosahovaní cieľov ochrany a to nepriamo nepatrným znížením výmery biotopu druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy

Záver:
Na základe predloženého hodnotenia môžem konštatovať že realizácia projektu ,,Lesná cesta Zlámaný potok“ vo variante A ani vo variante B nebude mať významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy a zároveň nebude mať vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

7. NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ

Priestorové obmedzenie:

Realizovať výstavbu lesnej cesty Zlámaný potok podľa variantu A nakoľko priamo ovplyvní iba tri druhy a strata biotopov dotknutých druhov bude menšia v porovnaní s variantom B, kde bude priamo ovplyvnených 7 druhov a strata ich biotopov bude väčšia.

Časové obmedzenia počas výstavby:

Výstavbu odvoznej lesnej cesty realizovať mimo hniezdneho obdobia, t.j. od 15.7 do 31.1. čo eliminuje možnosť priameho usmrtenia či vyrušovania počas hniezdenia druhov, ktoré sú dotknuté navrhovanou výstavbou.

Biologické opatrenia

Ponechávať v doline Zlámaného potoka pri obnove porastov stromy na dožitie a to tak, aby po ukončení obnovy zostalo na obnovenej ploche/mladine minimálne životaschopných stromov 10 stromov obnovovanej etáže s hrúbkou rovnakou alebo väčšou ako je hrúbka stredného kmeňa. Uprednostňovať ponechanie skupín stromov a z drevín jedľu a buk.

Zaradiť JPRL č. 764, 766a, 113 na LC Opátka zaradených do kategórie ochranných lesov medzi referenčné plochy v rámci systému certifikácie FSC ako potencionálne hniezdiská druhov dotknutých výstavbou, ktorých význam bude postupne rásť ako bude postupovať obnova lesov osobitného určenia v doline Zlámaného potoka.

Zmierňujúce opatrenia je nevyhnutné realizovať v úzkej súčinnosti so Štátnou ochranou prírody SR (napr. výber stromov na dožitie). Ak sa ukážu navrhované a zrealizované opatrenia ako nedostatočné navrhnúť ďalšie zmierňujúce opatrenia, resp. modifikovať už existujúce tak, aby bola dosiahnutá ich čo najvyššia efektivita.

ZÁVER HODNOTENIA

Navrhovaný projekt „Lesná cesta Zlámaný potok“ v k.ú. Opátka je situovaný v chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy.

Na základe vykonaného hodnotenia môžem konštatovať, že projekt nebude mať vo variante A ani vo variante B samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU036 Volovské vrchy. Mierny negatívny vplyv na sústavu území Natura 2000 konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVÚ Volovské vrchy bol zistený pri nasledovných druhoch:

- **variant A –** *Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia*
- **variant B –** *Ficedula albicollis, Glaucidium passerinum, Strix uralenssis, Aegolius funereus, Dryocopus martius, Tetrastes bonasia*

Samostatne ani v kombinácií s inými známymi projektami, plánmi a činnosťami nebude mať vo variante A ani vo variante B významný vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

V Banskej Bystrici, dňa 15.7.2024
Vypracoval: Ing. Marián Jasík

POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV

ČERNECKÝ, J., LEŠO, P., RIDZOŇ, J., KRIŠTÍN, A., KARASKA, D., DAROLOVÁ, A., FULÍN, M., CHAVKO, J., Bohuš, M., KRAJNIAK, D., ĎURICOVÁ, V., LEŠOVÁ, A., ČULÁKOVÁ, J., SAXA, A., DURKOŠOVÁ, J., ANDRÁŠ, P., 2020: Stav ochrany vtáctva na Slovensku v rokoch 2013 – 2018. Banská Bystrica: ŠOP SR, 105 pp. Príloha 1111 pp.

DANKO, Š., DAROLOVÁ, A., KRIŠTÍN, A. (eds), 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda – Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 688 pp.

GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov, Štátna ochrany prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 332 pp.

KARASKA, D., TRNKA, A., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 380 str.

PAČENOVSKÝ, Samuel - DANKO, Štefan - KÜRTHY, Alexander - OLEJÁR, Róbert - DRAVECKÝ, M. - FULÍN, Miroslav - HROMADA, Martin - CHRAŠČ, Peter - KOVALÍK, P. - MATIS, Štefan - MOŠANSKÝ, Aristid - MOŠANSKÝ, Ladislav - ŠIMÁK, Ladislav - ŽIŠKA, J., 2014: Vtáctvo Volovských vrchov a ich predhorí [Birds of Volovské vrchy hills and their foothills]. 1. vyd. Bratislava : Slovenská ornitologická spoločnosť/Bird Life Slovensko, 2014. 180 pp.

RYBANIČ R., ŠUTIAKOVÁ T., BENKO Š. (EDS.), 2004: Významné vtáčie územia na Slovensku. Spoločnosť pre ochranu vtáctva na Slovensku, Bratislava, 145 pp.

RYBANIČ, R., KAŇUCH, P., FIALA, J., KRIŠTÍN, A., WALITZKY, Z., NOBEL, P., DANKO, Š., MADERIČ, D., KARASKA, D., RAJTÁR R., BOBÁ-KOVÁ, L., 2003: Návrh sústavy chránených vtáčích území (SPA) v slovenskej republike a ich ochranné podmienky. Spoločnosť pre ochranu vtáctva na Slovensku, Bratislava, 145 pp.

RIDZOŇ, J., KARASKA, D., TOPERCER, J., 2015: Aktuálny stav výberových druhov vtákov v chránených vtáčích územiach na Slovensku. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica. 320 pp.

STANOVÁ V., VALACHOVIČ M. (eds.), 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava. 225 pp.

ŽIAČIKOVÁ R., SAXA A., MÚTŇANOVÁ M., ČERNECKÝ J., RYBANIČ R., SAXOVÁ A., 2023: Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, ŠOP SR, Banská Bystrica, 68 pp.

PRÁVNE PREDPISY A DOKUMENTÁCIA

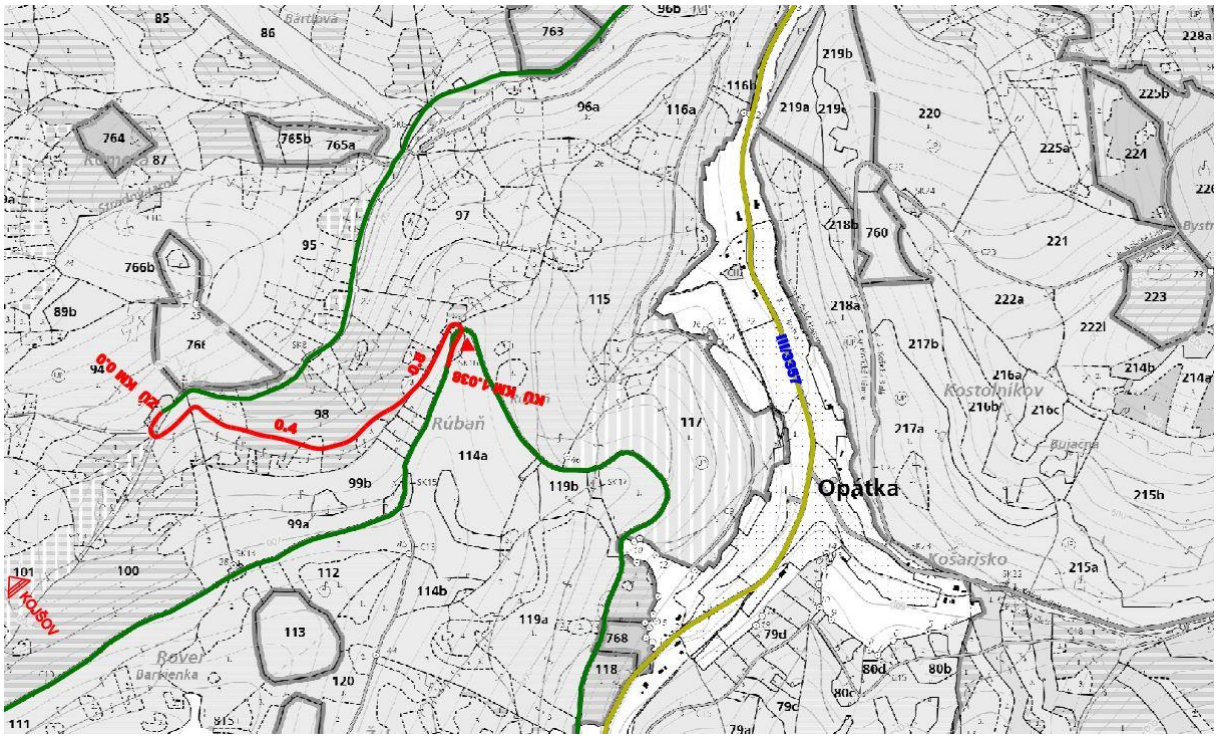
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

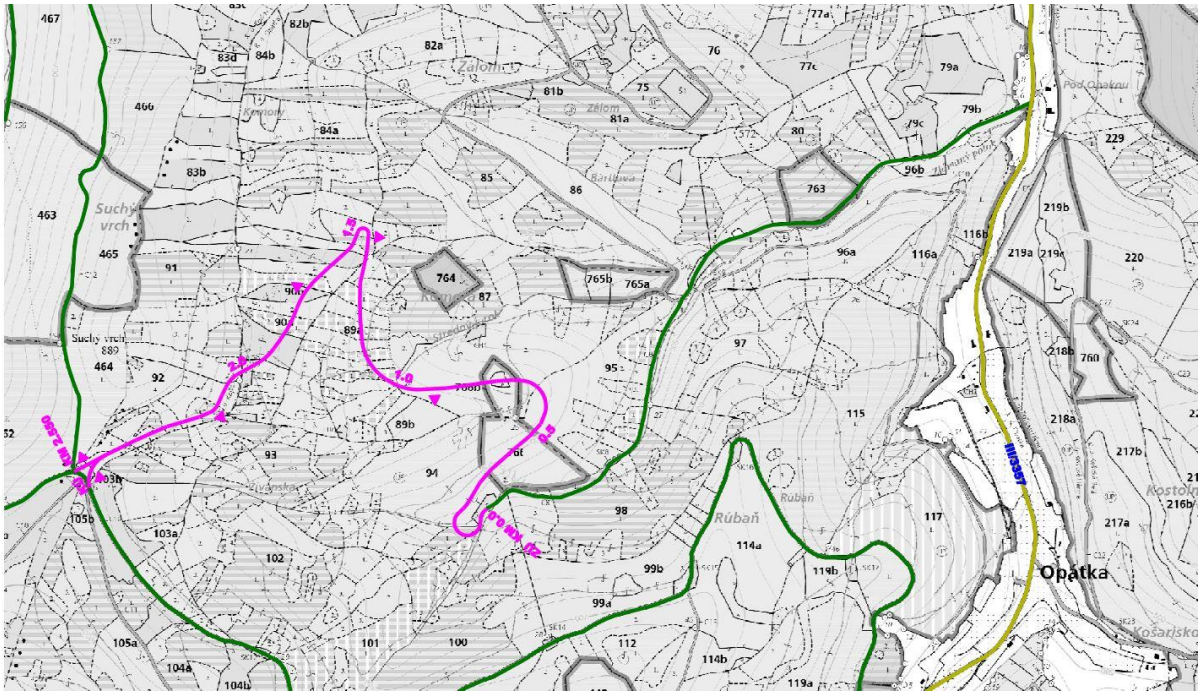
Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 -2052, ŠOP SR, 2022, 77 pp.

PRÍLOHY

Príloha 1: Lokalizácia navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok na porastovej mape - variant B

Príloha 2: Lokalizácia navrhovanej lesnej cesty Zlámaný potok na porastovej mape - variant B

Príloha 3: Kópia výrezu porastovej mapy na LC Opátka (zdroj: NLC Zvolen)

